

Ministerie Onderwijs en Vorming

COLLEGE VAN REGERINGSCOMMISSARISSEN IN HET HOGER ONDERWIJS

**VERSLAG VAN HET COLLEGE
OVER DE WERKZAAMHEDEN VAN DE
REGERINGSCOMMISSARISSEN
IN 2011 EN 2012**

Inhoudslijst

Inleiding	4
1 De werkzaamheden van de regeringscommissarissen	6
1.1 Recurrente toezichtstaken.....	6
1.1.1 Algemeen toezicht.....	6
1.1.2 Belangrijkste uitvoeringsbesluiten.....	7
1.1.3 Overige recurrente taken.....	9
1.2 Adviezen, standpuntbepalingen en beroepen in 2011 en 2012	11
1.2.1 Adviezen en standpuntbepalingen.....	11
1.2.2 Beroepen en andere verhaalprocedures	37
2 De werkzaamheden van het college van regeringscommissarissen	46
2.1 Algemene taken van het college van regeringscommissarissen	46
2.1.1 Coherente interpretatie van de regelgeving	46
2.1.2 Coördinatie van de werkzaamheden.....	47
2.1.3 Billijke en objectieve verdeling: beschikbare personeelsleden en middelen ...	47
2.1.4 Verslag over de werkzaamheden van de commissarissen	48
2.1.5 Verslag: werking en financiële toestand van de hogeronderwijsentiteiten	48
2.1.6 Bijzondere opdrachten (door de Vlaamse Regering)	49
2.2 Specifieke taken, opdrachten en initiatieven (realisaties in 2011 en 2012)	50
2.2.1 Realisatie van de (gemeenschappelijke) doelstellingen	50
2.2.2 Een geactualiseerd toezicht in het hoger onderwijs.....	56
2.2.3 Integratie van het hoger academisch onderwijs	63
2.2.4 Financiering en boekhouding.....	67
2.2.5 Personeelsaangelegenheden	70
2.2.6 Studentenaangelegenheden	72
2.2.7 Wetenschappelijk onderzoek	76
2.2.8 Overheidsopdrachten – een procedurehandboek.....	77
2.2.9 Taalproblematiek	77
2.2.10 Regeringscommissariaat en andere controleorganen.....	78
2.2.11 Vorming	79
3 Organisatie	80
3.1 Regeringscommissariaat.....	80
3.1.1 Enkele cijfers	80
3.1.2 Statistiek werkzaamheden.....	80
3.1.3 Kwaliteitshandboek controle hogescholen	81
3.2 College van regeringscommissarissen.....	81
3.2.1 Algemeen.....	81
3.2.2 Voorzitterschap	82

3.2.3	Huishoudelijk reglement	83
3.2.4	Budget	83
3.3	Communicatie.....	84
3.3.1	Intern	84
3.3.2	Extern	84
4	Samenvatting van de belangrijkste realisaties in 2011 en 2012.....	86
5	Overzicht van de bijlagen	88

Inleiding

Het hoger onderwijs bleef in de periode 2011 – 2012 andermaal sterk in beweging en stond aan de vooravond van een dubbele ingrijpende integratieoperatie waarop de sector zich terdege diende voor te bereiden. Enerzijds is er vanaf het academiejaar 2013-2014 de grote integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten en anderzijds zijn reeds op 1 januari 2013 de vzw's stuvo naar analogie van de universiteiten geïntegreerd in de hogescholen. Specifiek voor het hoger kunstonderwijs staan ook de Schools of Arts in de steigers. Tel daarbij nog de intrede van het ESR-systeem in de boekhoudingen van de instellingen vanaf de begroting 2013 en het moge duidelijk zijn dat de jaren 2011 en 2012 heel wat nieuwe werkzaamheden met zich meebrachten, wat op zich geen nieuw gegeven is in de overigens dynamische (hoger)onderwijssector.

Vanzelfsprekend had dit ook zijn weerslag op de werking en de taken van de regeringscommissarissen. Naast het verzorgen van de continuïteit van het toezicht (het adviseren van begrotingen en jaarrekeningen, het bijwonen en participeren aan talrijke bestuursvergaderingen en het onderzoeken en oplossen van probleemdoSSIERS) miste het regeringscommissariaat ook de trein van de vernieuwing niet. Het college van regeringscommissarissen nam op vraag van de minister het voortouw in een breed opgevatte werkgroep integratie en leverde inzonderheid een significante bijdrage bij het in kaart brengen van het onroerend patrimonium. Ook de eigen opdracht werd grondig aan reflectie onderworpen en bijgestuurd met o.m. een geactualiseerde visie op het toezicht (een algemeen toezicht eerder dan een bijzonder en specifiek toezicht), het concreet voorbereiden van single audit, het opstellen van een nieuwe functiebeschrijving voor het ambt van regeringscommissaris en het formuleren van een hele reeks concrete vereenvoudigingsvoorstellen. Dit alles diende te gebeuren binnen de grenzen van een budgettair gereduceerde en dus gelimiteerde context.

Dit verslagrapporteert over de werking van het regeringscommissariaat in het hoger onderwijs. In een eerste deel staan de werkzaamheden van de individuele regeringscommissarissen centraal. Het tweede deel gaat in op de werkzaamheden van het college van regeringscommissarissen. In een derde deel wordt de organisatie kort voorgesteld. Het vierde en laatste deel somt de belangrijkste realisaties in de beschouwde periode nog eens kort op.

In 2013 zal het regeringscommissariaat onder aansturing van zijn college werk maken van de volgende gemeenschappelijke doelstellingen die op het college van 6 december 2012 werden vastgelegd:

- 1) De integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten, inzonderheid de controle van de verwerking van de integratie in de begrotingen en de controle van de personeelslijsten.
- 2) De integratie van ESR in de boekhouding van de hogeronderwijsinstellingen, inzonderheid de opvolging van de mate waarin de instellingen erin slagen de vertaalslag van ESR naar de eigen systemen te maken.

- 3) De implementatie van single audit (o.m. de realisatie van een BVR van toepassing voor hogescholen en universiteiten, verdere contacten met andere controleorganen bij de universiteiten, opstarten van een dialoog in de hogescholen).

Het regeringscommissariaat zal ook betrokken worden bij de evaluatie van het financieringssysteem. In een eerste fase gaat het daarbij om de evaluatie van de interne allocatiemodellen bij de hogescholen.

De integratie van de academische hogeschoolopleidingen doet vanaf oktober 2013 een nieuwe fusiegolf onder de hogescholen ontstaan.. Dit zal een gevolg hebben voor het vastleggen van de ambtsgebieden van de regeringscommissarissen bij de hogescholen. Er zal een aangepaste verdeling aan de minister worden voorgelegd. Op basis van onderwijsdecreet XXII worden er een aantal te controleren entiteiten aan het toezicht van de regeringscommissarissen toegevoegd, met name de Evangelische Theologische Faculteit in Leuven en de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid in Brussel. De kunstinstututen zullen dan weer uit de toezichtsradius verdwijnen ingevolge de gelijkshakeling ervan met de ESR-consolidatiekring. In oktober 2013 zullen de Schools of Arts van start gaan als entiteiten met een welbepaalde autonomie binnen de hogescholen die eveneens onder het toezicht van de regeringscommissarissen zullen vallen.

Ik wens iedereen uitdrukkelijk te bedanken die een substantiële bijdrage heeft geleverd bij de totstandkoming van dit rapport.

Johan Dhondt

Voorzitter college van regeringscommissarissen
bij het hoger onderwijs

Brussel, juni 2013

1 De werkzaamheden van de regeringscommissarissen

1.1 Recurrente toezichtstaken

Vooreerst bestaat het toezicht van de regeringscommissarissen uit een aantal bevoegdheden en opdrachten die rechtstreeks voortvloeien uit de regelgeving, meer bepaald het toezicht op de wettelijkheid van de beslissingen en op het financieel evenwicht. Dit is de core business. Hieruit vloeien recurrente taken voort. De belangrijkste daarvan zijn het (kunnen) bijwonen van de verschillende bestuursvergaderingen en het adviseren van de begrotingen, meerjarenbegrotingen, begrotingsaanpassingen en jaarrekeningen. Deze taken dienen voor iedere instelling of andere entiteit (zoals associatie, universitair ziekenhuis, vzw stuvo, hoger instituut voor schone kunsten,...) te gebeuren. (Achteraan in dit rapport werd een lijst toegevoegd met per regeringscommissaris de entiteiten waarvoor hij of zij bevoegd is, dit is bijlage 1.) Hieronder volgt een beknopt overzicht van de recurrente toezichtstaken.

1.1.1 Algemeen toezicht

De essentie van het toezicht van de regeringscommissarissen in het hoger onderwijs staat te lezen in artikel 173 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap (hierna universiteitendecreet) en artikel 245 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap (hierna hogescholendecreet).

(universiteitendecreet) Art. 173. § 1. De commissaris van de Vlaamse Regering waakt erover dat het universiteitsbestuur geen enkele beslissing neemt die strijdig is met het bij of krachtens de wet of decreet bepaalde of die het financieel evenwicht van de instelling in gevaar brengt. De commissaris van de Vlaamse Regering kan evenwel niet oordelen over de opportuniteit van beleidsbeslissingen van het universiteitsbestuur.

(hogescholendecreet) Art. 245. § 1. De commissarissen zien erop toe dat het hogeschoolbestuur geen enkele beslissing neemt, die strijdig is met het bij of krachtens de wet of het decreet bepaalde, of die het financiële evenwicht van de instelling in gevaar brengt.

1.1.2 Belangrijkste uitvoeringsbesluiten

Uit het basisprincipe van algemeen toezicht vloeien alle meer geconcretiseerde taken voort, meestal bepaald bij besluit van de Vlaamse Regering. Inzonderheid gaat het hierbij om het BVR van 5 september 2003 houdende vaststelling van de lijst van de controletaken van de commissarissen van de Vlaamse Regering bij de universiteiten, zoals gewijzigd, (in uitvoering van artikel 173, § 2. universiteitendecreet), respectievelijk het BVR van 5 april 1995 betreffende de taken van de commissaris-coördinator en de commissarissen van de Vlaamse Regering bij de hogescholen, zoals gewijzigd, (in uitvoering van artikel 248, hogescholendecreet).

Hoewel de toezichtstaken tussen de regeringscommissarissen bij de universiteiten enerzijds en die bij de hogescholen anderzijds voor een groot deel gelijklopend zijn, bestaan er toch ook nog (soms subtiele) verschillen, eigen aan de sector.

In deze optiek hebben de regeringscommissarissen bij de universiteiten o.m. de volgende controle- en toezichtstaken:

1° controle op de wettelijkheid van alle beslissingen van het universiteitsbestuur (controle van personeelsdossiers, controle naleving regelgeving overheidsopdrachten, controle naleven decretale percentages personeelsformatie en benoemingen, controle naleving van de onderhandelingsplicht met de representatieve vakorganisaties...);

2° controle op de juistheid van gegevens (controle afgeleverde master- en doctoraatsdiploma's (BOF-verdeelsleutel), controle jaarlijkse naamlijst en individuele afwijkingen cumulatie, controle cijfers begroting en jaarrekening van universiteit en universitair ziekenhuis met inbegrip van geldstromen tussen universiteit en universitair ziekenhuis,...);

3° controle op het financieel evenwicht van de universiteiten (controle volledigheid en juistheid financiële impact van de beslissingen van de universiteit, advisering bij begroting en personeelsformatie universiteit, adviseren meerjarenplannen investeringen, analyse jaarverslag universiteit, analyse jaarrekeningen universiteit, controle toepassing decretale normen , ...);

4° toezicht naleving regelgeving van toepassing op universiteiten en op tijdige uitvoering van decretale en reglementaire voorschriften door universiteitsbestuur;

5° toezicht naleving regelgeving inzake participaties in spin offs, wetenschappelijke dienstverlening en deelname in relaties met verenigingen zonder winstoogmerk of andere rechtspersonen;

6° toezicht op uitvoering van convenants en beheersovereenkomsten gesloten tussen universiteit en Vlaamse Regering c.q. andere overheden.

Zij kunnen daartoe alle universiteitsbesturen bijwonen waarop punten worden behandeld waarvoor zij bevoegd zijn en hebben er raadgevende stem¹ (artikel 174 universiteitendecreet). Iedere regeringscommissaris ontvangt binnen vijf vrije dagen voor de vergadering de agenda en alle stukken en beslissingen en heeft, binnen de bevoegdheid vastgelegd in artikel 173 van hetzelfde decreet, steeds het recht om door het universiteitsbestuur te worden gehoord over alle punten en geeft aan het universiteitsbestuur alle opmerkingen die hij noodzakelijk acht in het kader van zijn opdracht. Hij heeft het recht op inzage van de daarbij horende dossiers en krijgt binnen vijf dagen een afschrift van alle beslissingen (artikel 175 universiteitendecreet). De regeringscommissarissen beschikken ook over de mogelijkheid beroep aan te tekenen tegen beslissingen van de besturen. De modaliteiten daarvan worden vermeld in de artikelen 177-179 van het universiteitendecreet.

De regeringscommissarissen bij de hogescholen hebben o.m. de volgende belangrijke controle- en toezichtstaken:

- 1° controle op de wettelijkheid en de regelmatigheid van alle ontvangsten en uitgaven (controle naleven decretale percentages personeelsformatie en benoemingen, themacontrole personeelsdossiers o.a. inzake vereiste bekwaamheidsbewijzen, controle jaarlijkse naamlijst en cumulatiefwijkingen, controle naleving overheidsopdrachten,...);
- 2° controle rekeningen en financiële staten hogeschool en bewaking financieel evenwicht ervan (advisering begroting, meerjarenbegroting en analyse meerjarenprognose, financiële analyse jaarrekeningen, analyse jaarverslag, controle toepassing artikel 232 hogescholendecreet inzake maximumpercentage werkingsuitkering bestemd voor bezoldigingskosten, ...);
- 3° controle rekeningen en financiële staten vzw's stuvo en bewaking financieel evenwicht ervan (advisering begroting, meerjarenbegroting en analyse meerjarenprognose, financiële analyse jaarrekeningen, analyse jaarverslag,...);
- 5° formeel toezicht op naleving decretale bepalingen medezeggenschap, onderhandelingscomités,...;
- 6° de controle op de naleving van de onderhandelingsplicht met de representatieve vakorganisaties;
- 7° m.b.t. salarissen personeel hogescholen (advies bij complexere dossiers ter zake, externe controle van de juistheid van de door de hogescholen doorgestuurde gegevens).

¹ De vergaderingen van het Bureau of Directiecomité, van de Raad van Bestuur en de Algemene Vergaderingen, van het Bestuurscomité Universitaire Ziekenhuizen, van het Bestuurscomité Interfacedienst, van de Academische Raad en van de Raad voor Studentenvoorzieningen.

Zij kunnen daartoe met raadgevende stem alle vergaderingen van het hogeschoolbestuur bijwonen waarop punten behandeld worden waarvoor de commissarissen bevoegd zijn². Zij krijgen vijf vrije dagen vóór de vergadering agenda en stukken en hebben te allen tijde recht om door het hogeschoolbestuur gehoord te worden over punten die tot hun bevoegdheid behoren. Zij hebben het recht op inzage van de daarbij horende dossiers en krijgen binnen vijf dagen een afschrift van alle beslissingen. Zij geven alle opmerkingen aan het hogeschoolbestuur die zij noodzakelijk achten in het kader van hun opdracht (artikel 247 hogescholendecreet). De regeringscommissarissen beschikken over de mogelijkheid beroep aan te tekenen tegen beslissingen van de besturen. De modaliteiten daarvan worden vermeld in de artikelen 249-251 van het hogescholendecreet.

1.1.3 Overige recurrente taken

Daarnaast hebben de regeringscommissarissen nog tal van andere taken die bij decreet, BVR of andere wetgeving zijn vastgelegd. *(Een overzicht van de wetgeving werd achteraan in dit rapport bijgevoegd als bijlage 2.)*

- Zowel de regeringscommissarissen bij de universiteiten als bij de hogescholen houden toezicht op:

- > de subsidiëeringsvoorwaarde inzake de ondersteuning van de onderzoeksgerichte component van het academiseringsproces;
- > de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door (respectievelijk) de universiteiten of hogescholen en op de relaties van de universiteiten en hogescholen met andere rechtspersonen;
- > de deelname in rechtspersonen
- > (aan de instellingen gelinkte) vzw's en spin-offs
- > de naleving van de principes van behoorlijk bestuur
- > de transparante verantwoording van instellingsbesturen

- Voor de regeringscommissarissen bij de universiteiten gaat het inzonderheid over het toezicht op de financiering van de bijzondere onderzoeksfondsen aan de universiteiten, om het nazicht van de besteding van de vrijgekomen middelen ingevolge de verminderde bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers en inzake de studentenvoorzieningen de controle van het jaarverslag en het financieel verslag in het kader van het jaarlijks nazicht of de studentenvoorziening voldoet aan de bepalingen van de beheersovereenkomst gesloten met de Vlaamse overheid³.

² De vergaderingen van de raden van bestuur van de hogescholen en de "hogere instituten voor schone kunsten"; de algemene vergaderingen van deze hogescholen en hogere instituten voor schone kunsten", de bestuurscolleges van deze hogescholen en in gevallen waar de regeringscommissaris dit nuttig acht de raden van bestuur of algemene vergaderingen van de vzw's stuvo, de departementale raden, de academische raden en de HOC's van de hogescholen; colleges van algemeen directeurs investeringsdiensten hogescholen.

³ In het nieuwe decreet betreffende de studentenvoorzieningen in Vlaanderen van 29-6-2012 dat grotendeels in werking treedt op 1-1-2013 is er geen sprake meer van een beheersovereenkomst.

- De regeringscommissarissen bij de hogescholen van hun kant zien toe op de implementatie van diverse cao-bepalingen voor het hoger onderwijs die in de loop der jaren werden vastgelegd:

- > de begrenzing van de afwijking tussen begrote en gerealiseerde personeelsformatie tot 2,5%,
- > toezicht op de kwartaalopvolging loonkosten
- > en doen een nazicht van de door de instellingen ingediende naamlijsten in het kader van de defiscalisering van de onderzoekers (naam ambt, onderzoeksproject, eventueel titel doctoraat, periode, percentage onderzoek,...). Inzake de studentenvoorzieningen doen zij de controle van het jaarverslag en het financieel verslag en in het kader van het jaarlijks nazicht de controle of de studentenvoorziening voldoet aan de bepalingen van de beheersovereenkomst gesloten met de Vlaamse overheid³. Omdat tot en met 2012 de studentenvoorzieningen van de hogescholen beheerd werden door de vzw's stuvo (voorheen sovo) gaat het hierbij telkens om een aparte jaarrekening, jaarverslag,...

De regeringscommissarissen bij de hogescholen zien er op toe dat de vzw's stuvo geen beslissing nemen die strijdig is met het bij of krachtens de wet of het decreet bepaalde, of die het financieel evenwicht in gevaar brengt. Ook ten aanzien van de vzw's stuvo hebben ze een beroepsmogelijkheid. Met het nieuwe stuvodecreet verdwijnt de vzw-structuur en met ingang van 1-1-2013 integreren de studentenvoorzieningen in de hogeschoolstructuur waartoe ze behoren, naar analogie van de situatie bij de universiteiten. Er wordt evenwel blijvend toezicht uitgeoefend op de beslissingen rond het stuvogebouwen en de financiële controle gebeurt via de afzonderlijke stuvo-afdeling.

De regeringscommissarissen bij de hogescholen zijn tot en met 2012 bevoegd voor het toezicht op de Hogere instituten en andere instellingen voor Schone Kunsten⁴. Zij zien toe op de naleving van de beheersovereenkomsten ter zake en zijn belast met het toezicht op de uitvoering van de beheersovereenkomst en het behoud van het financiële evenwicht. Daartoe bezorgt het instituut alle relevante documenten en andere informatie over de werking. De regeringscommissaris brengt advies uit bij het financiële deel van het jaarverslag, het personeelsverslag, de jaarrekening en de begrotingen. Hij kan met raadgevende stem de vergaderingen van alle bestuursorganen bijwonen en kan op elk moment alle bestuursdocumenten inzien.

- Ten slotte hebben de regeringscommissarissen een toezichtopdracht ten aanzien van de associaties. Hoewel de regelgeving niet uitsluit dat dit ook regeringscommissarissen bij de hogescholen kunnen zijn, zijn het momenteel de regeringscommissarissen bij de universiteiten die dit toezicht uitoefenen. De wettelijke basis voor het toezicht op de associaties is terug te vinden in het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (hierna structuurdecreet).

(structuurdecreet) Art. 108. De Vlaamse regering oefent toezicht uit op de associaties inzake :

1° de overeenstemming van de beslissingen van de associatie met de regelgeving;

2° de vrijwaring van het financieel evenwicht.

⁴ In de praktijk hebben momenteel twee regeringscommissarissen bij de hogescholen twee of meer van deze instituten in hun ambtsgebied.

De Vlaamse Regering belast een regeringscommissaris van de universiteiten of een commissaris van de hogescholen met de uitoefening van het toezicht, bedoeld in het eerste lid.

Dit toezicht wordt nader geconcretiseerd bij besluit van de Vlaamse Regering, met name het BVR van 26 maart 2004 inzake de organisatie van het toezicht op de associaties in het hoger onderwijs dat o.m. bepaalt dat de regeringscommissaris met raadgevende stem alle vergaderingen van het bestuur kan bijwonen. Hij ontvangt binnen de voorziene termijnen agenda, voorbereidende stukken en beslissingen en heeft te allen tijde het recht om door een bestuur te worden gehoord over alle punten die overeenkomstig artikel 108 van het decreet tot zijn bevoegdheid behoren. Hij beschikt tevens over de mogelijkheid om in beroep te gaan tegen beslissingen van het universiteitsbestuur waarvan de modaliteiten ook vastgelegd werden in dit BVR.

Daarnaast houdt de regeringscommissaris bevoegd voor een associatie (in de praktijk) ook toezicht op de aanwendingsvereisten of subsidiëringsvoorwaarden m.b.t. de onderzoeks- en innovatiestructuur in Vlaanderen (“Hercules”).

1.2 Adviezen, standpuntbepalingen en beroepen in 2011 en 2012

Dit luik geeft een beknopt overzicht van de belangrijkste adviezen en standpunten die de regeringscommissarissen individueel hebben geformuleerd respectievelijk ingenomen m.b.t. de entiteiten waarop zij toezicht houden. Het spreekt vanzelf dat het daarbij maar om een selectie uit hun talloze interventies gaat. Daarnaast worden ook de beroepen die ze hebben ingesteld in 2011 en 2012 kort gedeut. Het weze opgemerkt dat het voorkomen van beroepen door proactief in te grijpen of beslissingen te doen bijsturen vaak een hoger bewijs van kwaliteit van het toezicht belichaamt dan wanneer er effectief een beroep moet worden ingesteld, een weliswaar nuttig instrument waar evenwel slechts in laatste instantie naar wordt gegrepen.

1.2.1 Adviezen en standpuntbepalingen

1.2.1.1 Regeringscommissaris Johan Dhondt (voorzitter van het college)

- Instituut voor Europese Studies (IES) – overheidsopdrachten

Aan de voorzitter van het IES werd het volgende meegedeeld: Het Instituut voor Europese Studies bezit, overeenkomstig artikel 169, §2, van het universiteitendecreet, geen eigen rechtspersoonlijkheid, los van de Vrije Universiteit Brussel. Bijgevolg is het Instituut, binnen zijn functionele autonomie – zoals de universiteit – onderworpen aan de wetgeving op de overheidsopdrachten.

- **Aankoopprocedure VUB**

Aan de rector en aan de voorzitter van de Raad van bestuur werd meegedeeld dat het toezicht van de regeringscommissaris, ingevolge art. 173, §1, van het universiteitendecreet, uitgeoefend wordt op alle beslissingen. Hiervan kan niet worden afgeweken middels een interne procedure.

Dit sluit natuurlijk niet uit dat er na gemeenschappelijk overleg afspraken kunnen worden gemaakt op de praktische en werkbare toepassing en uitoefening van het toezicht, inzonderheid inzake de wetgeving op de overheidsopdrachten.

- **Aanstelling in tenure-trackstelsel – advies Onderzoeksraad VUB**

Het volgende werd hierover gecommuniceerd aan de rector van de VUB: Luidens punt III, derde lid, van het Reglement met betrekking tot de ZAP-mandaten in het tenure-trackstelsel, moet het voorstel van het facultair bestuur tot een aanstelling in het tenure-trackstelsel voor advies worden voorgelegd aan de Onderzoeksraad.

Het advies van de Onderzoeksraad heeft in het bijzonder betrekking op de aanvullende en/of disciplinegebonden beoordelingscriteria waarvan sprake in punt V, laatste lid, van het reglement. Blijkens punt V, laatste lid, legt het Bestuurscollege bij elke aanstelling in een tenure-trackmandaat die criteria vast, op voorstel van de faculteit en na advies van de senaat.

Hieruit volgt dat zowel de Onderzoeksraad als de senaat een advies moeten uitbrengen over de voormelde beoordelingscriteria. Een dergelijk advies is een substantiële vormvereiste bij gebreke waaraan de aanstelling onwettig is.

Het advies moet expliciet, volledig en duidelijk zijn. Een loutere vermelding van het facultair voorstel volstaat bijgevolg geenszins.

- **Besluit bijkomende vergoedingen VUB**

Aan de rector werd meegedeeld dat een bijsturing van bedoeld besluit van 3 juli 2012 aangewezen was, onder meer met betrekking tot:

- A. een duidelijke definiëring van het begrip “projectleiders”;
- B. het invoeren van een duidelijke, transparante procedure met betrekking tot het indienen van de aanvragen tot bekomen van de beoogde “toeslagen”;
- C. een ondubbelzinnige keuze tussen hetzij het begrip “toeslag”, hetzij het begrip “vergoeding”, hetzij het begrip “bijwedde”.

Hieraan werd nog toegevoegd dat elke bijkomende bezoldiging van de leden van het ATP van de universiteit gesitueerd moet worden binnen de bepalingen van artikel 120bis, §1, tweede lid, van het universiteitendecreet, dat als volgt luidt: “het universiteitsbestuur bepaalt de overige vergoedingen en toelagen”.

- **Aanstelling van een deeltijds docent aan de VUB**

Naar aanleiding van dit specifiek dossier wordt opgemerkt dat een verwijzing in een beslissing naar twee tegengestelde adviezen wordt beschouwd als een gebrek aan motivering. Het volgen van één van beide dient zeer uitdrukkelijk en uitgebreid gemotiveerd te worden.

- **Structuur aansturing en advisering internationaliseringsbeleid VUB**

Vastgesteld wordt dat het hier om de oprichting van een nieuw adviserend of zelfs beslissingsorgaan gaat. De vraag rijst of dit spoort met het Organiek Statuut (O.S.). Als dit één van de gestelde lichamen wordt zal het O.S. geactualiseerd moeten worden. De oprichting van een International Students Council door de universiteit is formeel in strijd met het participatiedecreet. De studentenraad zelf kan eventueel wel een participatiecommissie oprichten met adviserende bevoegdheid. Het voorstel is prematuur op dit vlak.

Ten gevolge van deze tussenkomst wordt het punt afgevoerd en zal het bijgestuurd en later opnieuw geagendeerd worden.

- **Zelfstandig Academisch Personeel (ZAP) VUB**

Bij het onderzoeken van de geschiktheid van iemand voor een bepaalde functie kan men volgens de reglementaire bepalingen geen clause inschrijven als “het functioneren van betrokkene moet geëvalueerd worden binnen de tijdspanne van één academiejaar”. Een kandidaat is geschikt of niet geschikt voor een functie. Wil men toch een evaluatie voorzien, dan is het beter om de kandidaat voor bv. 3 jaar aan te stellen met een tussentijdse evaluatie die niet reglementair voorzien is. Een dergelijke tussentijdse evaluatie is iets anders dan een sanctie of remediërende maatregelen.

Meer algemeen vormt het geen probleem dat het Bestuurscollege het advies van de Senaat niet volgt, zolang dit maar tot uiting komt in de beslissing. Het is ook beter om te spreken van de intrekking van een beslissing dan van de vernietiging van een beslissing. Ten slotte dient een functie ook ingevuld te worden zoals ze in het vacaturebericht staat.

- **Bevorderingen VUB**

Voorstellen tot bevordering kunnen niet worden behandeld wanneer de vereiste adviezen ontbreken. In de concrete casus gaat het om het advies van de Tandheelkundige Raad en om dat van het Beheerscomité Tandheelkundige Kliniek. Dit belet niet dat ze nog opnieuw kunnen worden voorgelegd (met de juiste adviezen) en retroactief kunnen worden goedgekeurd.

1.2.1.2 Regeringscommissaris Anita Ruttens

- **Openbaarheid van bestuur: vraag tot afschrift van bestuursdocumenten**

In november 2011 schrijft een personeelslid van een vrije gesubsidieerde hogeschool de regeringscommissaris aan in haar hoedanigheid van bestuursinstantie in de zin van art. 3, 1° van het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur van 24 maart 2004 (hierna “openbaarheidsdecreet”) met verzoek tot afschrift van de bestuursdocumenten van zijn werkgever (Hogeschool X vzw) betreffende zijn ontslag.

De regeringscommissaris oefent in opdracht van de Vlaamse regering toezicht en controle uit op Hogeschool X krachtens titel IV, hoofdstuk V van het decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap van 13 juli 1994. De regeringscommissaris is aldus een bestuursinstantie zoals gedefinieerd onder artikel 3, 1°, lid 1, a) van het openbaarheidsdecreet en valt bijgevolg onder het toepassingsgebied van dit decreet.

De gevraagde bestuursdocumenten van Hogeschool X bevatten ontegensprekelijk informatie van persoonlijke aard. Krachtens art. 17, § 2, 2de lid openbaarheidsdecreet dient de verzoeker voor de openbaarmaking van dergelijke informatie aan te tonen dat hij rechtstreeks en persoonlijk in zijn rechtssituatie wordt geraakt door de beslissing waarop de informatie betrekking heeft. De regeringscommissaris is van mening dat verzoeker duidelijk over het decretaal omschreven belang beschikt om de openbaarmaking te vragen van de betreffende bestuursdocumenten waar deze betrekking hebben op de opzegging van zijn arbeidsovereenkomst. De aanvraag is ontvankelijk. De stukken worden betrokkene toegestuurd.

In december 2011 schrijft hetzelfde personeelslid opnieuw de regeringscommissaris aan met het verzoek tot openbaarmaking van alle verslagen van de raad van bestuur van Hogeschool X vzw tussen 1/9/2007 en 15/11/2011 waarin zijn naam voorkomt.

De regeringscommissaris baseert zich deels op basis van materiële onmogelijkheid (geen stukken in bezit van vóór academiejaar 2008-2009) en deels op basis van uitzonderingsgrond artikel 11, 1° van het openbaarheidsdecreet: kennelijk onredelijke vraag. Het archief van de regeringscommissaris is niet op die manier gedigitaliseerd dat documenten via de computer gelocaliseerd kunnen worden louter op basis van een woord in de tekst. Slechts op een intensieve en tijdrovende wijze, pagina per pagina in het papieren archief nakijkend om te zien of in de teksten ergens zijn naam voorkomt, zou aan de vraag kunnen tegemoet gekomen worden. Dit zou de normale werking van de dienst ernstig belasten, en zelfs onmogelijk maken. Het verzoek wordt afgewezen.

In juni 2012 verzoekt hetzelfde personeelslid de regeringscommissaris tot openbaarmaking van het verslag van de algemene vergadering van Hogeschool X vzw. De regeringscommissaris beroept zich op de uitzonderingsgrond artikel 14,4° van het openbaarheidsdecreet: bescherming van de rechtspleging en de mogelijkheid een eerlijk proces te verkrijgen. Inmiddels had betrokkene zijn werkgever voor de Arbeidsrechtbank gedaagd. Het verzoek wordt afgewezen.

- **Dading bevoegd bestuursorgaan**

Ter voorkoming van een mogelijk rechtsgeding wenst het bestuurscollege van een Vlaamse Autonome Hogeschool een dading af te sluiten met een personeelslid. De regeringscommissaris betwist in deze de bevoegdheid van het bestuurscollege en verwijst hiervoor naar een recent arrest van het Hof van Beroep te Gent (15 januari 2011, zie T.Aann.2011, afl. 4, 399-414): een dading is niet rechtsgeldig (en derhalve niet afdwingbaar) bevonden omdat ze niet werd afgesloten door het bevoegde orgaan van de overheid. Het Hof legde in dit arrest een expliciete link tussen de bevoegdheid om als eiser in rechte op te treden, en de bevoegdheid om dadingen aan te gaan. Conform art. 262, 11° van het hogescholendecreet is de raad van bestuur, bevoegd om rechtsvorderingen uit te oefenen als eiser. Aangezien in casu deze bevoegdheid nooit werd gedelegeerd, is het bestuurscollege niet bevoegd om rechtsvorderingen in te stellen, en a fortiori, conform bovenvermelde interpretatie, dadingen af te sluiten. Of de dading tot doel heeft het voorkomen van een mogelijk rechtsgeding dan wel het beëindigen van een bestaand rechtsgeding is daarbij van geen belang.

- **Ombudsdecreet**

In september 2011 vraagt een docente van een Vlaamse Autonome Hogeschool klokkenluidersbescherming van de Vlaamse ombudsman. Luidens het rapport van de Vlaamse ombudsman *voelt de docente zich het slachtoffer van een wraakactie, als zij haar lesopdracht kwijt raakt en – naar haar gevoel – verbannen wordt naar een opdracht buiten het departement.*

De regeringscommissaris wordt slechts zeer laat van het dossier op de hoogte gebracht en wordt door de Vlaamse ombudsman uitgenodigd voor een gesprek op 21 maart 2012. Een van de verzoeningsvoorstellen van de Vlaamse ombudsman ten aanzien van de hogeschool luidt: *rapporteren aan de regeringscommissaris en aan de Vlaamse ombudsdienst, op eigen initiatief en minstens om de drie maanden en zolang de bescherming van de klokkenluider loopt.* De directie rapporteert regelmatig aan het bestuurscollege over de vorderingen m.b.t. het relanceplan voor het betreffende departement. Op die manier heeft ook de regeringscommissaris steeds zicht op de stand van zaken.

Er werd een nieuw departementshoofd aangesteld en de betrokken docente heeft opnieuw een opdracht binnen het departement bekomen. De rust lijkt hersteld.

Overigens was dit klokkenluidersonderzoek maar mogelijk omdat de betrokken hogeschool een Vlaamse Autonome hogeschool is, opgericht bij decreet, en daardoor een bestuursinstantie van de Vlaamse Gemeenschap is in de zin van artikel 2bis, 2° van het Ombudsdecreet van 7 juli 1998.

Toch lijkt de uitvoering van dit decreet, inzonderheid de klokkenluidersregeling, nog niet volledig. In uitvoering van artikel 17bis van dit decreet, sloot de Vlaamse Regering in 2005 het “Protocol tot regeling van de bescherming van de klokkenluiders” af met de Vlaamse Ombudsdienst. Zowel in voormeld artikel 17bis als in artikel 10 van het protocol is voorzien dat de Vlaamse Regering de nodige bepalingen ter implementatie van dit protocol zal opnemen in de rechtspositieregelingen van het personeel van de Vlaamse overheidsdiensten. In de rechtspositieregeling van het personeel van de Vlaamse Autonome Hogescholen zijn tot op vandaag geen dergelijke bepalingen opgenomen.

- **Onderzoek diploma’s en diplomasupplementen verpleegkunde**

De regeringscommissarissen bij de hogescholen verrichtten op vraag van AHOVOS een themaonderzoek naar de diploma’s verpleegkunde waarbij werd nagegaan of ze voldeden aan de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 4 februari 2011 inzake aflevering van diploma’s binnen de opleiding verpleegkunde. Dit besluit geeft uitvoering aan de Europese Richtlijn 2005/36/EC waarbij wordt bepaald dat bij de vaststelling van het opleidingsprogramma in Vlaanderen leidende tot de kwalificatie verpleegkunde, het niet meer toegestaan is om op deze diploma’s de specialisaties en/ of afstudeerrichtingen te vermelden.

1.2.1.3 **Regeringscommissaris Nadine Van Haecke**

- **Artistieke toelatingsproef in het kader van de EVK en/of EVC-procedure (artikel 68, §1 van het structuurdecreet)**

Een student wenst zich in te schrijven in een opleiding van het hoger kunstonderwijs en doet hierbij een beroep op hetzij een EVK-procedure, hetzij een EVC-procedure, hetzij op een combinatie van beide systemen. Indien blijkt dat de student zich alsnog voor één of meerdere opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding (professioneel of academisch) dient in te schrijven na het afwerken van voormelde procedure(s) moet er steeds een artistieke toelatingsproef worden afgelegd voor de betrokken kunstdiscipline, ongeacht het feit dat er in het verleden reeds een HKO-diploma werd behaald. Indien uit voormeld(e) onderzoek(en) zou blijken dat betrokkene voldoende credits verworven heeft die leiden tot een diploma van academische bachelor, kan hij/zij zich rechtstreeks in de master inschrijven zonder artistieke toelatingsproef.

- **Beperkte capaciteit voor een keuze-opleidingsonderdeel vermelden in het onderwijsprogramma en keuzemodaliteiten verankeren in de onderwijs- en examenregelgeving**

Indien het aantal plaatsen voor een welbepaald opleidingsonderdeel beperkt is en er gelden specifieke selectiecriteria, dient dit vooraf aan de studenten te worden gecommuniceerd. Bovendien dient de onderwijs- en examenregeling een passage te bevatten waarin vastgelegd wordt dat de opleiding mogelijks een beperking kan opleggen aangaande het aantal studenten dat kan inschrijven voor een bepaald opleidingsonderdeel wegens organisatorische beperkingen. Deze passage dient in voorkomend geval aangevuld te worden met de selectiecriteria voor de rangorde en de te volgen procedure.

- **Beperking duur bij tewerkstelling voltijdse gastprofessoren**

Naar aanleiding van een concrete casus over de dreigende overschrijding van de decretaal beperkte duur van opeenvolgende voltijdse aanstellingen als gastprofessor nam de regeringscommissaris een standpunt in over de draagwijdte van artikel 127 van het hogescholendecreet. Het artikel dient strikt te worden geïnterpreteerd aangezien het ingeschreven werd om een rem te zetten op de opeenvolgende voltijdse aanstellingen als gastprofessor na 5 jaar voltijdse tewerkstelling. Het dwingt de hogescholen om deze 'semi-permanente' voltijdse contracten om te zetten naar een statutaire aanstelling indien zij de betrokkene nog verder in dienst wensen te houden. Zelfs al heeft de voltijdse gastprofessor op dat ogenblik een contract van onbepaalde duur, dan nog moet er na 5 opeenvolgende jaren een einde komen aan zijn tewerkstelling als voltijdse gastprofessor met inachtneming van de nodige opzegperiode indien hij als contractueel personeelslid is aangesteld. Enkel voor de hogeschoolopleidingen in de kunsten bestaat de mogelijkheid om voltijdse gastprofessoren voor onbepaalde tijd tewerk te stellen. Een gastprofessor kan in elk geval maar voltijds voor een periode van maximum 5 jaar worden tewerk gesteld. Voor deeltijdse gastprofessoren geldt er geen beperking.

- **Interimaire aanstelling als assistent en de maximale aanstellingsperiode als assistent**

Als antwoord op een mail werd het standpunt herbevestigd dat de periodes waarin de assistent zelf een lid van het assisterend personeel vervangt via een vervangingsovereenkomst niet in rekening gebracht wordt voor de berekening van de maximaal toelaatbare aanstellingsduur van assistenten. Uit de aanstellingsbeslissing moet wel duidelijk blijken welke titularis er vervangen wordt om te vermijden dat interimaire aanstellingen als assistent zouden worden gebruikt om de beperkte aanstellingsduur te omzeilen.

- **Territorialiteitsbeginsel geldt ook voor postgraduat**

De regeringscommissaris stemde af met de administratie over de toepassing van het territorialiteitsbeginsel voor een postgraduaat. De conclusie van het overleg was dat ook een postgraduaat gevat wordt door het territorialiteitsbeginsel.

- Voorwaarden voor het werken met forfaitaire studiekosten naast het studiegeld

Bij het werken met een forfait gelden welbepaalde randvoorwaarden. Deze werkwijze mag geenszins een indirecte verhoging van de studiegelden betekenen.

De randvoorwaarden zijn als volgt:

- de OER vermeldt uitdrukkelijk de wijze van doorrekening van studiegebonden kosten. De studentenraad van het betrokken departement moet vooraf op de hoogte zijn en de berekening om tot het forfait te komen, moet worden voorgelegd (de hoogte van het bedrag van het forfait moet dus omstandig worden geduid);
- naderhand (na afloop academiejaar) dient er aan de studentenraad aangetoond te worden aan de hand van de afrekening door het samenleggen per departement/opleiding van de betreffende facturen dat het forfait zeker gehaald werd. Indien er een overschot zou zijn, dient dit terug te vloeien naar de studenten. De studentenraad dient over de aanwending te beslissen.

- Cumulatie binnen de eigen hogeschool

Wie als personeelslid reeds voltijds in dienst is (als statutair, via een arbeidsovereenkomst of via een contract of een combinatie van voorgaande) kan niet meer dan een voltijdse prestatie leveren. Ook niet via occasionele prestaties. Het is niet omdat de RZS eenmalig een occasionele prestatie op het fiscale vlak toelaat dat dit deze occasionele prestatie als cumul binnen de eigen hogeschool zou zijn toegelaten. De bijkomende prestaties die een statutair personeelslid levert – in principe van tijdelijke aard bovenop de gangbare taakbelasting kunnen via een persoonlijke vergoeding worden vergoed gedurende de betreffende periode. Deze zal dan ook via AHOVOS worden betaald. De criteria dienen in het HOC te worden vastgelegd.

De prestaties in het kader van dienstverlening en onderzoek binnen de opdracht van een personeelslid kunnen worden gestimuleerd door een vergoeding toe te kennen aan de uitvoerders die maximaal de helft van de winst van het project bedraagt. Wie nog niet voltijds is, kan aanvullen met prestaties totdat hij/zij een voltijdse opdracht heeft.

- Ambtswijziging voor tijdelijke personeelsleden

Een tijdelijk personeelslid bekleedt maar één ambt op de personeelsformatie, zijnde het huidige ambt, al dan niet toegewezen na ambtswijziging. Een benoemd personeelslid van het OP zal na ambtswijziging worden dubbel geteld op de formatie (1x in hun vast ambt, 1x in hun ambt van tijdelijke ambtswijziging in afwachting van een definitieve benoeming). Als tijdelijk personeelslid kun je een ambtswijziging krijgen na interne werving. Daardoor vervalt de huidige aanstelling en wordt ze vervangen door een nieuwe arbeidsovereenkomst in de gesubsidieerde vrije hogescholen of een nieuwe aanstelling in de officiële hogescholen. Dit betekent ook dat na de ambtswijziging de voorwaarden en de aanstellingstermijn van deze vacature gelden.

Een ambtswijziging mag ook niet verward worden met het toekennen van een mandaat op tijdelijke basis: in dit geval blijft het organieke onderliggende ambt onveranderd.

- **Stage voor studenten tijdens de vakantieperiodes**

Het is mogelijk voor een hogeschool om stages voor studenten te organiseren in de zomermaanden en om voor de begeleiding hiervan personeelsleden in te zetten mits respect van het overleg met studenten en personeel hierover en de verankering ervan in de onderwijs- en examenregeling, de academische kalender, de toetredings- en stageovereenkomst met de student en de prestatie- en vakantieregeling voor het personeel.

- **Onderzoek diploma's en diplomasupplementen verpleegkunde**

De regeringscommissarissen bij de hogescholen verrichtten op vraag van AHOVOS een themaonderzoek naar de diploma's verpleegkunde waarbij werd nagegaan of ze voldeden aan de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 4 februari 2011 inzake aflevering van diploma's binnen de opleiding verpleegkunde. Dit besluit geeft uitvoering aan de Europese Richtlijn 2005/36/EC waarbij wordt bepaald dat bij de vaststelling van het opleidingsprogramma in Vlaanderen leidende tot de kwalificatie verpleegkunde, het niet meer toegestaan is om op deze diploma's de specialisaties en/ of afstudeerrichtingen te vermelden.

- **Controle studentendossiers buitenlandse studenten: controle in 2011 – afronding 2012 en verdere opvolging– finaal rapport 2013**

In de loop van 2011 en 2012 verrichte de verificateur via steekproef een nazicht van studentendossiers van buitenlandse studenten aan de hogescholen. Hierbij werden de toelatingsvoorwaarden, de taalvoorwaarden en de verblijfsdocumenten nagezien. De hogescholen ontvingen een individueel onderzoeksrapport.

- **Onderzoek ateliergelden**

In 2011 werd de laatste hogeschool in de rij afgewerkt van een algemeen onderzoek binnen het ambtsgebied naar de toepassing en afrekening van ateliergelden en forfaitaire kosten die aan de studenten worden aangerekend. Dit betrof de Plantijn Hogeschool. Voor de Artesis Hogeschool gebeurde er een opvolgingscontrole. Telkens werden de nodige adviezen en aanbevelingen in het verslag opgenomen.

- **Nazicht stijging vervoersonkosten woon-werkverkeer bij een hogeschool**

Op vraag van AHOVOS werd er nazicht gedaan van de sterke stijging van de vervoersonkosten woon-werkverkeer in een bepaalde hogeschool. Uit het onderzoek bleek dat dit het gevolg was van een gewijzigd terugbetalingssysteem vanaf september 2011. Voordien werden de kosten van het openbaar vervoer van de personeelsleden ingediend na de abonnementsperiode. In september 2011 schakelde de hogeschool over naar een derdebetalersregeling bij de NMBS en De Lijn waarbij de afrekening rechtstreeks naar de hogeschool werd gestuurd en het personeelslid het abonnement niet meer moet prefinancieren. Vanaf dat ogenblik kozen de personeelsleden ook de jaarabonnementsformule waardoor het abonnement dat liep tot augustus 2012, ook

volledig in 2011 als kost werd geboekt. Dit gewijzigd beleid leidde er toe dat in 2011 eenmalig (acht maanden) meer kosten openbaar vervoer werden betaald.

- **Integratie stuvo's in de hogescholen: opvolging proces**

In voorbereiding van de integratie van de vzw's studentenvoorzieningen in de respectieve hogescholen met ingang van 1 januari 2013 ging de verificateur ter plaatse in het najaar 2012. Met de verantwoordelijken van deze vzw's werd aan de hand van een checklist alle noodzakelijke stappen overlopen met het oog op een vlotte integratie van de studentenvoorzieningen en de effectieve vereffening van deze vzw's. Vanuit het regeringscommissariaat werd de stand van zaken van dit integratietraject tot aan de effectieve vereffeningpublicatie nauw opgevolgd.

- **Diverse adviezen**

- In oktober 2011 werd er een advies aangeleverd betreffende de overdracht van de marktwaarde of de boekwaarde van het patrimonium in eigendom vanuit een ontbonden vzw voor studentenvoorzieningen
- Na het verlijden van de aankoopakte van een onroerend goed door een vzw stuvo werd vastgesteld dat er ten onrechte registratierechten werden betaald. Er werd geadviseerd om een brief te sturen aan de bevoegde administratie zich baserend op een ruime interpretatie van de term "onroerende goederen uitsluitend bestemd voor onderwijs" uit het artikel 161 van het wetboek der registratie. Uiteindelijk volgde er een terugbetaling.
- In maart 2012 werd een advies aan het kabinet bezorgd over de drie voorontwerpen van bijzondere decreten met betrekking tot de officiële hogescholen
- In oktober 2012 werd er aan de Afdeling Hoger Onderwijs geadviseerd naar aanleiding van een concrete casus in een provinciale hogeschool om niet enkel de contractuele personeelsleden van de Vlaamse autonome hogescholen, maar ook deze van de officieel gesubsidieerde hogescholen mee op te nemen in het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002 dat het ouderschapsverlof regelt voor de statutaire personeelsleden van de hogescholen.
- In september 2012 was er een overleg met de regeringscommissarissen bij de hogescholen en AHOVOS over de impact van de overflow 2012 aan het lopende celkrediet op de afsluiting van de enveloppe.
- Advies op 6 september 2012 werd er aan het kabinet een advies bezorgd over het effect van desinvesteringen op de resultatenrekening.
- Na overleg met het kabinet kon in december 2012 bevestigd worden vanuit het regeringscommissariaat dat de publiekrechtelijke hogescholen die zullen ontstaan vanaf 1 oktober 2013 een andere invulling mogen geven aan de naam van de bij bijzonder decreet vastgelegde bestuursorganen via het organiek reglement.
- Diverse adviezen rond ontwerpartikelen betreffende de rechtspositieregeling voor meerdere onderwijsdecreten.
- Er werd een advies uitgebracht over de gelijkstelling van bekwaamheidsbewijzen m.b.t. diploma kandidaat industrieel ingenieur in het besluit van 12 juni 1995 tot gelijkstelling van bekwaamheidsbewijzen met de bekwaamheidsbewijzen die toegang geven tot de ambten van het onderwijzend personeel van de hogescholen. Er is enkel een gelijkstelling met een

diploma B voor een statutair ambt van het ATP voorzien. Er is geen gelijkstelling voorzien voor een aanstelling in een statutair ambt van het OP.

- Betreffende een vraag rond cumulatie werd geadviseerd dat wanneer een bestuurdersmandaat in een vzw in onbezoldigd is, dit bijgevolg geen cumul is in de zin van de cumulatieve regelgeving. Indien iemand voor een vzw werkt waarvoor hij bijscholing geeft en hiervoor een loon wenst te ontvangen dan dient betrokkene een arbeidsovereenkomst af te sluiten met de vzw. Op dat ogenblik worden het wel beroeps- en bezoldigde activiteiten die wel vallen onder de cumulregelgeving.
- De regeringscommissaris ging naar aanleiding van een concrete casus in een hogeschool dieper in op de uitbetaling van persoonlijke vergoedingen aan personeelsleden. Ze adviseerde als volgt: “Het uitbetalen van een persoonlijke vergoeding is een aspect van de bezoldigingsregeling waarvan de rechtsgrond verankerd is in de rechtspositieregeling voor de personeelsleden van de hogescholen. Het hogeschoolbestuur dient eerst het kader te schetsen waarbinnen zij persoonlijke vergoedingen aan haar personeelsleden wenst toe te kennen vooraleer zij uitvoering aan haar beslissing kan geven. Dit kader kan onder de vorm van een reglement verduidelijkt worden. Het principe van persoonlijke vergoeding en alle erbij horende modaliteiten moet met het HOC worden onderhandeld maar er hoeft geen akkoord te zijn om toe te laten dat het hogeschoolbestuur uitvoering geeft aan het toekennen van persoonlijke vergoedingen.”

- **Klachten**

- In de periode 2011-2012 werden er 10 klachtendossiers ontvangen en behandeld.

- **Diverse bijdragen (op vraag van AHOVOS)**

- ***Aanleveren van een overzicht van de leningen per hogeschool***

Dit overzicht werd voor alle hogescholen bezorgd in maart 2012.

- ***Aanleveren van een overzicht van het overgedragen resultaat en de bestemde fondsen per hogeschool***

Dit overzicht werd voor alle hogescholen eveneens bezorgd in maart 2012.

- ***Meewerken aan een stageverslag van een personeelslid van de dienst Rustpensioenen Onderwijs betreffende de diplomabonificatie in het hoger kunstonderwijs***

Via AHOVOS werd in 2011 de medewerking van de regeringscommissaris gevraagd om alle mogelijke informatie en verduidelijkingen aan te leveren rond het hoger kunstonderwijs van vroeger en nu zodat er een eenduidig overzicht zou kunnen worden opgemaakt voor de dienst Rustpensioenen Onderwijs. In dit kader waren er meerdere overlegmomenten.

➤ **Meewerken aan databeheer AHOVOS**

Op vraag van AHOVOS werd in december 2011 bij diverse hogescholen enkele onvolkomenheden bij het inbrengen van gegevens in DHO mee gemonitord met het oog op een snelle rechtzetting door de betrokken hogescholen.

1.2.1.4 **Regeringscommissaris Wim Leybaert**

- **Aangerekende forfaitaire studiekosten: vraag student**

In augustus 2011 stelt een student een vraag over een extra kost die hij dient te betalen bij zijn inschrijving aan de hogeschool. Deze kosten worden aangerekend voor beschikbare faciliteiten zoals (draadloos) internet, kopieerapparaat, studentenkaart,... De student vraagt of de hogeschool deze kosten mag aanrekenen.

Deze kosten stonden vermeld in het onderwijs- en examenreglement van de hogeschool. Aangezien iedere student bij de inschrijving het studiecontract ter goedkeuring ondertekent, verklaart hij of zij zich akkoord met het onderwijs-en examenreglement. Dus ook met de betaling van de kosten.

Voorwaarde is eveneens dat afrekening van de gevraagde forfaits voor studiekosten en/of ateliergelden voorgelegd werd aan de studentenraad en/of het bevoegd bestuursorgaan waarin ook de studenten vertegenwoordigd zijn.

- **Gebruik software in opleidingen waarbij deze software gratis ter beschikking wordt gesteld door softwareproducent**

In oktober 2009 sluit een hogeschool een overeenkomst met een softwareproducent. De onderneming stelt softwareproducten gratis ter beschikking aan de hogeschool als lesmateriaal voor lessen in het departement bedrijfsmanagement. Deze softwareproducten ondersteunen in de praktijk de boekhouding, de verkoop, de marketing en het operationeel beheer. Een andere software-aanbieder maakt eind november 2010 een schriftelijke klacht over aan de hogeschool. Deze stelt dat de hogeschool de klager in zijn rechten schendt doordat de opleiding zich beperkt tot één softwarepakket, waardoor de studenten later, als afnemers van softwareproducten, de software zullen verkiezen die zij gebruikt hebben tijdens hun opleiding. Dit zou volgens de klager een onrechtmatige bevoordeling uitmaken van één specifiek softwarepakket, te meer bij het afsluiten van het akkoord in 2009, de hogeschool de wet op de overheidsopdrachten niet had toegepast.

De hogeschool vraagt hierover advies aan de commissaris.

Vooreerst behoort het tot de beleidskeuze van de hogeschool om de inrichting van haar opleidingen te bepalen, inclusief de software die gebruikt wordt.

Bij nazicht van de overeenkomst bleek dat de onderneming geen exclusiviteitsclausule bedongen had. De hogeschool verwierf een gratis gebruiksrecht. Bijgevolg was er geen verplichting om een gunningsprocedure op te starten. Eveneens bleek uit de overwegingen van de hogeschool dat de betwiste overeenkomst voor dit softwarepakket gebaseerd was op de specifieke kenmerken van het product zelf en op een door de hogeschool georganiseerde enquête, waaruit bleek dat de software door een aanzienlijk deel van de afgestudeerden gebruikt werd. Conclusie was dat de software op rechtmatige wijze aangeschaft werd.

- **Bevorderingsreglement onderhandeld in het hogeschoolonderhandelingscomité: vraag tot advies**

In maart 2012 vragen de vakbonden een advies over het bevorderingsreglement dat een Vlaamse autonome hogeschool wenst in te voeren. Het toepassingsgebied van het reglement beperkt zich tot de academische opleidingen die vanaf academiejaar 2013-2014 deel uitmaken van de universiteit. De bevorderingscriteria worden afgestemd op het bevorderingsbeleid van de universiteit. Eveneens wordt in de bevorderingsprocedure de decaan en de faculteitsraad van de universiteit betrokken. Afgevaardigden van het personeel in het HOC vragen zich af of de inmenging van de universiteit en de aanpassing van de voorgestelde bevorderingscriteria juridisch gegrond is.

De regeringscommissaris is van mening dat het reeds afstemmen van het bevorderingsbeleid van toekomstige personeelsleden van de universiteit op het universitaire bevorderingsbeleid op zich een daad van behoorlijk bestuur is. Deze bevorderingsprocedure is juridisch correct aangezien de procedure voorziet dat, na advies vanuit de universiteit, de uiteindelijke beslissing tot bevordering zich volledig onder de bevoegdheid van de bestuursorganen van de hogeschool bevindt.

Het gebruik van officieuze namen (decaan in plaats van departementshoofd en faculteitsraad voor departementsraad) in het reglement doet geen afbreuk aan het correcte gebruik van de terminologie in de bestuursbeslissing ter goedkeuring van de reorganisatie en in de communicatie naar het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Over de inhoudelijke keuzes in het bevorderingsreglement, zoals de overname van bevorderingscriteria van de universiteit, wenst de regeringscommissaris geen uitspraak te doen.

- **Aanvechting beslissing over de invulling van functies van vakgroepvoorzitter en opleidingsvoorzitter: wijzigingen door het hogeschoolbestuur na een protocol van akkoord**

Een Vlaamse autonome hogeschool herdefinieert in april 2012 de voorzitterschappen van de vakgroepen en de opleidingscommissies. De raad van bestuur legt hierbij het profiel, de vergoeding en de selectieprocedure vast. De drie vakbonden vechten deze beslissing aan bij de regeringscommissaris.

De vakorganisaties hadden in de maand maart 2012 hierover mee onderhandeld met als resultaat een protocol van akkoord, met opmerkingen van de vakorganisaties die bij het protocol werden gevoegd. Naderhand werd de tekst met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden voor de functie van opleidingsvoorzitter door de raad van bestuur gewijzigd. Als overgangsmaatregel zouden de toenmalige opleidingsvoorzitters die het ambt van (hoofd)praktijklector bekleedden, in aanmerking komen voor een functie van opleidingsvoorzitter.

De regeringscommissaris kan niet optreden als beroepsinstantie waarbij een beslissing van een hogeschoolbestuur kan aangevochten worden. In die zin kan niet ingegaan worden op het ingestelde beroep van de vakbonden.

De regeringscommissaris stelt vast dat de onderhandelingsprocedure een substantiële vormvereiste is bij de totstandkoming van de bestuursbeslissing. Aan de vormvereiste is voldaan aangezien een protocol van akkoord met opmerkingen werd bereikt. Het naderhand invoeren van een overgangsmaatregel behoort tot de bevoegdheid van de raad van bestuur. De regeringscommissaris kon geen onregelmatigheid vaststellen in de totstandkoming van de beslissing van de Raad van Bestuur.

- **Onderzoek diploma's en diplomasupplementen verpleegkunde**

De regeringscommissarissen bij de hogescholen verrichtten op vraag van AHOVOS een themaonderzoek naar de diploma's verpleegkunde waarbij werd nagegaan of ze voldeden aan de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 4 februari 2011 inzake aflevering van diploma's binnen de opleiding verpleegkunde. Dit besluit geeft uitvoering aan de Europese Richtlijn 2005/36/EC waarbij wordt bepaald dat bij de vaststelling van het opleidingsprogramma in Vlaanderen leidende tot de kwalificatie verpleegkunde, het niet meer toegestaan is om op deze diploma's de specialisaties en/ of afstudeerrichtingen te vermelden.

1.2.1.5 Regeringscommissaris Jan De Groof

- **Algemeen**

Beginselen van Goed Bestuur

Het *Centre for European Reform* stelde in 2006 vast dat het Europese hoger onderwijs minder eenvormigheid en meer diversiteit nodig heeft, efficiëntere en meer selectieve financiering en bovenal een betere manier van besturen, meer zelfstandigheid van instellingen en minder overheidsbemoediging.

Het rapport (april 2011) *Toepassing van de beginselen van goed bestuur op universiteiten en hogescholen en wetenschappelijke instellingen*, opgemaakt i.s.m. Guy Aelterman, Lutgart Van den Berghe en André Oosterlinck, gaat hier dieper op in en formuleert een reeks aanbevelingen omtrent de dubbele problematiek van de deregulering en van de verzelfstandiging van hoger onderwijsinstellingen. Herhaaldelijk waren voordien de ontwerp teksten besproken op het College van regeringscommissarissen.

'*Good governance*' heeft te maken met (be)sturen, beheren en beheersen, organiseren en uitvoeren, responsabiliseren en verantwoorden, toezicht en controle. Het strekt ertoe de bestuursstructuren en de besluitvormingsprocessen van een organisatie efficiënter te organiseren en te objectiveren, transparanter te maken. Een *good governance*-model bereikt zijn doel door te zorgen voor een goed evenwicht tussen ondernemerschap en controle, tussen prestatie en conformiteit met de regels. Deze regels zorgen voor integriteit en transparantie in de besluitvorming.

'*Good governance*' werpt de samenhang tussen de verschillende processen op en kan daarom voor een doorgedreven bestuurlijke vernieuwing zorgen op instellingsvlak. Het gaat dan onder meer om de zorg voor efficiëntie en effectiviteit van bestuurlijke procedures, transparantie en verantwoording van de besluitvormingsprocessen, medezeggenschap van personeel en studenten, het onderlinge evenwicht en samenhang tussen centraal en decentraal gezag en het intern en extern toezicht en de verantwoording van beleid, bestuur en beheer ten aanzien van de bredere samenleving.

Het rapport bestudeerde de rol van de rector, de gemeenschap als *stakeholder*, de overheid als toezichthouder, de organisatie van het intern en extern toezicht, medezeggenschap of medebestuur, studentenparticipatie, personeelsaangelegenheden, kwijting aan bestuurders, het onderzoeksmanagement aan de universiteiten, de decretale bestuursvormen van de Vlaamse hogescholen en de hervorming ervan en de mate waarin de regelgeving nu al rekening houdt met '*good governance*', concreet toegepast in Vlaamse regelgeving.

Duidelijke instellingsstructuren, waarvan werking en bevoegdheid ook in de praktijk afdwingbaar gerespecteerd worden, is het eerste beginsel. Een eerste orgaan is het *vertegenwoordigingsorgaan van de inrichtende macht*, een tweede orgaan is het *bestuursorgaan* dat de bevoegdheid heeft om de instelling te besturen in alle onderdelen, de deelstrategieën vast te leggen, aanstellingen of benoemingen voor zijn rekening te nemen, de implementatie van zijn beleid te controleren, enz. Het derde orgaan is het uitvoerend orgaan dat vanuit het bestuur delegatie krijgt om de algemene leiding of het dagelijks beleid waar te nemen. Deze *governance* triptiek werd verder aangevuld met duidelijke regels voor het functioneren van de structuren en de uitwerking van regels voor het *behoorlijke functioneren* van de structuren. Een periodieke evaluatie van de rol, de werking en effectiviteit van het bestuursorgaan of van de *governance*-organen wordt aanbevolen, inclusief een *globale* screening van de bestuurders.

Er werd een conceptueel kader uitgewerkt, met onderscheid naar en toetsing van ‘Principes’, ‘Aandachtspunten’ en ‘Richtlijnen’ ter naleving van de beginselen van goed bestuur op de Vlaamse universiteiten en enkele hogescholen. Middels een vragenlijst werd gepoogd de meest relevante vragen, als onontbeerlijk beginsel, als richtlijn of als aanbeveling, op te werpen. De wijze waarop deze beginselen dienen te worden nagestreefd en geïmplementeerd, wordt aan de universiteiten en hogescholen zelf overgelaten.

Het rapport werd aan de Vlaamse Minister-president, de vice-Minister-presidenten overgemaakt evenals aan de minister van Onderwijs.

Due Dilligence n.a.v. de integratie

De regeringscommissaris onderzocht de noodzaak van een due diligence-onderzoek naar aanleiding van de academisering van een aantal hogeschoolopleidingen.

Volgens de literatuur richt een due diligence-onderzoek zich op het vaststellen van de juistheid van de aan de overnemer gepresenteerde informatie en het in beeld brengen van risico’s en kansen van de over te nemen entiteit (bv. een onderneming). Normaliter richt een due diligence onderzoek zich op financiële, fiscale, juridische en commerciële aspecten.

Het uitvoeren van een grondig due diligence onderzoek is eigenlijk onmisbaar indien een belangrijke investeringsbeslissing wordt genomen, de resultaten ervan kunnen leiden tot aanpassing van de ‘transactievoorwaarden’. Dit alles is - *mutatis mutandis* - bijzonder relevant voor de ‘inkanteling’ van opleidingen, personeelsleden, middelen en infrastructuur, *a fortiori* in het licht van het dwangmatig karakter van de overname.

Een due diligence-onderzoek is ten zeerste aangewezen bij de inkantelingsoperatie van een aantal hogeschoolopleidingen in de universiteiten naar aanleiding van de academisering van deze opleidingen.

De universiteit neemt immers een deel van de ‘bedrijfstuk’ (m.n. de te academiseren opleidingen) over van de hogescholen. Eigenlijk is dit een soort fusie waarbij de overnemer (de universiteit) een deel van de activiteiten van de hogescholen overneemt met activa en verplichtingen (*liabilities*) verbonden aan deze activiteiten.

Met de bevoegde diensten van UHasselt en UAntwerpen werd de *check-list* overlopen en het verdere stramien besproken van de integratie-operatie.

- Adviezen en standpuntbepalingen

UA- problematiek Methusalemfinanciering BOF

In 2006 werd de erkenning van vier onderzoeksexcellentiecentra aan de UA goedgekeurd door het Bestuurscollege van de UA, in 2007 besliste de Vlaamse Regering tot lancering van het Methusalemprogramma. In uitvoering van dit besluit nam de UA een reglement op de Methusalemfinanciering aan eind 2007.

Het Bestuurscollege verzocht jaarlijks de mogelijkheid tot toetsing van de haalbaarheid van de toegekende financiering Methusalem te herzien. Deze beslissing werd genomen omdat het geplande ingroeitraject van de (globale) Vlaamse toelage voor Methusalem nog niet gekend was. De jaarlijkse toelage voor de UA bleef ook afhankelijk van de verdere evolutie van de BOF-sleutel.

In 2011 stelde de UA vast dat de toelagen voor het Methusalemprogramma aan de UA niet stegen zoals verhoopt. De UA was financieel niet bij machte om vijf volwaardige Methusalemtoelagen *in steady state* te dragen op de haar toekomstige middelen in dit kanaal.

Een poging om een consortium met de UHasselt af te sluiten, ter remediëring van de toestand, was vruchteloos.

De UA wenste de Methusalemtoelage voor één project stop te zetten en vroeg hiervoor advies aan de regeringscommissaris, gezien de dreiging voor de UA ook bij de evaluatie van het programma na de eerste periode van zeven jaar, geconfronteerd te worden met binnen het Methusalemkanaal als onrechtmatig bestempelde toegekende middelen.

De vraag lag voor of deze stopzetting en herschikking wel kon in het licht van de Methusalemwetgeving. Onderzoek naar de bepalingen van het Bof-besluit deden de regeringscommissaris vaststellen dat er geen bepaling is die een stopzetting/herschikking in de loop van de zeven jaar voorziet. Het besluit bepaalt immers een evaluatie na zeven jaar.

Uiteindelijk besliste de UA geen hertekening van de middelen te doen.

In gevolge dit dossier besliste de UA het reglement ter zake te conformeren aan de geldende wetgeving.

ZAP bevorderingsronde 2011 en 2012

De regeringscommissaris uitte kritische bedenkingen bij de ZAP-bevorderingsronde aan de UA in 2011 per brief aan de rector in de bestuursorganen. De UA wenste het contingent op te vullen op basis van de reële financiële mogelijkheden en de kwaliteit van de ingediende dossiers. Een eerste kanttekening betrof de precaire budgettaire situatie van de UA, het verdiende aanbeveling

een praktijk te overwegen die voor de fusie gangbaar was, met name een uitstel van de bevorderingsronde tot een volgend begrotingsjaar of tenminste de contingentering voor een langere periode. Ook na de fusie werd door de regeringscommissaris herhaaldelijk verwezen naar het temperen van het bevorderingsritme als een meer dan symbolische bijdrage tot de financiële vooruitzichten.

Een tweede voorbehoud gold ten aanzien van het concept van de voorgestelde bevorderingsronde die in de jaren voordien reeds meermaals door de regeringscommissaris kritisch bejegend werd. Het dossier van de bevorderingsronde is immers één de hoogtepunten in het academisch (personeels-)beleid van een universiteit. Een brede vergelijkingsbasis dient dan ook in aanmerking genomen te worden. Dit bevorderingsbeleid moet tevens kaderen in een globaal personeelsbeleid, de procedure voor bevordering en evaluatie van het ZAP moet het mogelijk maken om selectief op te treden en het evaluatiebeleid ernstig te nemen. Door de regeringscommissaris werden een reeks aanbevelingen geformuleerd als drempelcriteria bij bevordering.

De opmerkingen zouden aanleiding geven tot het herzien van het academisch statuut en tot benchmarking met andere universiteiten.

Lasten uit het verleden: hangende procedure UA

Bij arrest van 15 januari 2011 oordeelde het Hof van Beroep te Antwerpen dat de UA en de rector van de UA solidair gehouden zijn tot de betaling van een som die vermeerderd met interesten tot ca. 500.000 euro geschat werden. De grond van het geschil betrof het inschrijvingsgeld dat reeds in de jaren tachtig van vorige eeuw ten onrechte betaald werd door een aantal (hoofdzakelijk Nederlandse) studenten.

Het dossier kende een betreurenswaardig lange geschiedenis. Gezien het geschil zijn oorsprong vond in de geruime tijd voor de grondwetsbepaling van 15 juli 1988 geldende en naderhand gewraakte wettelijke bepaling inzake inschrijvingsgeld en de eertijds ingeleide gerechtelijke procedures bij het toenmalige RUCA werd de vraag opgeworpen naar de tussenkomst van het Vlaams Fonds voor Lastendelging. Betwist werd of studenten uit een land behorend tot de E.G. niet in aanmerking genomen kunnen worden voor het bepalen van de gewone werkingsuitgaven van de universiteit en deze aldus gemachtigd was om aan de niet-financierbare studenten een hoger inschrijvingsgeld te vragen.

Ingevolge uitspraken van het Hof van Justitie bleek de niet-financiering en het daaraan gekoppelde aanvullende inschrijvingsgeld een ongeoorloofde discriminatoire maatregel te zijn op Europees vlak.

De Vlaamse Gemeenschap was na de bevoegdheidsoverdracht inzake onderwijs tot 26 juni 1991 verantwoordelijk voor de betaling van de vorderingen die in het geding waren, maar niet langer gehouden tot betaling van de sommen. Een tussenkomst van het Vlaams Fonds voor Lastendelging werd door de regeringscommissaris benaastigd gezien de verbintenissen die de

Vlaamse Gemeenschap diende te dragen. Aangezien de Vlaamse Gemeenschap het beleidsdomein universitair onderwijs en de financiering ervan organiseert had het voormeld arrest onrechtstreeks een belangrijke impact. De UA beschikte bovendien over de nodige cijfergegevens om aan te tonen dat de continuïteit van het beleid onmiskenbaar in het gedrang kwam.

Er werd uiteindelijk een overeenkomst bereikt waarbij de UA en het Vlaams Fonds voor Lastendelging gezamenlijk de inschrijvingsgelden terugbetalen aan de voormalige studenten.

Nevenactiviteiten academisch personeel

De regeringscommissaris formuleerde per brief aan de rector bemerkings bij het dossier 'Nevenactiviteiten academisch personeel'. Hij wees er meermaals op in de toekomst een meer heldere presentatie van de dossiers i.v.m. de nevenactiviteiten te presenteren. De transparantie dient hierbij voorop te staan. Ten minste moet duidelijk worden gemaakt over welke nevenactiviteiten het gaat. Gevraagd werd om bij de beoordeling van de nevenactiviteiten ook rekening te houden met de resultaten van de evaluaties. Wanneer er signalen zijn dat een personeelslid zich performanter moet opstellen, gaat het immers niet op om dan nog nevenactiviteiten op te nemen.

Voorheen reeds wees de regeringscommissaris in diverse brieven op de noodzaak het dossier van de nevenactiviteiten van het academisch personeel ernstiger te nemen. Onder meer het gebrek aan samenhang in advisering door de verschillende faculteiten heen werd aangeklaagd.

Samenwerkingsovereenkomst inzake het Antwerps Kenniscentrum voor Transport- en Maritiem recht

In het licht van de afschaffing van het Europees Instituut voor Zee en Vervoerrecht besliste de Raad van Bestuur UA in zijn zitting van 2 februari 2010 de oprichting van een Antwerps Kenniscentrum voor Transport- en Maritiem Recht (ACTRAMAR).

De regeringscommissaris maakte de rector UA bedenkingen over bij deze samenwerkingsovereenkomst. Uit de samenwerkingsovereenkomst kon niet afgeleid worden wie de administrerende instelling is. De voorziene bestaffing bij de faculteit Rechten werd niet opgenomen in de begroting UA, noch in de interne allocatiemodellen. Ook rees twijfel bij de financiering van een aantal deeltijdse ZAP-functies bij de faculteit Rechten die buiten de personeelsformatie vielen van de faculteit Rechten.

De regeringscommissaris vroeg in zijn schrijven in het bijzonder aandacht voor de personeelsformatie, de voorziene financiële middelen, de convergentie tussen de samenwerkingsovereenkomst en de modaliteiten van een interfacultair Type II-centrum, infrastructuur en werking.

Sollicitatie docentschap Xios Hogeschool Limburg

De regeringscommissaris ontving een klacht van een sollicitant voor een functie als docent bij een hogeschool in Limburg. Onderzocht werd of op basis van het diploma en doctoraat deze persoon aangesteld kon worden bij de hogeschool. Hiertoe werden de aanstellingsmodaliteiten bij hogescholen afgetoetst en de vereiste bekwaamheidsbewijs (voor een docent een diploma van doctor op proefschrift) nagekeken. Art. 133 Hogescholendecreet stelt ook nog dat de Vlaamse Regering de bekwaamheidsbewijzen bepaalt die gelijkgesteld worden met de in deze afdeling vermelde bekwaamheidsbewijzen.

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 12 juni 1995 tot gelijkstelling van bekwaamheidsbewijzen die toegang geven tot de ambten van het onderwijzend personeel van de hogescholen voerde art. 133 *Hogescholendecreet* uit. Dit besluit had geen bepalingen die van toepassing waren op voorliggende casus.

Daarnaast werd een omstandige motivering gegeven omtrent het onderscheid tussen academische gelijkwaardigheid en professionele erkenning en de procedure die doorlopen dient te worden voor buitenlandse doctoraten.

In de procedure werd verder uitgezocht of de Europese richtlijn 2005/36/EEG van toepassing was op het diploma van betrokkene en of zijn diploma toegang verschafte tot het beroep (docentschap) in kwestie.

De weigering door de betrokken hogeschool in Limburg maakte een belemmering uit van de toegang tot de arbeidsmarkt op basis van het Europees principe van vrij verkeer van personen en was dus discriminatoir.

Het expertadvies van Prof. Hildegard Schneider (Universiteit van Maastricht) bevestigde deze zienswijze.

De UA en de kunstopleidingen

De regeringscommissaris verleende meermaals advies op vraag van de Associatie Antwerpen bij diverse nota's "*Over de toekomstige verhouding tussen de universiteit en de kunstopleidingen. Een nieuwe denkpijpe*" en een oprichting van één of meerdere "School of Arts" in Antwerpen.

De oprichting van een doctoraatschool voor de kunsten riep vele vragen en bedenkingen op. De opties bleken voorbarig, gezien de vide aan decretale normering.

De op te richten een *Antwerp Doctoral School* zou kunnen beschikken over - door de ganse culturele Antwerpse, regionale en internationale gemeenschap erkende - coherente verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het vlak van onderwijs, onderzoek, dienstverlening, financiën, personeelsbeleid en kwaliteitszorg, met door de overheid gegarandeerde middelen.

Het dossier zou nog een lange weg te volgen hebben; medio 2013 zijn nog geen beslissingen genomen in hoofde van de Raad van Bestuur van de UA.

Jaarverslag Centrale ombudspersoon

De regeringscommissaris uitte de wens naar aanleiding van het jaarverslag van de Centrale ombudspersoon voor duidelijke richtlijnen en communicatie omtrent het verplaatsen van examens, de controle van de examenlijsten, de mogelijkheden van intern beroep, de taalwetgeving, de extra faciliteiten en de procedures omtrent bemiddeling tussen student en examinator. Hij ging er hierbij vanuit dat een wijziging van de interne regelgeving niet noodzakelijk bleek en dientengevolge de decretale Vlaamse regelgeving evenmin dient aangepast.

Aangedrongen werd op de nood tot meer transparantie en een eenduidige aanpak binnen en tussen de faculteiten m.b.t. de bovenvermelde bekommernissen. Voorheen reeds wees de regeringscommissaris in bestuursvergaderingen gewezen op de noodzaak om, op facultair niveau, bij voorkeur een ZAP-lid aan te stellen als ombudspersoon.

Extra honoraria artsen UZA

Om de artsen een inkomensgarantie te geven in de jaren waarin het resultaat van het boekjaar geen bonusuitkering toelaat, werd de toeslag op de verbintenistarieven (de ereloonsupplementen op eenpersoonkamers) door het Universitair Ziekenhuis Antwerpen verhoogd van 150 naar 200% per 1 februari 2011. De conditionele artsenbonus is ten laste van de exploitatie.

De regeringscommissaris maakte tijdens de bespreking van de begroting 2011 van het UZA in de Raad van Bestuur d.d. 17 januari 2011 principieel bezwaar bij de uitkering van deze extra honoraria, omwille van de bestemming van overheadgelden (wetenschappelijke doeleinden) en het onvoldoende gunstig resultaat. De UZA-begroting 2011 toonde immers een stijging van de personeelskosten met 4,1%.

De vraag werd opgeworpen in welke mate de beslissing om extra honoraria toe te kennen aan de artsen ondanks het minder gunstig resultaat strookt met de arbeidsvoorwaardenregeling van de UZA-artsen.

De honoraria komen wettelijk toe aan de artsen, de eventueel extra honoraria dienen om risico's in te dekken zoals de investering in medische innovaties die nog niet terugbetaald worden.

Op de door het beheersorgaan vastgestelde tariefregeling kan door de ziekenhuisartsen een supplement worden aangerekend voor bepaalde handelingen verricht op de in een eenpersoonskamer opgenomen patiënten. Deze supplementen worden bepaald door het directiecomité, na advies van de Medische Raad. Het verschil van het supplement is ten gunste van de verstreckende arts indien het bedrijfsresultaat van het UZA hoger ligt dan het break-even resultaat, vermeerderd met de in resultaat genomen kapitaalsubsidies na uitkering van dit supplement. Indien het ziekenhuisresultaat niet wordt gehaald, wordt dit gedeelte van het

honorariumsupplement integraal in het resultaat opgenomen (art. 34 arbeidsvoorwaardenregeling UZA-artsen).

De PGG-supplementen worden in eerste instantie aangewend voor het extralegaal pensioen voorzien in het verzekeringsreglement. Deze PGG-supplementen kunnen als loon gestort worden op de rekening van de betreffende arts. De inkomsten van de PGG-supplementen voor gehospitaliseerde patiënten worden deels toegewezen aan de arts, desgevallend na afhouding van het honorariumsupplement ten gevolge van het niet behalen van het bepaalde bedrijfsresultaat (art. 35 arbeidsvoorwaardenregeling UZA-artsen).

Benoeming leden auditcomité en remuneratiecomité UZA

Bij de besluitvorming omtrent de benoeming van leden van het auditcomité en remuneratiecomité bij het Universitair Ziekenhuis Antwerpen dient rekening gehouden te worden met de bepalingen van het Decreet van 4 april 2003 - houdende bepalingen tot de oprichting van een Universiteit Antwerpen en tot wijziging van het decreet van 22 december 1995 houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen evenals met de statuten van het UZA voor wat het selectie- en benoemingsproces van de bestuurders betreft en de leden van het auditcomité en het remuneratiecomité.

Het is de Algemene Vergadering van het UZA die overgaat tot oprichting van een auditcomité en remuneratiecomité (art. 3 van de statuten) en de leden hiervan benoemt en de voorzitter aanstelt.

De werking en de bevoegdheden van het auditcomité en remuneratiecomité werden voor beide organen vastgelegd in een intern reglement, goedgekeurd door de Algemene Vergadering.

Het UZA heeft geen afzonderlijk 'nominatiecomité'. De Algemene Vergadering van het UZA stelde in zijn vergadering d.d. 31 januari 2011 drie leden opnieuw aan voor respectievelijk het auditcomité en het remuneratiecomité, telkens voor een periode van drie jaar.

De verlenging van de mandaten van de leden van het audit- en remuneratiecomité verliep zonder voorafgaande evaluatie. Dit strookte volgens de regeringscommissaris niet met de principes van behoorlijk bestuur. Zowel het functioneren van het comité en zijn individuele leden als het benodigd profiel van de leden dient hierbij aan bod te worden gebracht.

Het *Huishoudelijk reglement Auditcomité* bij het Auditcomité Universiteit Antwerpen stelt terzake in artikel 5 dat het Auditcomité in het kader van interne kwaliteitszorg zijn prestaties onderzoekt en nagaat of het zijn verantwoordelijkheden heeft opgenomen. Het *Charter van het Auditcomité* voor de UA beperkt ook het mandaat tot maximaal één hernieuwing, - weliswaar bestrijkt het een periode van vijf jaar.

Het leek de regeringscommissaris aangewezen zowel de leden van het *Remuneratiecomité* en de *Auditcommissie* als de *externe bestuurders* te beoordelen vooraleer hun mandaat te verlengen. Dit gold des te meer daar er evenmin een evaluatie werd georganiseerd bij de eerste verlenging.

De praktijk van good governance verwijst overigens naar meerdere technieken om zulk een evaluatie op te zetten, - bv. een *ad hoc* comité samengesteld met 3 à 4 (andere) bestuurders.

Dienstverleningsovereenkomst UHasselt met Umicore

De dienstverleningsovereenkomst tussen de UHasselt en Umicore leidde tot een onderzoek naar de eigendomsrechten. Nagegaan werd in welke mate de UHasselt dan wel Umicore exclusieve eigenaar kan zijn van alle onderzoeksresultaten of in welke mate er een opsplitsing is gebeurd van de exclusieve eigendomsrechten.

De regeringscommissaris was van mening dat het recht op een 'free licence' van Umicore het exclusieve karakter van het eigendomsrecht onderuit haalde. Het viel dan ook te betwijfelen of een evenwichtige verdeling van de eigendom gewaarborgd werd. Daarnaast werd de vraag gesteld naar de verenigbaarheid met het art. 5 van het Dienstverleningsdecreet.

Het gebruik van resultaten van onderzoek zowel wat betreft valorisatie, als wat het gebruik ervan in publicaties, colleges of in mededelingen op congressen, colloquia enz. mag niet te lang uitgesteld worden. Een tijdelijke geheimhouding kan echter noodzakelijk zijn om de belangen van de contracterende partijen niet te schaden.

Een aanpassing van de overeenkomst in de zin van de decretale bepalingen ter zake drong zich op.

Alternatieve oplossingen en interne vacatures – UH personeel voor de integratie

Meermaals werd de regeringscommissaris gecontacteerd voor overleg rond de integratie van het hogeschoolpersoneel in de UHasselt naar aanleiding van de integratie van de academiserende opleidingen.

De UHasselt leek het tijdelijk wenselijk om, tot het moment van de definitieve vastlegging van de lijsten, vacatures bij de UHasselt te kunnen voorbehouden voor personeel van de hogescholen zodat aldus personeelsleden van de hogeschool zonder publicatie van een vacature idealiter kunnen worden overgenomen.

De hypothese diende evenwel getoetst op zijn wetmatigheid, hoe opportuun de maatregel ook weze.

De stelling van de regeringscommissaris luidde dat noch in het Integratiedecreet, noch in het Universiteitendecreet een norm terug te vinden is die toelaat niet-openbaar te vacateren. De conclusie luidde dat zulke techniek bij decreetaanpassing dient te worden voorzien, - mede om rechtsonzekerheid te voorkomen.

Het Integratiedecreet bevat de bepalingen die van toepassing zijn tijdens de overgangperiode die geldt tot en met 30 september 2013 en na de integratie vanaf 1 oktober 2013. Voor de periode vooraf aan deze operatie bevat het Integratiedecreet geen bepalingen en dus geldt het Universiteitendecreet onverkort.

Via decretale amendering werd positief ingegaan op de bekommernis van de instellingen ter zake en werd de vereiste rechtszekerheid gecreëerd.

Rechtenfaculteit UHasselt-bibliotheek

De UHasselt had sinds een aantal jaren een contract voor bibliotheekautomatisering met Anet.

Gezien er bij de uitbouw van de bibliotheek van de faculteit Rechten van de UHasselt drie partijen betrokken waren, met name de UHasselt, de UA (via Anet) en FOD Justitie, werd de vraag gesteld of het bestaande contract met Anet uitgebreid kon worden dan wel of FOD Justitie/de nieuwe rechtsbibliotheek een nieuw, extra contract met Anet diende af te sluiten, met aanzienlijk kosten tot gevolg.

Ter zake werden alle contracten geanalyseerd en werd de precieze band tussen de drie partijen beoordeeld.

Uit de contractuele bepalingen bleek dat de catalogisering enkel door de UHasselt geschiedt en FOD Justitie in dit proces niet betrokken is wat *know how* betreft. Er was geen juridische band tussen de FOD Justitie en de UA.

Op basis van de inhoud van de samenwerkingsovereenkomst tussen de UA en de UHasselt, wat Anet betreft, bleek dat de UHasselt de software naar believen kan inzetten in elk van haar universiteitsbibliotheeken (waarvan de rechtsbibliotheek eveneens deel uitmaakt).

De oorspronkelijke overeenkomst tussen de UA en de UHasselt voorzag een bepaling rond de 'levering van metadata'. Uit de bepaling van de overeenkomst kon afgeleid worden dat het de UHasselt niet verboden was samenwerkingsovereenkomsten af te sluiten waarbij de derde (bvb. de Universiteit Maastricht) geen partij wordt van de samenwerkingsovereenkomst UHasselt-UA wat betreft Anet.

Exclusiviteit leek in deze overeenkomst niet te zijn opgenomen. Sterker nog, samenwerkingsverbanden werden uitdrukkelijk in de overeenkomst voorzien en werden niet limitatief betiteld 'samenwerkingsverbanden zoals dat ...'.

Op basis van het schrijven van de regeringscommissaris werd de precieze verhouding tussen de partijen uitgeklaard en werd een conflict vermeden.

Participatie UA in Baekeland BI3 Fonds NV

In gevolge de wens van de UA om te participeren in het Baekeland BI3 Fonds NV, toetste de regeringscommissaris het dossier dat onder meer bestond uit contracten, managementovereenkomst aan de bepalingen van het dienstverleningsdecreet. Daarbij werd gefocust op de oprichtersaansprakelijkheid, financiële return naar de instelling toe en de structuur van de constructie. Ook werd het dossier getoetst op respect voor het financieel evenwicht. Om het dossier verder uit te klaren werd eveneens een vergadering ten kantore belegd. Het dossier bleek volledig te voldoen aan de wetgeving.

1.2.1.6 Regeringscommissaris Yannick De Clercq

- Deelname aan diverse commissies en raden

De regeringscommissaris of zijn medewerker(s) neemt (nemen) steeds deel met raadgevende stem en adviesverlening, meer bepaald in raden in het UZ Gent, AUGent en aan de centrale adviesorganen UGent meer bepaald:

- Adviesraad Technologietransfert
- Bouwcommissie
- Commissie Communicatie
- Commissie Internationalisering
- Commissie Ontwikkelingssamenwerking
- ICT-commissie
- Interfacultaire bibliotheekcommissie
- ZAP-commissie
- Sociale Raad
- Onderwijsraad
- Onderzoeksraad
- Werkgroep ZAP-beleid
- Werkgroep AAP-beleid
- Werkgroep ATP-beleid
- Werkgroep Begroting en Jaarrekening
- Werkgroep Diversiteit en Gender
- Werkgroep Topsport en Studies waar hun opmerkingen, bedenkingen en suggesties gewaardeerd worden.

- **India Platform**

In dit netelig dossier heeft de regeringscommissaris meerdere keren bemiddelend opgetreden voor het zoeken naar een geschikte oplossing om de toekomst van het India Platform binnen de UGent te verzekeren. Uiteindelijk hebben de raad van bestuur en het bestuurscollege het voorstel, waarover intens onderhandeld werd tussen de academische overheid en alle betrokkenen, goedgekeurd. De regeringscommissaris werd voortdurend bij de onderhandelingen betrokken op verzoek van alle partijen.

In 2012 werd de visie van het India Platform aangescherpt met twee duidelijke krijtlijnen. Een eerste schetst de mogelijkheden om de expertise van hoogopgeleide senioren in Europa te beginnen inzetten in het kader van de nood aan het vormen van een onderzoekscultuur in India. Een tweede suggereert het potentieel in het opzetten van een gemeenschappelijk gezondheidszorgsysteem tussen België en Karnataka. Wat betreft het tweede idee zijn ondertussen ronde tafel bijeenkomsten georganiseerd waaruit blijkt dat de relevante maatschappelijke actoren ook bereid zijn om dit als project mee uit te bouwen (onder meer het UZ Gent).

- **Living Tomorrow**

In dit dossier heeft de regeringscommissaris zijn adviserende bevoegdheid uitgeoefend en zal hij dat verder blijven doen.

- **Technologietransfer**

Op basis van het rapport van het door de UGent aangezocht advocatenkantoor heeft de regeringscommissaris de bevoegde diensten aangespoord en geadviseerd om tot de gepaste acties over te gaan.

1.2.1.7 Regeringscommissaris Jozef De Cuyper

- **“In-house”-exceptie**

In april 2011 adviseerde de regeringscommissaris de dienst Studentenvoorzieningen van de KU Leuven met betrekking tot het mogelijke gebruik van de “in-house”-exceptie met betrekking tot de levering van diensten door de VZW Alma aan hogescholen voor de Associatie KU Leuven. Mits voldaan wordt aan de voorwaarden van de “in-house”-exceptie kan Alma vzw diensten leveren aan deze hogescholen zonder dat hiervoor een overheidsopdracht uitgeschreven moet worden.

Om gebruik te kunnen maken van deze exceptie moet voldaan worden aan de volgende voorwaarden:

- de aanbestedende overheid moet ten aanzien van de gecontroleerde entiteit toezicht uitoefenen zoals op haar eigen diensten;

- de gecontroleerde entiteit moet het merendeel van haar activiteiten uitoefenen ten aanzien van het overheidsorgaan dat haar controleert.

Het toezicht ten aanzien van de gecontroleerde entiteit kan door verschillende overheden samen worden uitgeoefend. Met betrekking tot een collegiaal orgaan is het irrelevant welke beslissingsprocedure wordt gebruikt, met name of bij meerderheid wordt beslist (arrest Coditel van 13 november 2008).

Gelet op het bovenstaande werd geadviseerd om de participerende hogescholen lid te laten worden van de vzw Alma zodat zij gezamenlijk controle uitoefenen.

Deze argumentatie werd eveneens besproken met de regeringscommissarissen bij de hogescholen en kon op hun instemming rekenen.

1.2.2 Beroepen en andere verhaalprocedures

Er werden in de periode 2011-2012 door de regeringscommissarissen diverse beroepen of andere verhaalprocedures ingesteld:

- **Groep T: aanstelling hoogleraar (mevrouw Ruttens)**

De beslissing van het Bureau van de raad van bestuur van Groep T-Internationale Hogeschool Leuven van 29 maart 2011 houdende aanstelling van een hoogleraar biochemie met ingang van 1 april 2011, is niet enkel strijdig met de artikelen 114, eerste lid en 116, § 1 van het hogescholendecreet maar maakt ook een inbreuk uit op de artikelen 3 en 4 van het intern “bevorderingsreglement” en op artikel 24 van het intern reglement aanwerving en benoeming.

Groep T trekt haar beslissing in nog vóór de minister zijn standpunt bepaald heeft aangaande het beroepschrift.

- **KHLeuven: invoeren van een inschrijvingsstop voor het academiejaar 2011-2012 in de opleiding bachelor in de vroedkunde (mevrouw Ruttens)**

De beslissing van de raad van bestuur van KHLeuven tot het inrichten van een inschrijvingsstop in de opleiding vroedkunde is strijdig met artikel 24 van de Grondwet en met art. 21 van het flexibiliseringsdecreet.

De minister gaat akkoord met het beroep. De KHLeuven trekt haar beslissing in.

- **Provinciale Hogeschool Limburg: invoeren van een inschrijvingsstop voor het academiejaar 2011-2012 voor de academische bachelor revalidatiewetenschappen en kinesithérapie en voor de professionele bachelor vroedkunde (mevrouw Van Haecke)**

De regeringscommissaris stelde beroep in tegen de beslissing van het directiecomité van de Provinciale Hogeschool Limburg (hierna PHL genoemd) van 5 april 2011 waarbij er beslist werd om een inschrijvingsstop voor de academische bachelor revalidatiewetenschappen en kinesithérapie en voor de professionele bachelor vroedkunde in te stellen. Deze beslissing was immers in strijd met het artikel 21 van het flexibiliseringsdecreet dat uitdrukkelijk de keuzevrijheid van de student bevestigt: “Een student schrijft zich in aan de instelling van zijn keuze voor zover hij voldoet aan de decretale en reglementaire toelatingsvoorwaarden.” Daarenboven stelt de Memorie van Toelichting bij artikel 21 van het flexibiliseringsdecreet dat het weigeren van een inschrijving van een student die voldoet aan de decretale en reglementaire toelatingsvoorwaarden, neerkomt op een onrechtmatige en gerechtelijke sanctioneerbare weigering om een toetredingsovereenkomst aan te gaan.

Het beroepsschrift van de regeringscommissaris werd gevolgd door de minister. De hogeschool trok de beslissing in.

- **Plantijn Hogeschool: invoeren van een inschrijvingsstop voor het academiejaar 2011-2012 voor de opleiding voedings- en dieetkunde (mevrouw Van Haecke)**

Enkele maanden later stelde de regeringscommissaris opnieuw een beroep in tegen een gelijkaardige beslissing, ditmaal genomen door de voorzitter van de raad van bestuur van de Plantijn Hogeschool van 9 september 2011. De voorzitter van de raad van bestuur besliste om een inschrijvingsstop in te voeren voor het academiejaar 2011-2012 voor de opleiding voedings- en dieetkunde.

De minister volgde ook dit beroep waarna de hogeschool eveneens de betreffende beslissing introk.

- **Hogeschool West-Vlaanderen: retroactieve wijziging van keuzetrajecten in afstudeerrichtingen (de heer Leybaert)**

De beslissing op de vergadering van de Raad van Bestuur van de Hogeschool West-Vlaanderen d.d. 22 februari 2011 om met terugwerkende kracht drie nieuwe afstudeerrichtingen voor het academiejaar 2010-2011 goed te keuren is in strijd met artikel 76 en 77, 1^oter b) van het structuurdecreet. Het instellingsbestuur dient voor het begin van het academiejaar het onderwijsaanbod openbaar te maken.

Dit beroep is gevolgd door de minister. De Hogeschool West-Vlaanderen heeft haar beslissing ingetrokken.

- **VUB: bevordering hoogleraar tot gewoon hoogleraar (de heer Dhondt)**

Een beroep tegen een beslissing van de VUB om een hoogleraar tegen alle adviezen in toch te bevorderen tot gewoon hoogleraar.

Dit beroep werd eveneens gevolgd door de minister. Aan de universiteit in kwestie werd gevraagd om 2 externe deskundigen aan te wijzen die zich opnieuw inhoudelijk over het dossier konden buigen. Die brachten alsnog een gunstig advies uit waardoor de raad van bestuur van de VUB finaal maar dit keer rechtsgeldig de bevordering kon goedkeuren.

- **Doctoraatsbeurzen, gelijkschakeling beursbedrag – positionering van de UA (de heer De Groof)**

De regeringscommissaris tekende beroep aan tegen de beslissing van de UA d.d. 7 juni 2011 omtrent de doctoraatsbeurzen en de gelijkschakeling van de beursbedragen.

Bij de toekenning van beurzen aan doctorandi actief aan de UA binnen het FWO-stelsel bleek de UA - ondanks het in de VLIR overeengekomen gezamenlijk standpunt - de regels niet volledig toe te passen; bij de berekening werd geen rekening gehouden met de familiale toestand en burgerlijke stand.

De UA besliste de in 2009 goedgekeurde regeling m.b.t. de toekenning van beurzen aan doctorandi, gevolg gevend aan de oproep van de overheid tot harmonisatie van de beursstelsels, thans onverkort door te voeren voor alle doctorandi, houders van een beurs, actief aan de UA op 01.10.2011 en hierbij naast het maandelijks beursbedrag, eveneens het equivalent van het vakantiegeld en de eindejaartoelage toe te kennen zonder rekening te houden met de familiale toestand en bij wijze van overgangsmaatregel volgens een binair stelsel de aanvangsanciënniteit vast te stellen op 0 (voorafgaand minder dan een jaar genoten van een beurs) of op 1 (voorafgaand reeds minstens een jaar genoten van een beurs).

In 2010 diende de regeringscommissaris hieromtrent reeds een bezwaarprocedure in.

Met de beslissing van 7 juni 2011 conformeerde de UA zich wat betreft de overgangsregeling (beurzen met een opdeling in categorieën aan 80%, 90% en 100%) maar niet wat de consequente overname van het systeem van het FWO betreft, - waar men zich nochtans uitdrukkelijk toe had verbonden.

De regeringscommissaris stelde vast dat het probleem van de interne ongelijkheden wel wordt opgelost maar dat het probleem van ongelijkheid tussen de verschillende universiteiten, spijs de pogingen tot harmonisatie, overeind blijft.

De regeringscommissaris suggereerde ter zitting om na te gaan of geen budgettaire technieken voorhanden zijn om het mogelijk te maken om de eventuele bijkomende kost van het in rekening brengen van gezinslasten toch te kunnen dragen. Hiervoor werd verwezen naar andere instellingen waar een centrale compensatieregeling werd getroffen en naar afspraken binnen de VLIR en de federale ministerraad.

De UA had met het oog op haar beslissing geen nauwkeurige weergave van de gebeurlijke financiële impact van een correcte en consequente naleving van de VLIR-consensus toegevoegd. Nochtans was de budgettaire impact het voor haar doorslaggevend element om de gezinslast niet mee in rekening te brengen. De beslissing van het Bestuurscollege schoot dan ook tekort wat de motiveringsplicht betreft. Een aangekondigd onderzoek naar de exacte budgettaire kost alsook het verzoek aan de Onderzoeksraad om de problematiek 'te heroverwegen' verhinderde immers het BC niet om toch reeds de beslissing ongewijzigd door te voeren.

In conclusie: de problematiek van het gedifferentieerd statuut van de onderzoekers was reeds geruime tijd een prioritair aandachtspunt. De Vlaamse overheid bleek reeds lang de zienswijze toegedaan dat bursalen in principe hetzelfde statuut moeten bekomen. Zeker binnen eenzelfde beurssysteem dienen alle bursalen in principe op gelijke wijze bejegend te worden.

- **Aanstellingsprocedure ZAP Publiekrecht Universiteit Hasselt (de heer De Groof)**

De Raad van Bestuur van de Universiteit Hasselt besliste in zijn zitting van 14 juni 2011 twee kandidaten te benoemen tot voltijds resp. hoofddocent of docent (tenure track) publiekrecht bij de faculteit Rechten i.o. (in oprichting) van de Universiteit Hasselt. Het vacaturebericht vermeldde nochtans slechts één positie van ZAP. Het vacaturebericht vermeldde eveneens de keuzemogelijkheid voor aanstelling in een functie als docent in het tenure-trackstelsel of in een functie als hoofddocent. Wat één functie betreft besliste de Raad van Bestuur om de rector te machtigen de Statutaire Commissie van Advies te laten bepalen in welke functie deze benoeming 'dient te gebeuren'.

De regeringscommissaris maakte uitdrukkelijk voorbehoud bij de voorgestelde rangschikking en tekende hiervoor beroep aan tegen de beslissing van de Raad van Bestuur. De beraadslaging, de beslissing en de voorafgaande procedure waren behept met verschillende bezwaren.

Een besluit tot benoeming van een lid van het zelfstandig academisch personeel moet niet enkel beantwoorden aan het gearticuleerd profiel, het dient afdoende gemotiveerd te zijn. In het bijzonder moet de benoeming gegrond blijken op een vergelijking van de wetenschappelijke en onderwijskundige kwaliteiten van de kandidaten in het betrokken vakgebied. Het universiteitsbestuur dient de objectiviteit bij de selectie na te streven, conform artikel 90 van het Universiteitsdecreet. Ook het intern ZAP-statuut van de Universiteit Hasselt verwijst expliciet naar de toetsing aan profielkenmerken en de objectieve en volledige vergelijking van de kandidaten, wier dossier ontvankelijk wordt geacht.

De rechtspraak van de Raad van State heeft deze motiveringsplicht nog prangender afdwingbaar gemaakt.

Daarenboven stelde zich de principiële vraag naar de verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur en naar zijn onderlinge verhouding met adviesorganen en dient het vacuüm opgeworpen van formatieruimte voor een extra-aanstelling van een ZAP-lid.

Volgende elementen in het dossier werden betwist: het gebrek aan conformiteit aan het vereiste profiel zoals gepreciseerd door de vacature, de niet afdoende naleving van de motiveringsplicht, het gelijkheidsbeginsel bij benoemingen en het gebrek aan de onderlinge vergelijking van de kandidaten, het gebrek aan zorgvuldigheid en consistentie in de adviesverlening, de onverenigbaarheid met andere bepalingen uit het ZAP-statuut en het niet voorzien van de extra-plaats op de formatie.

Het gebrek aan een deugdelijke vergelijking onder de kandidaten maakt dat de motiveringsplicht en de naleving van het gelijkheidsbeginsel bij benoemingen werden miskend met het oog op een besluit tot benoeming van een lid van het zelfstandig academisch personeel.

In haar beslissing werd de zorgvuldigheidsplicht die de instelling na te streven niet geëerbiedigd. Daarenboven was de beslissing niet in overeenstemming met externe en interne regelgeving op meerdere vlakken.

- **Dossier ARKIV Fonds (de heer De Groof)**

De regeringscommissaris uitte bemerkingen bij de samenwerkingsovereenkomst tussen de UHasselt en het LRM.

Naast formele vergissingen bleek er een mogelijk spanningsveld te bestaan tussen de bevoegdheidsomschrijving van 'management' en 'beheer' tussen LRM en UHVM, zoals beschreven in de overeenkomst. De opsplitsing werd als verwarrend ervaren. Onduidelijk was eveneens welke delegatiebevoegdheid toekomt aan wie, onder welke omstandigheden, naast vragen omtrent de oprichtersaansprakelijkheid, de fiscale regeling en bezoldigingsregeling. Middels het interpretatief schrijven van de regeringscommissaris kon een precieze duiding bij de onderlinge bevoegdheidsverdeling worden verstrekt. Daarnaast werd door de regeringscommissaris advies verleend omtrent de kwijting, overigens in het belang van de bestuurders zelf. Er bestaat geen twijfel over dat in de figuur van het bestuursmandaat essentiële onderdelen van de lastgeving verstrengeld zijn. Kwijting op basis van omstandige verantwoording (rekeningen, jaarverslag) houdt in dat de lastgever afstand doet van zijn recht om een aansprakelijkheidsvordering in te stellen.

- **Voorontwerp van beroep UHasselt MBA (de heer De Groof)**

De faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen van de UHasselt wenste zich te engageren in een MBA-programma in samenwerking met de Ulg/HEC (Luik) en FH Aachen. De regeringscommissaris uitte grondige twijfel over de wettelijkheid van de sanctionering middels een mastertitel MBA. De bewuste opleiding diende te worden gekwalificeerd als een postgraduaatopleiding die uiteraard niet vergeleken kan worden met een master (na master) opleiding. Door de regeringscommissaris werd aangetoond, verwijzend naar diverse decreten en Besluiten van de Vlaamse regering, dat de benaming Master in Business Administration niet strookt met de regelgeving.

De rector van de UHasselt zette een spoedprocedure in om, verwijzend naar het schrijven van de regeringscommissaris, de beslissing van de faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen vrijwillig in te trekken.

- **Verhaalprocedure inzake het geldelijk statuut van ZAP-emeriti Pensioenregeling ZAP emeriti en cumul (de heer De Groof)**

Meerdere universiteiten preciseerden hun visie op het – wat gemeenzaam genoemd mag worden – ‘emeritibeleid’. De meeste universiteiten willen een “actief emeritibeleid” voeren omwille van enerzijds het grote wetenschappelijke potentieel dat de emeriti vertegenwoordigen en anderzijds de zinvolle bijdrage die ze op grond van hun ervaring kunnen leveren aan de omkadering van studenten, doctorandi en beginnende docenten.

De parallellen tussen de verschillende instellingen zijn doorslaggevend; slechts op enkele punten valt er een incoherentie waar te nemen. De regeringscommissaris onderzocht in welke mate deze strookt met de autonomie die aan elke universiteit gewaarborgd moet worden, met een correcte lezing van de wet en decreet ter zake. Voor de drie categorieën emeriti (leeftijd 60-65 jaar, leeftijd 65-70 jaar, 70plus) werden de mogelijkheden tot vergoeding bekeken, in de zin van de pensioenwetgeving en ruim geïnterpreteerd volgens de Memorie van Toelichting bij art. 104bis Universiteitendecreet. De verschillende reglementen die de Vlaamse universiteiten hanteren werden vergeleken wat de vergoeding, onkostenvergoeding, werkingskrediet, academisch krediet betreft en andere voordelen zoals gebruik van bibliotheken, kredietkaarten en andere faciliteiten.

Voor de voortzetting van klinische activiteiten door emeriti in de universitaire ziekenhuizen gelden afzonderlijke richtlijnen, die goedgekeurd werden door het Beheerscomité van de universitaire ziekenhuizen.

De regeringscommissaris ging dieper in op een vraag van de UHasselt of een gepensioneerd ZAP-lid na de leeftijd van 65 jaar nog een vergoeding van de universiteit kan ontvangen indien hij/zij nog activiteiten van onderwijs, onderzoek of dienstverlening zou uitvoeren met instemming van de universiteit.

De in de wetgeving gebruikte term ‘voortzetting’ betekent inhoudelijk een voortzetting van bepaalde activiteiten die betrokkene ook reeds uitvoerde voorafgaand aan de pensionering, d.w.z. dat het reguliere academische taken van een ZAP-lid betreft. Uiteraard kan de universiteit dit zelf inkleuren

Het standpunt van de UHasselt dat aangezien voor een ZAP-lid na 65 jaar geen bezoldiging mogelijk is, dit impliceert dat in de praktijk enkel een vergoeding onder de vorm van een honorarium kan, werd gecontesteerd door de regeringscommissaris.

De stelling faalt op twee punten: enerzijds is geen enkele bezoldiging mogelijk, dus ook geen honorarium, anderzijds is een honorarium een techniek en begrip van toepassing uit het statuut van de zelfstandigen, dus niet van toepassing op een statutair personeelslid. Zelfs al mocht de emeritus het statuut van zelfstandige hebben aangenomen, dan nog kunnen de activiteiten die voor de universiteit worden voortgezet niet vergoed worden. De wet is hieromtrent duidelijk.

De federale cumulatiewetgeving blijft geldig en kan niet zomaar buiten spel worden gezet. De bepaling maakt het mogelijk dat de emeritus aan cumul mag doen binnen de grenzen bepaald door de pensioenwetgeving zolang het ter zake niet gaat om een voortzetting van de activiteiten aan de universiteit.

Na 70 jaar kan geen voortzetting meer geschieden van de academische activiteiten doch kunnen o.i. wel nog sporadische activiteiten gebeuren die evenwel evenmin kunnen worden bezoldigd. Op de vraag of een gepensioneerd ZAP-lid na de pensionering (65 jaar) nog titularis kan zijn van een opleidingsonderdeel, lijkt dat inderdaad mogelijk maar niet’ in zijn volle omvang’.

Budgetverantwoordelijkheid ten persoonlijke titel lijkt niet haalbaar gezien het onbezoldigd karakter van de aanstelling van de emeritus.

Het standpunt van de regeringscommissaris weerspiegelt de nauwgezette toepassing van het art. 2 van de wet van 4 augustus 1986 tot regeling van de oppensioenstelling van de leden van het onderwyzend personeel van het universitair onderwijs en tot wijziging van andere bepalingen van de onderwijswetgeving.

Dat artikel stipuleert in § 3 : “De op rust gestelde leden van het onderwyzend personeel kunnen op verzoek van het bevoegd academisch orgaan, door de raad van beheer ertoe gemachtigd worden sommige activiteiten van onderwijs, onderzoek en dienstverlening aan de gemeenschap voort te zetten jaarlijks en ten laatste tot het einde van het academiejaar waarin ze de leeftijd van 70 jaar bereiken.

Onverminderd de wettelijke bepalingen betreffende de cumul voor personen die een pensioen genieten ten laste van de Openbare Schatkist, kunnen deze prestaties op generlei wijze worden bezoldigd”.

Naar aanleiding van de blijvend uiteenlopende standpunten werd de materie verder ontleed, met inbegrip van de interpretaties die de overige Vlaamse universiteiten er op na houden. Een exhaustief rapport werd nadien overgemaakt aan het College, - dat analyse en conclusies beaamde. Vermits de Universiteit Hasselt volhardde in zijn 'lezing', werd immers het initiatief genomen om het College van regeringscommissarissen te vatten omtrent een zo coherent als mogelijke interpretatie van geldende wetgeving.

De regeringscommissaris restte uiteindelijk niets anders dan een verhaalprocedure op te starten, n.a.v. de vergoeding welke toegekend werd aan een persoon, in een statuut van 'erkend emeritus-consulent'.

In gevolge deze problematiek werd de regeling voor emeriti aangepast in Onderwijsdecreet XXII:

'Afdeling I. Wet tot regeling van de oppensioenstelling van de leden van het onderwijzend personeel van het universitair onderwijs

Art. V.1. In artikel 2 van de wet van 4 augustus 1986 tot regeling van de oppensioenstelling van de leden van het onderwijzend personeel van het universitair onderwijs en tot wijziging van andere bepalingen van de onderwijswetgeving, wordt paragraaf 3 opgeheven voor wat de Vlaamse Gemeenschap betreft.

Afdeling II. Decreet betreffende de universiteiten

Art. V.2. Artikel 104bis van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, ingevoegd bij het decreet van 15 juli 1997, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 104bis. §1. In afwijking van artikel 2, §1, van de wet van 4 augustus 1986 tot regeling van de oppensioenstelling van de leden van het onderwijzend personeel van het universitair onderwijs en tot wijziging van andere bepalingen van de onderwijswetgeving kan de benoeming van een in het artikel 1 van de wet van 4 augustus 1986 bedoeld personeelslid na het academiejaar waarin het de leeftijd van 65 jaar bereikt heeft, telkens met maximum een academiejaar en telkens met instemming van het universiteitsbestuur verlengd worden. Het universiteitsbestuur bepaalt bij reglement de procedure voor een verlenging van de benoeming.

§2. Het universiteitsbestuur kan beslissen dat een lid van het zelfstandig academisch personeel dat met pensioen is een deel van de activiteiten van onderwijs onderzoek of dienstverlening mag voortzetten. Het universiteitsbestuur kan hiervoor een vergoeding ten laste van de werkingsuitkeringen geven. De beslissing geldt voor maximum een jaar en kan telkens met maximum een jaar verlengd worden."

Art. V.3. Aan de titel van hoofdstuk V, afdeling 3, van hetzelfde decreet worden de woorden "en definitieve ambtsneerlegging" toegevoegd.

Art. V.4. In hoofdstuk V, afdeling 3, van hetzelfde decreet wordt een artikel 117bis toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 117bis. Een benoeming eindigt van rechtswege en zonder vooropzeg bij pensionering wegens het bereiken van de leeftijdsgrens van 65 jaar of, mits toestemming van het universiteitsbestuur, op het einde van het academiejaar waarin het personeelslid de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.

In afwijking van het eerste lid, kan de benoeming van het personeelslid na het academiejaar waarin het de leeftijd van 65 jaar bereikt heeft, telkens met maximum een jaar en telkens met instemming van het universiteitsbestuur verlengd worden. De definitieve ambtsneerlegging gaat pas in na het einde van de benoeming. Het universiteitsbestuur bepaalt bij reglement de procedure voor een verlenging van de benoeming.’

2 De werkzaamheden van het college van regeringscommissarissen

2.1 Algemene taken van het college van regeringscommissarissen

De taken en opdrachten van het college van regeringcommissarissen zijn vastgelegd in artikel 59 van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen (hierna financieringsdecreet).

(financieringsdecreet) Art. 59. Het college is o.m. belast met de volgende taken:

1° het college zorgt voor een coherente interpretatie van de regelgeving bij de uitoefening van zijn controletaken;

2° het college is belast met :

a) de coördinatie van de werkzaamheden van de commissarissen;

b) een billijke en objectieve verdeling van de beschikbare personeelsleden en middelen over de diensten van de commissarissen, desgevallend voor de vorming van regionale teams;

3° het college brengt jaarlijks verslag uit aan de Vlaamse Regering over de werkzaamheden van de commissarissen, over de financiële toestand van de universiteiten, hogescholen en associaties en over de evolutie van het personeelsbestand van universiteiten en hogescholen. Het verslag over de evolutie van het personeelsbestand wordt via de Vlaamse Regering voor advies bezorgd aan het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs.

De Vlaamse Regering kan het college belasten met bijzondere opdrachten.

2.1.1 Coherente interpretatie van de regelgeving

Eén van de belangrijkste taken van het college is het beraadslagen over en innemen van eenvormige standpunten ten aanzien van aspecten van de hogeronderwijsregelgeving en -praktijk voor zover die rechtstreeks verband houdt met het toezicht van de regeringcommissarissen. Het is immers van essentieel belang om eensgezind naar buiten te treden. Op deze wijze wordt een standpunt dat een regeringcommissaris in zijn of haar instellingen en andere entiteiten inneemt nog eens extra gewicht meegegeven. Op de vergaderingen worden dan ook geregeld punten met dit doel voor ogen geagendeerd.

Concrete voorbeelden hiervan kan de lezer vinden in het verdere verloop van dit verslag.

2.1.2 Coördinatie van de werkzaamheden

Zowel intern en op eigen initiatief als bij opdrachten van de minister of vragen van de administratie is het college de entiteit binnen het regeringscommissariaat bij uitstek om gezamenlijke strategieën te bepalen, afspraken te maken rond aanpak, e.d. en een gezamenlijk antwoord te formuleren. Dit heeft in veel gevallen ook geleid tot de aanmaak en het verder gebruik van gemeenschappelijke sjablonen of formats.

Hoewel het college principieel zoveel mogelijk streeft naar maximale gelijkvormigheid tussen de universiteiten- en de hogescholensector is dit in een zeer beperkt aantal gevallen niet mogelijk en zelfs niet opportuun. Dan wordt er, soms tijdelijk, geopteerd voor een gedeeltelijke afstemming, per sector.

Ook hiervan kan de lezer voorbeelden aantreffen in het verdere verloop van dit verslag.

2.1.3 Billijke en objectieve verdeling: beschikbare personeelsleden en middelen

De volledige bepaling luidt: “een billijke en objectieve verdeling van de beschikbare personeelsleden en middelen, over de diensten van de commissarissen, desgevallend voor de vorming van regionale teams”. Hiermee heeft het college in de voorbije jaren een aanvang gemaakt. Een aantal omstandigheden buiten de wil van het college om hebben dit enigszins bemoeilijkt en alleszins vertraagd zoals onduidelijkheden over het beschikbare budget en te weinig informatie en armslag om dit autonoom als college te kunnen beheren. Daarnaast leggen recent ook de gevraagde besparingen een hypotheek op al te radicale ingrepen inzake verschuivingen binnen budget en/of personeel. De regeringscommissarissen hebben ernstige inspanningen geleverd om een significante besparing van middelen in hun dienst door te voeren zonder dat dit ten koste ging van de dienstverlening, o.m. door maximaal in te zetten op schaalgrootte bij bestellingen en zoveel mogelijk bestellingen van materiaal te plaatsen bij de MOD.

Meer bepaald wat het budget betreft, lijkt het er inmiddels wel op dat in de komende jaren, althans naar duidelijkheid en beschikbare informatie toe, het college gemakkelijker uitvoering zal kunnen geven aan deze opdracht.

Wat de aanwending van personeel betreft, maakt het college waar mogelijk en opportuun gebruik van teamwerk en generieke kwaliteiten van de medewerkers. In deze optiek wordt o.m. al jaren samen gewerkt door de financiële medewerkers in het kader van:

- de sectorverslagen (alle commissariaten);
- het toezicht op de onderzoeksfondsen (commissariaten universiteiten);

-de richtlijnen voor de begrotingen en jaarrekeningen (commissariaten hogescholen).

Daarnaast zijn er onder de medewerkers specialisten in Excel, overheidsopdrachten,... waarop ook andere collega's zo nodige beroep kunnen doen bij meer gespecialiseerde vragen. Zo heeft een medewerker die heel goed overweg kan met Excel het sjabloon vorm gegeven waarmee de cijfers voor het sectorverslag, zowel voor de luiken hogescholen, universiteiten als associaties worden opgevraagd en aangereikt. Dezelfde medewerker heeft het sjabloon voor de interne budgetopvolging opgesteld.

2.1.4 Verslag over de werkzaamheden van de commissarissen

Onderhavig verslag dat betrekking heeft op de periode 2011 – 2012 is het meest recente en het tweede verslag sinds de eenmaking van het college van regeringscommissarissen. Voorheen bestond deze traditie al een tijdje bij het commissariaat hogescholen. Met toestemming van het kabinet van de minister bevoegd voor Onderwijs wordt dergelijk verslag op dit moment tweejaarlijks, dit is parallel met de ambtstermijn van het voorzitterschap van het college, gerealiseerd. Met ingang van 2013 zal toch opnieuw geopteerd worden voor een jaarlijks verslag omdat dit bij nagenoeg alle organisaties gebruikelijk is en omdat het mandaat van voorzitter van het college niet noodzakelijk meer beperkt blijft tot 2 jaar.

2.1.5 Verslag: werking en financiële toestand van de hogeronderwijsentiteiten

De volledige bepaling luidt: “verslag over de financiële toestand van hogescholen, universiteiten en associaties en over de evolutie van het personeelsbestand van hogescholen en universiteiten”. Op uitdrukkelijke vraag van de minister is er sinds 2009 hard gewerkt om, in navolging van het rapport over de sector hogescholen dat reeds een rijke traditie had, een sectorrapport over de werking en financiële toestand van de universiteiten te realiseren. Bedoeling was te komen tot een globaal rapport over het hoger onderwijs dat weliswaar zou bestaan uit een Deel 1 (hogescholen), een Deel 2 (universiteiten) en op termijn ook een Deel 3 (associaties). Er zou daarbij zoveel mogelijk gestreefd worden naar eenvormigheid in de verslaggeving waardoor de verschillende delen tot op zekere hoogte vergeleken konden worden.

In de loop van 2011 werd een eerste globaal verslag gerealiseerd over hogescholen en universiteiten. Het deelrapport over de hogescholen had betrekking op het jaar 2009 (begroting en jaarrekening). Er werd daarbij voor het eerst ruim aandacht besteed aan het personeelsluik dat voorheen slechts marginaal aanwezig was. Voor de sector universiteiten werd een beperkte inhaaloperatie gedaan en had het verslag betrekking op 2008 en 2009 (enkel jaarrekeningen).

In 2012 werd een tweede globaal verslag, met name over 2010, gerealiseerd met dit keer ook een deel waarin aandacht wordt besteed aan de associaties. Er zijn nog meer nieuwigheden: het deel met betrekking tot de hogescholen bevat een luikje over de vzw's stuvo, aan de vooravond van hun integratie in de hogescholen. Het deel met betrekking tot de universiteiten bevat nu ook een (beperkt) personeelsluik.

Met dit laatste verslag werd voor het eerst volledig uitvoering gegeven aan de decretale bepaling in artikel 59 van het financieringsdecreet.

De rapporten werden geschreven met de inbreng van verschillende medewerkers van de commissariaten onder begeleiding van de regeringscommissarissen en onder supervisie van het college. Ze zijn terug te vinden op de website van het college onder de rubriek 'rapporten':

<http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/regeringscommissariaat/rapporten/>

In voorbereiding van het derde globaal verslag (met betrekking tot 2011 en te realiseren in 2013) werd op het college grondig gedebatteerd over het personeelsluik in het verslag, vooral dan wat de sector universiteiten betreft. Er is met name terecht vastgesteld dat de VLIR reeds vele jaren (de VLHORA doet dat niet voor de hogescholen) een personeelsverslag over de universiteiten publiceert, weliswaar zonder de gegevens verder te analyseren. Het college bleek, in aanwezigheid van leden van het kabinet en de administratie, finaal toch van mening dat het personeelsverslag, overigens decretaal voorgeschreven, voorlopig het best behouden blijft. De meerwaarde zit precies in de factor analyse van de gegevens wat tot op zekere hoogte inderdaad in het verslag van het college terug te vinden is.

Op langere termijn wordt er wellicht werk gemaakt van een overkoepelende databank personeelsgegevens hoger onderwijs, waardoor de verslaggeving mogelijk anders zal worden ingevuld, maar zover is het vandaag nog niet.

Derhalve zal ook in het sectorverslag over 2011 een personeelsluik worden opgenomen, en dit zowel voor de hogescholen als voor de universiteiten.

2.1.6 Bijzondere opdrachten (door de Vlaamse Regering)

Zoals blijkt uit de aard van de titel zelf gaat het hier om specifieke opdrachten die eerder ad hoc en dus niet algemeen recurrent zijn. Zij horen derhalve thuis in het thematische overzicht dat hierna volgt en specifiek betrekking heeft op de jaren 2011 en 2012, dit uiteraard voor zover de opdrachten in de beschouwde periode aan het college zijn gegeven.

2.2 Specifieke taken, opdrachten en initiatieven (realisaties in 2011 en 2012)

Dit hoofdstuk bevat een thematisch overzicht van de belangrijkste onderwerpen die globaal zijn besproken en/of gerealiseerd door de regeringscommissarissen als groep. In de meeste gevallen is dit het college als geheel, in een zeer beperkt aantal gevallen betreft het enkel de regeringscommissarissen bij de hogescholen of enkel de regeringscommissarissen bij de universiteiten. Het gaat daarbij zowel om opdrachten van de Vlaamse Regering (in de praktijk meestal de minister bevoegd voor Onderwijs), opdrachten in het kader van cao's, vragen van de administratie en eigen initiatieven van het college.

Voorrang wordt gegeven aan de realisatie van de doelstellingen die door de minister voor de periode 2011 – 2012 aan de regeringscommissarissen als groep werden gegeven.

2.2.1 Realisatie van de (gemeenschappelijke) doelstellingen

In het kader van de evaluatiecyclus werden er ook voor de regeringscommissarissen doelstellingen vastgelegd. In dit hoofdstuk gaat het dan wel over de gemeenschappelijke doelstellingen, hetzij voor alle regeringscommissarissen, hetzij voor ofwel de regeringscommissarissen bij de universiteiten ofwel de regeringscommissarissen bij de hogescholen.

Begin november 2012 was het merendeel van deze doelstellingen gerealiseerd. Bij sommige ervan waren er randvoorwaarden (zoals bv. “een opdracht van de administratie”) niet vervuld waardoor ook de doelstelling in kwestie niet gerealiseerd kon noch moest worden.

Hieronder volgt een beknopt overzicht:

Gemeenschappelijke doelstellingen – alle regeringscommissarissen

Systemaudits (financiële audits) van Erasmuscontracten

De 4 audits die voorzien waren voor 2011 (Artesis Hogeschool, de Karel de Grote-Hogeschool, WENK⁵ en Arteveldehogeschool⁶) zijn volledig gerealiseerd. De eindverslagen werden aan EPOS vzw bezorgd.

⁵ Inmiddels LUCA School of Arts

⁶ Eigenlijk een financiële audit

Deze systeemaudits werden ter plaatse uitgevoerd waarbij er zowel een analyse werd gemaakt van de procedures en de systemen als van de kwaliteit van de procedures, de interne controlesystemen als de naleving van het binnen de hogeschool gehanteerde contractuele raamwerk.

Strikt financiële anomalieën werden maar in zeer beperkte mate aangetroffen, maar dit belet niet dat er tijdens de audits heel wat algemene verbeterpunten konden worden meegegeven. Bovendien hebben alle betrokken actoren (EPOS vzw, de instellingen, de commissarissen en hun medewerkers, met inbegrip van de verificateurs die ook een grote bijdrage hebben geleverd) zich zeer tevreden getoond over deze audits en het nut ervan.

In 2012 waren er geen systeem audits voorzien.

Het regeringscommissariaat heeft tevens berekend hoeveel uren werden besteed aan het geheel van de tot nog toe uitgevoerde systeem audits (en financiële audits). Voor de voorbereiding, de bezoeken en de rapportering werden in totaal 115 uren uitgetrokken. Het resultaat werd met details bezorgd aan AHOVOS⁷.

✚ Meewerken aan de evaluatie van de effecten van het financieringsdecreet op de interne allocatiemodellen van de instellingen, in het kader van artikel 4, 5° van het decreet van 14-3-2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten⁸ georganiseerd door het departement en het agentschap en in overeenstemming met het evaluatiekader opgemaakt door het departement en het agentschap

Er werd specifiek voor deze aangelegenheid noch vanuit het departement noch vanuit het agentschap aan de regeringscommissarissen gevraagd om hieraan mee te werken⁹.

✚ Optimaliseren van de controles door de regeringscommissarissen¹⁰

Er werd werk gemaakt van een nieuwe functiebeschrijving voor de regeringscommissarissen (door het college goedgekeurd op 7-12-2011). Ze werd bij brief van 20-12-2011 voorgelegd aan de goedkeuring van de minister.

Een procedure + checklist m.b.t. de overheidsopdrachten werd door het college goedgekeurd op 7-12-2011 en geldt inmiddels als leidraad voor alle medewerkers die met dergelijke dossiers belast zijn.

Sinds 1-1-2012 wordt er op ieder regeringscommissariaat bij de universiteiten een statistisch bijgehouden van de werkzaamheden. Hiertoe werd er een gemeenschappelijk sjabloon ontworpen dat op het college werd goedgekeurd.

⁷ Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen

⁸ Art.4. 5° het rationalisatieproces en de resultaten en effecten hiervan

⁹ Dit zal wel aan bod komen in 2013.

¹⁰ De meeste elementen van dit punt worden elders in het verslag nog wat nader toegelicht.

De regeringscommissarissen bij de hogescholen hebben in 2012 werk gemaakt van een ontwerp van kwaliteitshandboek, dat naast kwantitatieve aspecten ook en vooral kwalitatieve aspecten bevat. Het luik voor de regeringscommissarissen bij de hogescholen is afgewerkt.

Daarnaast werd door het college van regeringscommissarissen een geactualiseerde visie ontwikkeld op het toezicht. In deze visie wordt extra beklemtoond dat het toezicht van de regeringscommissarissen hoger onderwijs gestoeld is op het principe van het algemeen toezicht zoals dit momenteel reeds wordt verwoord in artikel 173 van het universiteitendecreet en artikel 245 van het hogescholendecreet. Het principe van de single audit waarin het ambt van regeringscommissaris het voortouw neemt, dient daarin te worden geïntegreerd:

- Er werd een overleg opgestart met het Rekenhof rond de principes van single audit. Twee bijeenkomsten (20-10-2011 en 14-5-2012) vonden plaats. Er werd afgesproken om enerzijds op regelmatige basis een globaal overleg te organiseren (frequentie: één keer per jaar) maar anderzijds ook de instellingsgebonden contacten met het Rekenhof te handhaven. Iedere regeringscommissaris kan voor zijn/haar eigen instellingen initiatieven in deze zin nemen¹¹. Hierover wordt dan gerapporteerd op het college. Het is de bedoeling om het overleg met de tijd uit te breiden naar andere controleorganen toe zoals interne audit, bedrijfsrevisoren, IF,...
- Met het oog op het nader bepalen wat precies de rol van de regeringscommissarissen hierin kan zijn, zullen er een aantal regeringscommissarissen participeren aan een werkgroep met ook vertegenwoordigers van het kabinet, de administratie hoger onderwijs en het departement Financiën en Begroting. Deze werkgroep, die er wellicht begin 2013 zal komen, zal ook evalueren of en zo ja in welke mate er nog een aanpassing van de regelgeving nodig is opdat de regeringscommissarissen formeel gevat zouden worden door de single audit.¹²
- Op 23-10-2012 vond er een eerste verkennend overleg plaats tussen regeringscommissarissen bij de universiteiten en de Inspectie van Financiën. Het is de bedoeling om dergelijk overleg te herhalen.

Het college van regeringscommissarissen heeft begin juli 2012 een reeks vereenvoudigingsvoorstellen bezorgd aan kabinet en administratie, hoofdzakelijk m.b.t. het eigen takenpakket, maar deels ook meer algemeen van aard. Een aantal van deze voorstellen maakt inmiddels deel uit van de eerste ontwerp teksten voor onderwijsdecreet XXIII. Zie voor meer details punt 2.2.2.5.

Uniforme analyse en rapportering over jaarrekeningen en begrotingen

Een eerste grote stap werd gezet met het sectorverslag 2011 (over 2009) op basis van vergelijkbare gegevensbestanden voor de hele sector hoger onderwijs.

¹¹ Er was ook een apart overleg van de regeringscommissarissen bij de hogescholen met het Rekenhof op 31-1-2012.

¹² Inmiddels ligt er een nieuw ontwerp BVR ter tafel.

Het sectorverslag 2012 (over 2010) gaat nog een stap verder, o.m. door het inschuiven van een personeelsluit in het deel over de universiteiten (wat al eerder het geval was in het deel over de hogescholen) en het toevoegen van een globaal hoofdstuk over de associaties. Aldus werd volledig uitvoering gegeven aan de desbetreffende bepaling in artikel 59 van het financieringsdecreet van 14 maart 2008.

Bovendien werd op verzoek van het kabinet een eenvormige brief opgesteld: n.l. een brief waarmee de minister de instellingen mededeelt of hij hun begroting/rekening goed- dan wel afkeurt. Deze brief wordt door iedere regeringscommissaris gebruikt en aangevuld met het individuele verslag. Dit werd in de praktijk gebracht bij de rekeningen over 2011 en bij de begrotingen 2013.

Voor de hogescholen wordt er sinds het begrotingsjaar 1996 gewerkt met een uniform sjabloon voor zowel de cijfers van de begroting als van de jaarrekening met het oog op de uniforme rapportering en de consolidatie van de cijfers van de jaarrekening.

Voor de universiteiten gebeurt dit sinds het begrotingsjaar 2010 eveneens voor de jaarrapportering over de sectorgegevens voor de begroting en de jaarrekening.

Opnemen en tijdig uitvoeren van ad-hocopdrachten in het kader van de voortgang van de integratie

Dergelijke ad-hocopdrachten zijn er geregeld geweest. Zo was er o.m. een bevraging m.b.t. het onroerend patrimonium dat gevat wordt door de integratie en werd er op vraag van de minister een gemengde werkgroep Integratie gerealiseerd die in de periode 2011-2012 in totaal 7 keer vergaderde. Aan bod kwamen o.m.:

- timing in aanmerking nemen van integratie bij begrotingen;
- timing boekhoudkundige verwerking integratie;
- bespreking en afweging van de keuze van het boekhoudrecht voor vzw's als stelsel voor een gemeenschappelijke juridische sokkel bij alle instellingen;
- btw-problematiek (detacheringen ATP en andere particulariteiten);
- ESR¹³-problematiek (toelichting rekendecreet, gevolgen voor het veld).

Daarnaast vroeg mevrouw Micheline Scheys, secretaris-generaal op het departement Onderwijs en Vorming, bij brief van 18-7-2012 aan iedere regeringscommissaris een stand van zaken m.b.t. de voorbereiding van de diverse personeelslijsten (integratiekader, contractuele personeelsleden,...) en m.b.t. de overdracht of terbeschikkingstelling van de infrastructuur.

Hierop hebben de regeringscommissarissen individueel (universiteiten) of gezamenlijk (hogescholen) en zoals gevraagd tegen begin september 2012 een antwoord verstrekt.

¹³ Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen

Gemeenschappelijke doelstellingen – regeringscommissarissen hogescholen

- ✚ Onderzoek uitbetaling kosten eigen aan de werkgevers en van andere voordelen en vergoedingen verleend aan personeel en bestuurders en met betrekking tot de verantwoording van uitgaven met voorschotten en/of kredietkaarten bij de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap**

In 2007 onderzocht het Rekenhof de verantwoording van uitgaven met voorschotten en kredietkaarten door de universiteiten.

Na publicatie van dit onderzoeksverslag vroeg de toenmalige Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs aan het college van regeringscommissarissen om een gelijkaardig onderzoek te voeren voor de hogescholen en dit aan te vullen met een onderzoek naar de betaling van kosten eigen aan de werkgever en de toekenning van voordelen en vergoedingen aan personeel en bestuurders. Vanuit het besef dat een deugdelijk bestuur centraal staat bij een goed functionerende hogeschool werd voor beide deelonderzoeken de rechtmatigheid van de uitgaven onderzocht in samenhang met de zorgvuldigheid van het handelen van het hogeschoolbestuur. Een globaal onderzoeksrapport werd in oktober 2012 aan Minister Smet bezorgd.

De belangrijkste conclusie was dat hier globaal door de hogescholen vrij goed mee omgegaan wordt. Er valt wel nog wat bij te schaven aan de procedures en men handelt soms wat te informeel (verantwoordingsstukken kunnen beter). Er komt een follow-up van het onderzoek in het voorjaar van 2013.

- ✚ Bieden van ondersteuning in het kader van de eventuele overgang van personeelsleden van de academische opleidingen aan de hogescholen naar de universiteiten**

Sommige personeelsproblematieken ten gevolge van de integratie werden in het kader van de Werkgroep Integratie besproken.

Er werd tevens een eerste ontwerpsjabloon ontwikkeld m.h.o. op de toekomstige aanpassing van de personeelsformatie.

Gemeenschappelijke doelstellingen – regeringscommissarissen universiteiten

- ✚ Werking en bevoegdheden van de associaties**

Er werd een uitvoerig rapport gerealiseerd (17-1-2011) met als titel: “Associaties. Uitvoering van de regelgeving – stand van zaken anno 2010”.

Uit het rapport blijkt dat de rol van de associaties wezenlijk is en blijft. Het dient enerzijds als momentopname gezien te worden, maar laat anderzijds evenzeer ruimte open voor evolutie.

Belangrijkste vaststellingen op dat ogenblik:

- Uit het rapport blijkt dat de meeste regelgeving door de associaties doorgaans getrouw wordt opgevolgd. De overdracht van bevoegdheden aan de associaties zoals geformuleerd in de diverse decretale bepalingen is op een paar punten na een feit.
- Uit het bovenstaande kan tevens worden afgeleid dat de wetgeving doeltreffend is geweest. Inzake de rapportering conform artikel 106, lid 2 van het structuurdecreet, hebben alle associaties een eigen systeem ontwikkeld. Ze zijn bereid deze nog meer op elkaar af te stemmen.
- Hoe elke associatie de uitvoering van de bepalingen heeft gerealiseerd verschilt. Uiteindelijk was het ook niet de bedoeling van de decreetgever tot een uniforme regeling te komen. De universiteit en de associatie beschikken hierin over een ruime autonomie.
- Het blijft een heikel punt om tot een consensus te komen op associatieniveau inzake de afstemming van de interne reglementen m.b.t. het personeelsbeleid. Wat de medezeggenschap in personeelsaangelegenheden betreft, hebben de meeste associaties wel een medezeggenschapscomité opgericht.
- Binnen de associaties zelf blijkt het tevens niet eenvoudig te zijn om de onderwijs- en examenreglementen van universiteit en hogescholen op elkaar af te stemmen. De associatiedirecteurs bevestigden dat 80 à 90% van de reglementen gelijke principes hadden, de overige 10 à 20% laat ruimte aan alle instellingen om eigen accenten te leggen. Wat de toepassing betreft van het onderwijs- en examenreglement bij gezamenlijk georganiseerde masters is een gemeenschappelijk onderwijs- en examenreglement noodzakelijk. Voor de universitaire opleidingen is binnen de VLIR een dergelijk OER in de maak.

De associaties lijken meer en meer - en dat zal zeker zo zijn na de integratie van de academische hogeschoolopleidingen - een rol van brugfunctie tussen universiteiten en hogescholen te zullen gaan opnemen.

IOF parameter industriële contractinkomsten

Met het oog op de verdeling van de middelen 2012 voor de Industriële Onderzoeksfondsen werden de cijfers voor de berekening van de parameter industriële contractinkomsten voor het referentiejaar 2010 bij brief van 19-3-2012 bezorgd aan EWI. Eerder was hetzelfde gebeurd in maart 2011 voor het referentiejaar 2009 met het oog op de verdeling van de middelen 2011.

Daarnaast had de minister ook een voorstel gevraagd m.b.t. een uniforme berekenings-wijze (sjabloon, methodiek). Hiervoor wordt evenwel nog op meer informatie van het departement of van EWI gewacht over wat men precies wil. Een audit zou inmiddels ook uitgewezen hebben dat er inderdaad anomalieën zijn in de methodiek en de parameters, maar eind 2012 was het college van regeringscommissarissen hierover nog niet formeel geïnformeerd.

2.2.2 Een geactualiseerd toezicht in het hoger onderwijs

2.2.2.1 Een nieuwe visie op het toezicht

In de loop van 2012 hebben de regeringscommissarissen in nauw overleg met het kabinet van minister Pascal Smet en de topambtenaren van de administratie hoger onderwijs een grondige analyse gemaakt van hun toezicht met daarbij als belangrijkste vraag hoe dit toezicht naar de toekomst toe geactualiseerd kon worden. Tijdens diverse interne vergaderingen en bijeenkomsten van het college heeft zich gaandeweg een nieuwe en vooral uitgepuurde visie ontwikkeld waarin efficiëntie, slagkracht en waar mogelijk minder planlast voor de gecontroleerde en de controlerende zelf centraal staan. In deze nieuwe visie komen enkele elementen samen zoals algemeen toezicht, single audit, en vereenvoudiging.

De krachtlijnen zijn:

- I. Het toezicht van de regeringscommissaris hoger onderwijs is gestoeld op het principe van het algemeen toezicht.
- II. De regeringscommissarissen kunnen zich vinden in het voorstel van AHOVOS om hun toezichtgebied gelijk te schakelen met de ESR-consolidatiekring.
- III. De uitwerking van het single-auditprincipe waarin het ambt van regeringscommissaris het voortouw neemt, wordt in het algemeen toezicht geïntegreerd.
- IV. De artikelen 173 (§1) van het universiteitendecreet¹⁴ en 245 (§1) van het hogescholendecreet¹⁵ die betrekking hebben op het algemeen toezicht dienen als grondslag. Als logisch gevolg van punt I. geldt dat de verwijzingen naar het bijzonder en specifiek toezicht van de regeringscommissarissen in welke regelgeving ook zoveel mogelijk geschrapt kunnen worden. Mogelijk zijn zelfs besluiten van de Vlaamse Regering m.b.t. het takenpakket in de toekomst overbodig.
- V. Naast deze fundamentele vereenvoudiging op middellange termijn worden er nu reeds een reeks concrete voorstellen tot vereenvoudiging geformuleerd en ingediend.
- VI. Ten slotte worden er in het kader van de op het niveau van de Vlaamse overheid afgesproken besparingen ook een aantal concrete voorstellen neergelegd.

Deze geactualiseerde visie van het toezicht is formeel door de regeringscommissarissen voorgesteld op het college van 4 juli 2012. De vertegenwoordigers van administratie en kabinet konden zich grotendeels vinden in deze nieuwe visie. Voorbehoud werd wel nog gemaakt ten aanzien van de mate waarin bepalingen m.b.t. bijzonder en specifiek toezicht en het vervatten ervan in besluiten eventueel overbodig kunnen worden.

¹⁴ UD, art. 173.§1. De commissaris van de Vlaamse Regering waakt erover dat het universiteitsbestuur geen enkele beslissing neemt die strijdig is met het bij of krachtens de wet of decreet bepaalde of die het financieel evenwicht van de instelling in gevaar brengt. De commissaris van de Vlaamse Regering kan evenwel niet oordelen over de opportuniteit van beleidsbeslissingen van het universiteitsbestuur.

¹⁵ HD, art. 245.§1. De commissarissen zien erop toe dat het hogescholenbestuur geen enkele beslissing neemt die strijdig is met het bij of krachtens de wet of het decreet bepaalde, of die het financiële evenwicht van de instelling in gevaar brengt.

2.2.2.2 Functiebeschrijving en profiel van de regeringscommissaris

In opvolging van een denkdag van het college werd een werkgroep van regeringscommissarissen samengesteld die een geactualiseerde functiebeschrijving opmaakte voor het ambt van regeringscommissaris. De werkgroep werd concreet opgestart in juni 2011 en ging uit van 3 elementen:

- een overzicht van de regelgeving m.b.t. het takenpakket van de regeringscommissarissen;
- een reeks definities m.b.t. controle, audit,...;
- een voorontwerp van functiebeschrijving.

Op het college van 7-12-2011 lag een ontwerp van functiebeschrijving voor welke onder voorbehoud van nog een tweetal detailaanpassingen werd goedgekeurd en vervolgens op 20-12-2011 aan de minister werd bezorgd.

In de loop van 2012 werd dit document even on hold geplaatst omdat er zoals hiervoor aangegeven in de schoot van het college een nieuwe visie ontstond op het toezicht van de regeringscommissarissen, een visie die slechts tot op zekere hoogte weerspiegeld wordt in het ontwerp van functiebeschrijving omdat deze eigenlijk al eerder tot stand was gekomen.¹⁶

2.2.2.3 Deontologische code

De Vlaamse Regering keurde op 6 juli 2011 een nieuwe deontologische code goed voor de personeelsleden van de Vlaamse overheid. Meer informatie hierover is terug te vinden in een omzendbrief van de bevoegde minister van Bestuurszaken¹⁷

Met zijn brief van 23 juli 2012 aan de voorzitter van het college van regeringscommissarissen vroeg de minister van Onderwijs dat de regeringscommissarissen op basis van de deontologische code van de Vlaamse overheid een eigen deontologische code zouden opmaken. De minister baseerde zich voor deze vraag op de vaststelling dat ook de taken van de regeringscommissariaten binnen de geest van de deontologische code omschreven kunnen worden als “kwetsbare functies”. In bovenvermelde omzendbrief wordt nader omschreven wat met kwetsbare functies wordt bedoeld.

Op het college van 20 september 2012 werd hiervoor een beperkte werkgroep samengesteld o.l.v. de voorzitter van het college. De werkgroep stelde zichzelf als opdracht om binnen een termijn van ongeveer 4 weken een eerste ontwerp op te stellen en voor opmerkingen voor te leggen aan alle regeringscommissarissen. Als basis gold uiteraard de algemene deontologische code van de personeelsleden van de Vlaamse overheid, maar ook in vergelijkbare documenten van o.m. IAVA¹⁸, de inspectie en het Rekenhof werd inspiratie gevonden. Na diverse amenderingen keurde het college de deontologische code voor de regeringscommissarissen goed in zijn vergadering van 6 december 2012. Bij brief van 10 december 2012 werd het document voor akkoord voorgelegd aan de minister.¹⁹ *De tekst van de deontologische code gaat als bijlage 3.*

¹⁶ Begin 2013 zou ze dan toch goedgekeurd worden en verder geïndividualiseerd worden.

¹⁷ Omzendbrief BZ 2011/⁶ van 6-7-2011

¹⁸ Interne Audit van de Vlaamse Administratie

2.2.2.4 Single Audit

Binnen het toezicht en de controle maakt het principe van “single audit” de jongste jaren heel veel opgang. Om de werking van de overheidssector te verbeteren en een grotere verantwoording te stimuleren, is het de bedoeling de controleketen efficiënter te maken, o.a. door een nauwere samenwerking tussen de verschillende controleorganen, met behoud van hun eigen finaliteit en onafhankelijkheid. Dat principe van single audit moet op termijn leiden tot een verminderde controlelast en een efficiënter controleproces. Het geeft de overheid een beter zicht op de risico’s die door de diverse controleorganen worden afgedekt. Ook het regeringscommissariaat wil zich m.b.t. tot zijn toezichtfunctie in het hoger onderwijs aan dit principe conformeren en nauwer samenwerken met andere controleorganen zoals het Rekenhof, de bedrijfsrevisoren, de Inspectie van Financiën en de interne auditororganen binnen de instellingen. Meer, de minister heeft de regeringscommissarissen verzocht hierin het voortouw te willen nemen.

Uit informele contacten tussen de heer Johan Dhondt, voorzitter van het college van regeringscommissarissen, en de heer Ignace Desomer, voorzitter van de Nederlandse Kamer van het Rekenhof, groeide in 2011 het idee om een overleg tussen beide controleorganen te organiseren over het principe van de single audit²⁰. In het rekendecreet van 8 juli 2011 wordt overigens expliciet melding gemaakt van dergelijke single audit. Op 20 oktober 2011 vond er een eerste overleg plaats op het Rekenhof tussen het voltallige college van regeringscommissarissen en een ruime delegatie van het Hof.

Op deze bijeenkomst werden 3 na te streven doelstellingen vastgelegd waarover Rekenhof en college het volledig eens zijn:

- 1) het vermijden van dubbele controles;
- 2) het verlagen van de controlelast;
- 3) het efficiënter maken van de controles.

Dit werd ook gecommuniceerd in een brief aan de minister. Er werd tevens afgesproken om de samenwerking in de toekomst zeker verder te zetten en nader uit te werken: er worden macro overlegmomenten tussen Hof en college voorzien (bv. jaarlijks om een soort controle-kalender af te stemmen), maar ook overlegmomenten gekoppeld aan de instellingen zelf, waarop dan enkel de bevoegde commissaris aanwezig is. Die rapporteert dan op het eerstvolgende college. Dit laatste is in de loop van 2012 verschillende keren gebeurd en heeft zeker al bijgedragen tot het vermijden van overlappings in de controles.

¹⁹ Begin 2013 verklaarde de minister zich akkoord met de deontologische code.

²⁰ In Antwerpen was er onder impuls van regeringscommissaris Jan De Groof op informele basis eerder al één en ander gerealiseerd, o.m. het afsluiten van een protocol tussen verschillende controlerende organen.

Een volgend overlegmoment vond plaats op 14 mei 2012 tijdens hetwelk er verder van gedachten werd gewisseld, o.m. ook over de link met ESR en de stand van zaken van de communicatie hierover met het veld. Ook het ter tafel liggende BVR in uitvoering van de decretale passage over single audit²¹ werd uitvoerig besproken, evenals de rol van het ambt van regeringscommissaris in dit gegeven.

In dit verband werd eerder al, op het college van regeringscommissarissen, vastgesteld dat het ontwerp van BVR in uitvoering van het rekendecreet het ambt van regeringscommissaris niet leek te voorzien in de procedure. Nochtans was het van meet af aan duidelijk dat de hogeroponderwijsinstellingen op basis van het rekendecreet zelf in ieder geval wel onder de bepalingen inzake single audit vallen. Overwogen werd hiervoor een aangepast of zelfs een nieuw BVR te maken. Een derde piste werd gesuggereerd door het Rekenhof zelf: men zou ook voor een pragmatische oplossing kunnen opteren waarbij los van wijzigingen aan de regelgeving een soort afsprakennota wordt opgesteld waarin de rol van het ambt van regeringscommissaris toegevoegd is.

Om dit verder uit te klaren stelde de heer Jansegers, administrateur-generaal van AHOVOS, op het college van 4 juli 2012 voor om een werkgroep samen te stellen bestaande uit de heer Hedwig Van der Borgh, secretaris-generaal Financiën en Begroting, de heer Raf De Vos, adjunct-kabinetschef van minister Smet, de heer Dhondt, voorzitter van het college van regeringscommissarissen en verder nog 2 regeringscommissarissen en 2 leden van de administratie. In dezelfde vergadering van 4 juli 2012 formuleerde het college ook zijn visie op het toekomstig toezicht (zie hiervóór) dat een algemeen toezicht is en waarin de uitwerking van het single audit-principe zoals gezegd wordt geïntegreerd.

Op 23 oktober 2012 vond er bovendien een eerste verkennend overleg plaats tussen vertegenwoordigers van de Inspectie van Financiën en de regeringscommissarissen bij de universiteiten. Inmiddels werd geopteerd voor een nieuw wijzigend BVR om de toepassing van single audit op het ambt van regeringscommissaris te formaliseren. Hiervoor zijn reeds werkvergaderingen georganiseerd, o.m. met IF. Een meer formele invulling van het BVR wordt, na overleg met kabinet en administratie in de hiervoor aangehaalde werkgroep, in de loop van 2013 verwacht.

Zowel op 9 november als op 20 december 2012 nam een ruime delegatie van het regeringscommissariaat deel aan een studievoormiddag rond single audit georganiseerd door het Informatiecentrum voor het bedrijfsrevisoraat (ICCI). De beide seminars belichtten het theoretische concept en de mogelijkheden van “single audit” in de Vlaamse overheid. Daarnaast werden 2 praktijkcasussen voorgesteld en toegelicht die als pilootproject fungeren ,(in totaal zijn er 4), met name “De Lijn” en “Kind en Gezin”.

²¹ Inmiddels door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 9-7-2012

Het regeringscommissariaat hoopt in de komende maanden en jaren op het ingeslagen pad te kunnen verdergaan en de samenwerking en afstemming met de andere toezicht- en controleorganen in het hoger onderwijs te kunnen voorzetten om aldus het single-auditprincipe concreet vorm te geven.

2.2.2.5 Vereenvoudigingsvoorstellen

In het kader van een actualisering van het toezicht en ook op uitdrukkelijke vraag van AHOVOS formuleerden de regeringscommissarissen een reeks concrete vereenvoudigingsvoorstellen naar de eigen werking toe maar ook m.b.t. het hoger onderwijs in het algemeen. Het gros van deze voorstellen werd begin juli 2012 schriftelijk overgemaakt aan het kabinet en de administratie. Een aantal van deze voorstellen zijn inmiddels verworven en waar noodzakelijk opgenomen in de regelgeving. Een ander deel ervan werd meegenomen in de voorontwerpteksten van onderwijsdecreet XXIII (OD XXIII) en zal in de loop van 2013 naar alle waarschijnlijkheid ook in de regelgeving worden opgenomen. De meeste andere voorstellen liggen nog ter tafel en zouden later in 2013 opnieuw worden voorgelegd. De stand van zaken inzake realisatie is na ieder punt vermeld.

Een schematisch overzicht van de voorstellen:

- 1) Schrapting van de mededeling aan de regeringscommissaris van wijzigingen en aanpassingen in de samenstellende delen van de fysische inventaris (universiteiten). *(Ontwerp OD XXIII)*
- 2) Bijzondere onderzoeksfondsen (BOF): het schrappen van het nagaan van de echtheid van de gegevens die uit DHO komen en ook het feit dat het beleidsplan van de universiteit via de regeringscommissaris aan de minister voor wetenschapsbeleid en de bevoegde administratie bezorgd moet worden (universiteiten). *(Niet opnieuw voorgelegd)*
- 3) Het afschaffen of herzien van het advies van de regeringscommissaris ingeval van financieel onevenwicht (universiteiten). *(Opnieuw voorgelegd)*
- 4) Het afschaffen of herzien van het schattingsverslag op vraag van de regeringscommissaris (cfr. vergoeding voor wetenschappelijke dienstverlening door universiteit) (universiteiten). *(Ontwerp OD XXIII)*
- 5) Het afschaffen of herzien van specifieke uitvoeringsbepalingen, zoals de opmerkingen van de regeringscommissaris over lijsten en tabellen in het kader van de inschrijvingen aan de universiteiten (universiteiten). *(Ontwerp OD XXIII)*
- 6) Schrapting van de verplichting om jaarlijks vóór 31 maart de lijst met afwijkende toelatingsvoorwaarden tot de tweede cyclus van de basisopleidingen via de regeringscommissaris mee te delen aan de Vlaamse Regering (hogescholen). *(Opnieuw voorgelegd)*
- 7) Controle defiscaliseringsmiddelen: de systematische controle van de jaarlijkse lijsten afschaffen voor de hogescholen. Dit kan nog wel periodiek bij wijze van steekproef of thematische controle (hogescholen). *(Opnieuw voorgelegd)*
- 8) De rapportering van de hogescholen m.b.t. het decreet wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening (bevroegd via uitgebreid sjabloon) schrappen (hogescholen).
- 9) Een vereenvoudiging van de boekhoudkundige verplichtingen voor studentenvoorzieningen na de integratie (geen aparte balans noch cashflowstaat) (hogescholen). *(Opgenomen in stuvodecreet van 29-6-2012)*
- 10) De afschaffing van de beheersovereenkomsten voor studentenvoorzieningen (hogescholen). *(Opgenomen in stuvodecreet van 29-6-2012)*

- 11) De meerjarenbegrotingen van de hogescholen niet meer voorleggen aan de goedkeuring van de minister²² (*hogescholen*). (*Ontwerp OD XXIII*)
- 12) De afschaffing van een aantal controlepercentages m.b.t. de personeelsformatie van het onderwijzend personeel (praktijkassistenten, hoofdlectoren/hoofdpraktijklectoren, assisterend personeel) (*hogescholen*). (*Ontwerp OD XXIII*)
- 13) Schrappen van de voorwaarde dat het subcollege en het college van algemeen directeurs van de instellingen nog een goedkeuring moet geven voor de uitbetaling van het saldo eigenaarsonderhoud (*hogescholen*). (*Gerealiseerd zonder aanpassing regelgeving. Dit betref de goedkeuring van een voorstel van AGION door het college van regeringscommissarissen.*)
- 14) De eventuele afschaffing van de begrotingsnorm: 80-20 norm²³ (*universiteiten en hogescholen*). (*Niet opgenomen, maar er wordt wel volop nagedacht over een alternatieve economische loonnorm*²⁴).
- 15) De afschaffing van de verplichting om de lijst van de voltijdse en van de deeltijdse leden van het onderwijzend personeel die ten minste een halftijdse opdracht uitoefenen, en die andere beroepsactiviteiten of bezoldigde activiteiten uitoefenen die verenigbaar worden geacht met hun opdracht aan de hogeschool, afzonderlijk aan de regeringscommissaris te bezorgen (de regeringscommissaris ziet deze namen immers via de bestuursvergaderingen) (*universiteiten en hogescholen*). (*Ontwerp OD XXIII*)
- 16) De integratie van verschillende fondsen in de reguliere werkingsuitkeringen: vb. aanmoedigingsfonds, vormingsfonds. Enkel een beperkte rapportering in het jaarverslag vragen. Met betrekking tot het aanmoedigingsfonds wordt bovendien voorgesteld om de beheersovereenkomst te laten wegvallen (*universiteiten, hogescholen en associaties*). (*Opnieuw neergelegd*)
- 17) De vereenvoudiging van het jaarverslag, o.a. door het ontwikkelen van sjablonen voor de aanlevering van bepaalde informatie (*universiteiten, hogescholen en associaties*). (*Permanent en recurrent in de praktijk gerealiseerd: formele aanpassing BVR opnieuw voorgelegd*)
- 18) Vereenvoudiging en eenvormigheid inzake het verkrijgen van personeelsgegevens, inzonderheid m.b.t. het rapporteren hierover in het kader van het sectorverslag (*universiteiten en hogescholen*). Momenteel wordt voor de hogescholen een sjabloon gehanteerd. Bij de universiteiten wordt verwezen naar en gebruik gemaakt van gegevens uit de VLIR-databank²⁵. Mogelijke alternatieven:
 - een databank op VLUHR-niveau, met indien gewenst input vanuit de personeelsgegevens waarover het regeringscommissariaat bij de hogescholen beschikt²⁶;
 - het sjabloon voor de hogescholen behouden en een vergelijkbaar sjabloon hanteren voor de universiteiten (er bestaat reeds een ontwerp);
 - overwegen om de rapportering over personeel in het sectorverslag te schrappen, hetzij voor alle hogeronderwijsinstellingen, hetzij alleen voor de universiteiten²⁷. (*Opnieuw voorgelegd*)

²² De verplichting van het opstellen van een meerjarenbegroting blijft wel behouden.

²³ Soms ook 85-15 norm genoemd bij de universiteiten, maar toch ook enigszins verschillend van inhoud. De norm bij de hogescholen houdt enkel rekening met statutair personeel.

²⁴ Er kan nog worden opgemerkt dat er reeds eerder voorstellen tot aanpassing werden ingediend. Eén m.b.t. het voorzien van de mogelijkheid tot het overdragen van overschotten naar het volgende begrotingsjaar (*hogescholen*) en dit werd ook opgenomen in het BVR ter zake. Een ander voorstel betref de opname van de defiscaliseringsmiddelen in de noemer wat afdeling I betreft: dit werd opgenomen bij rondschrijven van de administratie.

²⁵ Een commissaris stelt ook nog voor om bij het verstrekken van gegevens door de universiteiten aan de VLIR een controlemoment door de commissarissen in te lassen.

²⁶ Voor het personeel bij de hogescholen wordt thans inderdaad een sjabloon gebruikt dat er gekomen is omdat voor de universiteiten een VLIR-databank bestaat, maar er geen tegenhanger voor de hogescholen is. Momenteel worden op de administratie al de eerste stappen gezet naar een personeelsdatabank voor de hogescholen.

²⁷ De schrapping is in geen geval aan de orde zolang er geen alternatief beschikbaar is.

- 19) Het opheffen van de takenbesluiten van zowel de regeringscommissarissen bij de universiteiten²⁸ als de commissarissen van de Vlaamse Regering bij de hogescholen (*universiteiten, hogescholen en associaties*). (*Opnieuw voorgelegd*)
- 20) Het herschrijven van de bijzondere decreten (UGent en autonome hogescholen), alsook de decreten op UA en UH (*universiteiten en hogescholen*). (*Opnieuw voorgelegd*)
- 21) Beroepstermijnen: het eenvormig maken van de terminologie m.b.t. de beroepstermijn van de regeringscommissarissen. Het voorstel is om zowel voor universiteiten, hogescholen als associaties te opteren voor een beroepstermijn van vijf vrije werkdagen (*universiteiten, hogescholen en associaties*). (*Ontwerp OD XXIII. Nuancering: principe van eenvormigheid werd overgenomen, maar er is voor 7 kalenderdagen geopteerd.*)
- 22) Vereenvoudiging van de procedure inzake de goedkeuring van de begrotingen en de (jaar)rekeningen (*universiteiten, hogescholen en associaties*). (*Gerealiseerd. Het ging om de concrete uitvoering van een vraag tot vereenvoudiging van het kabinet. Er werd met name een eenvormige brief opgesteld waarmee de minister de instellingen mededeelt of hij hun begroting / rekening goed- dan wel afkeurt. Deze brief wordt door iedere regeringscommissaris gebruikt. Dit werd in de praktijk gebracht bij de rekeningen over 2011 en bij de begrotingen 2013.*)
- 23) Schrappen van het vijfjaarlijks evaluatierapport door de regeringscommissarissen over de medezeggenschap van de studenten (*universiteiten, hogescholen en associaties*). (*Ontwerp OD XXIII*)

Eerder werd vanuit het kabinet aan VLIR en VLHORA gevraagd om voorstellen te doen in het kader van de administratieve vereenvoudiging en de vermindering van de planlast. Beide antwoordnota's werden begin 2012 aan de regeringscommissarissen bezorgd. Het college werd gevraagd om hierop een reactie en eventueel aanvullende voorstellen te formuleren.

In zijn reactie die op 9 februari 2012 aan het kabinet werd bezorgd, wees het college er vooreerst op dat het zelf al veelvuldig en expliciet een lans had gebroken voor de vermindering van de planlast. De documenten van VLIR EN VLHORA bevatten trouwens enkele goede voorstellen die soms wel wat genuanceerd en in een ruimere context geplaatst dienden te worden. Met het oog op een nog verdere facilitering van de werking van het regeringscommissariaat en het vermijden van bijkomende bevragingen (en dus extra planlast) onderstreepte het college nogmaals vragende partij te zijn voor toegang tot DHO en datawarehouse. Het sloot zich aan bij de bedenkingen van VLIR en VLHORA bij de complexiteit van het flexibiliseringsdecreet²⁹. Via het voorbereiden van de implementatie van de single audit en door middel van de automatisering van de controle (werken met sjablonen, uniforme bestanden,...), het organiseren van nalevingsonderzoeken vanuit een risicogericht toezicht, het zo optimaliseren van de timing van het opvragen van bijkomende informatie indien dit nodig zou zijn voor bepaalde controles, ... draagt het regeringscommissariaat zijn steentje bij in het beperken van de rapporteringsverplichtingen van de hogeronderwijsinstellingen. Er werd nog opgemerkt dat er toch ook heel wat planlast gegenereerd wordt door de instellingen zelf. Het college herhaalde volmondig zijn standpunt dat informatie van overheidswege slechts eenmaal aan de instelling kan worden opgevraagd en dat de verschillende rapportages sowieso op elkaar dienen te worden afgestemd. Het sprak ten slotte nog de verwachting uit dat op korte termijn een concreet en comprehensief initiatief daartoe zou worden ondernomen.

²⁸ Extra argumentatie hiervoor is het advies van de Raad van State bij het BVR waarin de Raad stelde dat het besluit niet limitatief was.

²⁹ Inmiddels heeft de werkgroep evaluatie implementatielasten flexibilisering rond dit laatste heel wat werkzaamheden verricht.

2.2.3 Integratie van het hoger academisch onderwijs

In 2011 en zeker in 2012 was het belangrijkste macrogegeven in het hoger onderwijs wellicht de voorbereiding van de integratie van het academisch hoger onderwijs waarbij de academische hogeschoolopleidingen, zijnde de opleidingen van twee cycli, in het academiejaar 2013-2014 in de universiteiten zullen integreren³⁰. Vanzelfsprekend had dit ook repercussies op de taken van de regeringscommissarissen. Zo werden er 2 gemengde werkgroepen opgericht en werd er bij de regeringscommissarissen geregeld naar een stand van zaken van de voorbereiding gepeild, inzonderheid omdat zij door de aard van hun werkzaamheden, dicht bij het veld staan.

2.2.3.1 Regelgeving

Medio oktober 2011 ontvingen de regeringscommissarissen een versie van het ontwerp van integratiedecreet van 10 oktober 2011. Het college van regeringscommissarissen bundelde een reeks opmerkingen, aanvullingen en suggesties bij het ontwerp in een document dat op 24 oktober aan kabinet en administratie werd bezorgd. De bijdragen hadden vooral betrekking op de schools of arts (terminologie, bestuursstructuur), het begrip “vestiging”, de taalproblematiek, evaluatie en wat tekstuele verbeteringen.

Daarnaast werd door het college heel specifiek een amendement voor onderwijsdecreet XXII aangereikt waarmee het voor universiteiten mogelijk werd om nog vóór 1-2-2013³¹ personeel uit integrerende hogeschoolopleidingen over te nemen zonder vacantverklaring en zonder dat het principe van een samenwerkingsovereenkomst diende te worden toegepast.

2.2.3.2 Diverse rapporteringen

Begin 2011 werd op vraag van de minister afgesproken dat de voorzitter van het college van regeringscommissarissen geregeld verslag zou uitbrengen over de stand van zaken van de werkzaamheden m.b.t. de voorbereiding van de integratie. Deze werkzaamheden hadden betrekking op personeel, huidige en nieuwe bestuursvormen, beslissingen qua infrastructuur, aanbod van opleidingen, communicatie...

De rapportering gebeurde in de praktijk meestal op de vergaderingen van het college zelf.

Op 18 juli 2012 stuurde mevrouw Micheline Scheys, secretaris-generaal van het Departement Onderwijs en Vorming, een brief aan alle regeringscommissarissen met de vraag haar tegen begin september een stand van zaken te geven over:

- 1) de voorbereiding van de verschillende lijsten van de personeelsleden (integratiekader, overgenomen contractuele personeelsleden, niet duidelijk toewijsbare personeelsleden);
- 2) de overdracht of terbeschikkingstelling van de infrastructuur.

³⁰ Tezelfdertijd werd in de hogescholen de integratie van de studentenvoorzieningen in de instellingsstructuren voorbereid (afschaffing vzw's stuvo) zodat de hogescholen zich ten dele geconfronteerd zagen met werkzaamheden met het oog op een dubbele integratie. Hierover wordt gerapporteerd in het hoofdstukje over de studentenaangelegenheden.

³¹ Dit is de algemeen geldende datum waarop de personeelslijsten m.h.o. op de integratie vastgesteld moeten zijn en vanaf wanneer de overname van personeel eerder al decretaal geregeld was.

Uit de verschillende antwoorden bleek dat de integratie overal wel wordt voorbereid, maar ook dat de associaties duidelijk tegen 2 snelheden werken. Ook bleken niet alle acties en initiatieven al een formeel karakter te hebben aangenomen.

2.2.3.3 Gemengde werkgroep

Met zijn brief van 20 oktober 2010 had minister van Onderwijs Pascal Smet het college van regeringscommissarissen de volgende belangrijke opdracht gegeven:

“...In de huidige kalender gaan we ervan uit dat de integratie volledig en in één beweging zal gebeuren met ingang van het academiejaar 2013-2014. Het zou dan ook goed zijn dat de instellingen al rekening houden met deze ingrijpende gebeurtenis op het niveau van de begrotingen die ze nog zullen opmaken voor 2012 en 2013. Het is aangewezen dat een werkgroep zich tijdig met deze problematiek bezig houdt, zodat er bij het neerleggen van de jaarrekening 2013 geen improvisatie nodig is en zodat dezelfde operaties op dezelfde manier boekhoudkundig verwerkt worden...”

In uitvoering van de ministeriële opdracht werd begin 2011 een gemengde werkgroep samengesteld onder voorzitterschap van de heer Johan Dhondt, voorzitter van het college, en met vertegenwoordigers van de universiteiten, hogescholen, het IBR, de administratie en de regeringscommissariaten zelf. De werkgroep is tot op heden 7 keer samengekomen.

Tijdens de openingsvergadering van de werkgroep, op 16 februari 2011, werd het onroerend patrimonium van de hogescholen (en de eventuele overdracht daarvan) als bijzonder aandachtspunt naar voor geschoven. Deze problematiek zou dan ook voorwerp worden van een aparte werkgroep met vertegenwoordigers van administratie en regeringscommissariaat (zie hierna). Dit zou gepaard gaan met een beperkte bevraging in de hogeschoolsector waarvoor op het commissariaat een sjabloon werd ontworpen.

In zijn tweede vergadering, op 27 april 2011, besliste de werkgroep om onder handtekening van de voorzitter een brief naar de minister te sturen waarin voorgesteld werd om bij de begroting 2012 en de meerjarenbegroting 2013-2016 cijfermatig nog geen rekening te houden met nieuwe regelgeving of komende aanpassingen van het financieringssysteem n.a.v. de integratie, en dit in geval van akkoord ook zo mee te delen aan de instellingen.

Daarnaast werd afgesproken dat de heren Herman Van Impe (IBR), Paul Jolie (KULeuven) en Martin Decancq (UA) een nota zouden voorbereiden m.b.t. de keuze van het boekhoudrecht voor vzw's als stelsel voor een gemeenschappelijke juridische sokkel bij alle instellingen.

Op de volgende vergadering van 6 juni 2011 werd er een eerste versie van deze nota voorgelegd. Het bleek dat er heel wat overeenkomsten waren tussen de vzw-wetgeving en de wetgeving hoger onderwijs. Uniformisering van het resterende werd nodig maar niet dringend geacht. Inzake waardering diende er een evenwicht gevonden te worden tussen uniformisering en autonomie voor de instellingen.

Voor de brief m.b.t. de begroting 2012 en de meerjarenbegroting 2013-2016 stelde de administratie een licht gewijzigd alternatief voor waarbij de instellingen effectief niet bij de begroting 2012 of de initiële meerjarenbegroting 2013-2016 maar wel na de budgetcontrole 2012 (april 2012) rekening zouden moeten houden met de integratie. Dit werd ook zo meegedeeld op het college van regeringscommissarissen en finaal in deze zin gecommuniceerd aan de sector.

De werkgroep was ook de mening toegedaan dat de boekhouding van de integrerende opleidingen niet apart in de boekhouding van de universiteiten hoort te komen, maar uitsluitend in deze van de desbetreffende hogescholen. Met betrekking tot de studentenvoorzieningen was dit op dat moment nog onduidelijk.

Verder werd professor Bruno Peeters, fiscaal specialist van de UA, op een volgende bijeenkomst uitgenodigd om zijn visie uiteen te zetten betreffende de al dan niet aanrekening van BTW bij detacheringen van ATP. Hoewel dit aanvankelijk effectief vereist leek, bood de uiteenzetting van professor Peeters op de vergadering van 26 oktober 2011 uiteindelijk toch perspectieven opdat er geen aanrekening van BTW bij detacheringen van ATP verplichtend zou zijn. Wegens negatieve ervaringen in het verleden waarbij regionale BTW-administraties elkaar en de centrale BTW-administratie wel eens tegenspraken waarschuwden de regeringscommissarissen voor het gevaar van niet-eenvormige beslissingen. Het leek hen dan ook absoluut aangewezen dat enkel de centrale BTW-administratie het standpunt ter zake zou bepalen. Dit zou in deze casus effectief het geval zijn, zo verzekerden de vertegenwoordigers van AHOVOS op de vergadering.

Naar aanleiding van de bespreking van het recurrente agendapunt “Integratie van het academisch hoger onderwijs” op het college van 10 januari 2012 werd beslist om op de volgende vergadering van de werkgroep Integratie (25 januari 2012) de nodige aandacht te besteden aan de gevolgen van het rekendecreet van 8 juli 2011 (meer bepaald de uitbreiding van het toepassingsgebied inzake ESR-rekeningen) op de begrotingen en rekeningen van de hogeronderwijsinstellingen. Hiertoe werd een toelichting gegeven door 2 vertegenwoordigers van het Rekenhof. Zie ook het hoofdstuk 2.2.4 Financiering en boekhouding.

Op de vergadering van 7 maart 2012 werd een ander probleem door de vertegenwoordigers van het veld op tafel gelegd. Men vreesde namelijk niet tijdig over alle (personeels)info te zullen beschikken om de begroting voor 2013 (laat staan een herziening van de meerjarenbegroting 2013-2016 in april 2012) op te kunnen stellen. Op het daaropvolgende college van regeringscommissarissen werd beslist om aan dit timingprobleem tegemoet te komen. Er werd mede ten gevolge hiervan een nieuwe ministeriële omzendbrief rondgestuurd waarin aan de instellingen werd meegedeeld dat ze in april 2012 geen nieuwe meerjarenbegroting moesten opstellen, maar wel in het najaar 2012. Uiterlijk bij de begroting 2013 diende men klaar te zijn en de integratie ingecalculiseerd te hebben. De overheid was immers van mening dat men tegen dan over voldoende gegevens zou moeten beschikken om dit te kunnen realiseren³².

³² Uiteindelijk kregen de instellingen tot 1 maart 2013 de tijd om indien ze dit nog niet gedaan hadden, de impact van de integratie in een begrotingswijziging mee te delen. Als argument hiervoor gold dat de lijsten met de info over de toewijzing van de personeelsleden aan de desbetreffende opleidingen pas op 1-2-2013 definitief vastgesteld moesten zijn. Wie daarvoor in zijn begroting met de integratie rekening had gehouden, diende dit extra huiswerk uiteraard niet meer te doen.

Daarna werd de werkgroep voor onbepaalde tijd opgeschort omdat er zich niet meteen nieuwe heikele punten aandienden.

2.2.3.4 Subwerkgroep onroerend patrimonium

Naar aanleiding van een hiervoor aangehaalde vergadering van de overkoepelende gemengde werkgroep Integratie en een brief van minister Pascal Smet, d.d. 18-3-2011, waarin hij 2 opdrachten gaf aan de regeringscommissarissen³³, werd kortstondig een subwerkgroep binnen de werkgroep Integratie in het leven geroepen. De subwerkgroep stond onder leiding van de heer Luc Jansegers, administrateur-generaal AHOVOS, en bestond verder uit vertegenwoordigers van administratie en regeringscommissariaat.

De ministeriële opdracht had betrekking op de infrastructuur van de hogescholen met integrerende opleidingen waarbij een inventaris werd gevraagd van volgende elementen:

- de zakelijke rechten die op het patrimonium van de hogeronderwijsinstellingen rusten;
- de dossiers in voorbereiding m.b.t. onroerende goederen die mogelijk een probleem vormen voor de integratieoefening;
- het eigendomsrecht van de onroerende goederen die de instellingen gebruiken;
- een stand van zaken m.b.t. de trekkingsrechten in het kader van de Agion-middelen;
- een stand van zaken m.b.t. de overeenkomsten tussen RAGO en bepaalde VAH's.

De subwerkgroep had als doel deze laatste opdracht wat meer te concretiseren en leverde aldus afspraken over de werkwijze op: enerzijds werd er heel wat informatie uit de jaarrekeningen gehaald die via een daartoe ontworpen sjabloon bij elkaar werd gebracht. Anderzijds gingen de verificateurs de allocatie na en poogden ze ook een inschatting te geven van de beschikbare ruimte in m².

De opdracht werd afgerond medio juni 2011 en de bevindingen werden aan de administratie bezorgd die in de loop van de verdere voorbereiding van de integratie nog herhaaldelijk het nut van deze opdracht zou onderstrepen. In juli 2012 kwam er via mevrouw Micheline Scheys, secretaris-generaal van het departement Onderwijs en Vorming, bij brief een vervolgoopdracht (een nieuwe stand van zaken) waaraan individueel per regeringscommissaris (universiteiten) of in het geval van de hogescholen globaal het gepaste gevolg werd gegeven.

2.2.3.5 Nulrapport Brusselse instellingen

Artikel 152 van het decreet van 13 juli 2012 betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten regelt onder meer de toekenning van specifieke 'Brusselmiddelen' aan de hogeronderwijsinstellingen die een vestigingsplaats hebben in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Deze bijkomende financiering is gekoppeld aan een opvolgingssysteem in de vorm van een jaarlijks monitoringrapport, voorafgegaan door een Nulrapport.

³³ De andere opdracht, waarover elders wordt gerapporteerd, had betrekking op de reserves van de hogeronderwijsinstellingen (hoofdzakelijk de universiteiten).

AHOVOS bezorgde in de loop van april 2012 een ontwerpnota ter zake aan de regeringscommissarissen die hierop enkele opmerkingen formuleerden. Deze werden meegenomen in het globale plaatje van de problematiek. Daarna zagen nog verschillende versies het licht die geregeld werden geamendeerd vanuit het voorzitterschap van het college. De eindversie werd eind oktober 2012 aan de belanghebbende instellingen en vervolgens ook aan de regeringscommissarissen bezorgd.

2.2.3.6 Secundaire arbeidsvoorwaarden personeel

Eind 2010 werd er door administratie en kabinet en met inbreng van het regeringscommissariaat een bevraging gedaan bij de hogeronderwijsinstellingen (inzonderheid bij de hogescholen) m.b.t. de secundaire arbeidsvoorwaarden inzake personeel, met inbegrip van de opmaak van personeelslijsten. Dit andermaal in het kader van de voorbereiding van de integratie van het academisch hoger onderwijs.

Op het college van 26 januari 2011 werd afgesproken dat de resultaten van deze bevraging systematisch zouden worden doorgeklikt naar het secretariaat van het college en zo verder naar alle commissarissen. De verkregen informatie was immers ook voor hen van (informatief) belang.

2.2.4 Financiering en boekhouding

Naast de reeds aangehaalde vereenvoudigingsvoorstellen en meer aandacht voor de vergelijking tussen de jaarrekeningen van de instellingen stond ook op het vlak van financiering het hoger onderwijs in de jaren 2011 en 2012 aan de vooravond van grootscheepse wijzigingen, inzonderheid de invoering van het ESR-systeem in de boekhouding. Daarnaast bleek ook de problematiek van de (universitaire) reserves een blijvend aandachtspunt voor het ambt van de regeringscommissaris.

2.2.4.1 Jaarrekeningen

Naast de vereenvoudigde brief waarmee hij de instellingen mededeelt of hij hun begroting/rekening goed- dan wel afkeurt, wou de minister ook een samenvattend algemeen overzicht van de jaarrekeningen. Daarom werden er “executive summaries” opgesteld, één voor de universiteiten en één voor de hogescholen.

2.2.4.2 ESR-rekeningen en ESR-decreet

Meer en meer worden de overheid en haar instellingen gevat door het Europees perspectief. Dit geldt ook op financieel vlak waar Europa steeds meer uniforme en vergelijkbare rapporteringsverplichtingen vraagt. In deze context dient de realisatie van ESR (Europees Systeem van nationale en regionale Rekeningen) te worden gezien. Men zag zich evenwel geconfronteerd met een verschillende invulling van het begrip ‘overheid’ binnen de Vlaamse context enerzijds en binnen de Europese context anderzijds. In dit verband is het essentieel te weten wanneer ESR een entiteit als overheid dan wel als bedrijf beschouwt. Het belangrijkste criterium is de mate waarin de entiteit een overheidsfinanciering geniet. Wanneer de overheidsfinanciering minder dan 50% bedraagt, zal men door ESR eerder als bedrijf worden beschouwd. Voor de meeste (inderdaad niet voor alle) hogeronderwijsinstellingen geldt dat ze meer dan 50% overheidsfinanciering krijgen. Dan wordt men door ESR, hoewel niet organiek, toch als overheid beschouwd.

Via artikel 4 van het rekendecreet is het toepassingsgebied uitgebreid en vallen er nu heel wat meer ‘overheden’ (ook de universiteiten en de hogescholen) onder toepassing van de ESR-verplichtingen.

In de loop van 2011 en vooral 2012 heeft het regeringscommissariaat herhaaldelijk aandacht besteed aan dit nieuw gegeven. Dit gebeurde o.m. met een infosessie door vertegenwoordigers van het Rekenhof in de werkgroep Integratie en op het college van regeringscommissarissen en door de participatie aan diverse infosessies voor het hogeronderwijsveld.

Het commissariaat heeft zich verder afzijdig gehouden bij de oefeningen die de instellingen hebben gedaan, inzonderheid het maken van een vertaaltabel van de ESR-tabel naar de eigen rekeningenplannen toe teneinde het ESR-model in hun eigen boekhouding te integreren. Hiervoor werd overigens in coaching en begeleiding voorzien door het agentschap Centrale Accounting binnen het beleidsdomein Financiën en Begroting. In principe hadden de instellingen hiermee al rekening moeten houden in de begroting 2012. Gelet op het feit dat dit voor hen niet haalbaar was, werd er voor een eerste consolidatie door de 2 bevoegde Vlaamse ministers Philippe Muyters en Pascal Smet uitstel gegeven tot de initiële begroting 2013. Er werden m.b.t. de “vertaling” overigens weinig problemen gedetecteerd, zo stellen ook de regeringscommissarissen vast die uiteraard wel opvolgen in welke mate de instellingen er in slagen bedoelde vertaalslag naar de eigen systemen te realiseren.

2.2.4.3 Financiële reserves

Op 2 februari 2011 stelde de heer Robrecht Bothuyne in het Vlaams Parlement een samengestelde schriftelijke vraag aan de bevoegde minister Pascal Smet m.b.t. de grootte van de financiële reserves van de Vlaamse hogeronderwijsinstellingen, de (al dan niet interne) toewijzing aan een bepaalde bestemming ervan, de omschrijving ervan (toekomstige vrij te besteden middelen of reeds vastgelegd), de mate waarin ze bestemd zijn om Onderzoek en Ontwikkeling te financieren en het eventueel bestaan van afspraken met de Vlaamse overheid over de hoeveelheid aan middelen die als reserve bestemd mogen worden.

Het college van regeringscommissarissen stelde hiervoor een bijzonder uitvoerig ontwerp van antwoord op en dit op basis van een beperkte bevraging bij de instellingen en de bij de commissariaten reeds beschikbare info. Er werd per instelling een antwoord geformuleerd op alle deelaspecten van de vraag waar dit mogelijk was. Voor sommige instellingen waar het antwoord zeer complex was, werden er aparte bijlagen met verduidelijkingen toegevoegd, opgesteld door de instellingen zelf. Eén zaak was in ieder geval duidelijk: er bleek geen eenvormigheid te zijn in de wijze van voorstelling van de financiële reserves en meer bepaald bij de universiteiten.

Naar aanleiding van deze parlementaire vraag en een expliciete opdracht van de minister vormde de problematiek ook voorwerp van diverse besprekingen op het college van regeringscommissarissen. Concreet verwachtte de minister van de regeringscommissarissen een advies over hoe er meer eenvormigheid kon komen in de reserves (inzonderheid die van de universiteiten) alsook een aanbeveling waarin stond te lezen in welke zin de huidige wetgeving daartoe kon worden aangepast. Hij wou hiermee ook zicht krijgen op de mate waarin de bestemde fondsen al dan niet concreet worden toegewezen.

Het college beseft ten volle het explosieve karakter van deze materie en besloot vooreerst te peilen naar de inzichten ter zake van de commissie Financiële directeuren binnen de VLIR. Het college was in ieder geval van oordeel dat de vrij beschikbare saldi transparant naar voor moeten gebracht worden in de documenten bij de jaarrekeningen.

Mede op basis van de input vanuit de VLIR werd op 13 december 2011 vanuit het college een advies met voorstel aan de minister bezorgd. Het voorstel had betrekking op de manier waarop de regeringscommissarissen bij de universiteiten het toezicht op de reserves in de toekomst zouden willen uitvoeren: Aan de instellingen zal worden gevraagd om bij de jaarrekeningen een lijst te voegen met de welomschreven, kwantificeerbare bestemming in het kader van de onderwijs-, onderzoeks-, en dienstverleningsactiviteit van de boekhoudkundige entiteit. Een aanpassing van de wetgeving achtte het college – mits de regeringscommissarissen het toezicht in voormelde zin mogen uitoefenen – niet nodig.

Met zijn brief van 7 november 2012 verklaarde de minister zich akkoord met het voorstel van het college. Begin 2013 zal vanuit het voorzitterschap van het college een brief worden opgesteld die door iedere regeringscommissaris gebruikt zal worden vanaf het nazicht van de jaarrekeningen 2012.

2.2.5 Personeelsaangelegenheden

Inzake personeelsaangelegenheden vormden naast de voorbereiding van de overgang van een aantal personeelsleden naar de universiteiten in het kader van de integratie, de uitvoering van de CAO III – hoger onderwijs (en ten dele ook nog CAO II) en de aanpassing van achterhaalde bepalingen in het kader van de 80(85) – 20(15) norm in 2011 en 2012 de belangrijkste aandachtspunten. Tevens vloeiden de diverse vereenvoudigingsvoorstellen die het college midden 2012 aan het kabinet bezorgde onrechtstreeks voort uit een klacht van een personeelslid dat de veelheid aan te vervullen formaliteiten bij zijn indiensttreding in een hogeschool aan de kaak had gesteld.

2.2.5.1 Overschakeling arbeiders- naar bediendenstatuut

In uitvoering van CAO II, punt 4.2 en CAO III, punt 4.3 in verband met het algemeen bediendenstatuut diende de overheid het financiële kader van de toekenning van de voordelen van het bediendenstatuut vast te leggen om een compensatie van de daaruit voortgevloeide kostprijs te voorzien voor de instellingen. In de wetenschap dat de Vlaamse autonome hogescholen reeds effectief kosten hadden gemaakt in uitvoering van de betreffende punten uit de CAO's kwam op 24 mei 2011 vanuit AHOVOS de vraag aan het regeringscommissariaat om per instelling een overzicht te bezorgen van de effectief gemaakte kosten voor de periode 2008-2010, gebaseerd op de door de regeringscommissarissen gecontroleerde rekeningen. Als tweede luik in de vraagstelling werd ernaar gepeild of ook de vrije hogescholen reeds een begin hadden gemaakt met de uitvoering van het toekennen van de voordelen van het bediendenstatuut aan hun arbeiders. Dit bleek niet of alleszins veel minder het geval.

De regeringscommissarissen hebben op basis van een rondvraag bij de instellingen – het bleek in de feiten enkel om hogescholen te gaan – een lijvige bundel met gegevens hierover aan de administratie hoger onderwijs aangeleverd op 16 juni 2011. Op dat ogenblik bleken er inderdaad enkele Vlaamse autonome hogescholen te zijn die effectief kosten hadden gemaakt, maar hun aantal was toch beperkt. Bij de vrije hogescholen bleek dit zelfs nauwelijks of niet het geval te zijn. Begin december 2011 kwam er vanuit de administratie nog een vraag om een gedeeltelijke bijkomende dubbelcheck te doen wat dezelfde resultaten opleverde.

Naar aanleiding van een bespreking in het VOC over de voortgang van de uitvoering van CAO III, werd dit item opnieuw aangekaart op het college van 20 september 2012. Dit resulteerde in een vraag van AHOVOS aan de regeringscommissarissen bij de hogescholen om via een nieuwe bevraging en een eenvormig sjabloon een update van de beschikbare gegevens te doen. Het bleek dat er op dat ogenblik toch een aanzienlijke factuur binnen was van hogescholen (nog steeds vrijwel uitsluitend autonome hogescholen) die het principe hadden toegepast. Uiteraard dienen deze hogescholen betaald te worden voor de extra kosten die met de overgang gepaard gingen.

2.2.5.2 Andere punten uit cao III

Ook de andere punten van cao III die gelinkt zijn aan het toezicht waren geregeld voorwerp van bespreking op de collegevergaderingen en werden verder individueel of in groep door de regeringscommissarissen opgevolgd. In maart 2012 werd er een grondige stand van zaken opgesteld m.b.t. de punten specifiek voor de hogescholen omdat die toch het meest gevat worden door de cao-bepalingen. Uit onderstaande tabel blijkt de graad van realisatie van deze punten op dat ogenblik.

Stand van zaken uitvoering CAO III Samenvatting	In orde	In uitvoering	nog geen initiatief genomen	controle
Avond- en weekendwerk	13	7	1	21
De instellingen beschikken over een onderhandelde prestatieregeling met voorwaarden voor avond- en weekendwerk en houden rekening met een gezond evenwicht tussen werk en privéleven.				
Vakantieregeling contractueel personeel	17	4	0	21
Contractuele en statutaire personeelsleden die binnen eenzelfde universiteit of hogeschool een gelijkaardige functie uitoefenen, hebben op jaarbasis recht op evenveel vakantiedagen. De instellingen waar er nog wel een verschil bestaat, kennen aan de contractuele personeelsleden bijkomende vakantiedagen toe volgens de modaliteiten die gelden voor de vakantiedagen van het statutair personeel.				
Iedere instelling bepaalt na onderhandelingen in het bevoegde orgaan, afgesloten met een protocol van akkoord, hoe bij een combinatie van wettelijke en bijkomende vakantiedagen deze dagen worden aangerekend bij de uitdiensttreding van het personeelslid. Deze regeling zal twee jaar na de inwerkingtreding geëvalueerd en eventueel bijgestuurd worden.				
Maximale tewerkstelling in een statutair ambt	16	5	0	21
De instellingen engageren zich om bij de opmaak van de jaarlijkse personeelsformatie een discussie te voeren over het bereiken van een benoemingspercentage voor het onderwijzend personeel van minimaal 64%.				
Benoeming personeel	17	2	2	21
Het hogeschoolbestuur kan een personeelslid van het ATP of het OP met een aanstelling in een vacant ambt dat de leeftijd van 55 jaar bereikt heeft, benoemen zonder de decretaal bepaalde benoemingspercentages in acht te nemen. Het hogeschoolbestuur bepaalt bij reglement de voorwaarden waaronder deze benoeming mogelijk is.				
Gastprofessoren	12	7	2	21
Iedere hogeschool beschikt tegen ten laatste het begin van het academiejaar 2011-2012 over een in het hogeschoolonderhandelingscomité onderhandeld reglement over de voorwaarden voor het tewerkstellen van gastprofessoren.				
Syndicaal statuut	19	2	0	21
Na onderhandelingen in het lokaal comité moeten alle personeelsleden de protocollen en de bijbehorende beslissingen vlot kunnen raadplegen.				
<u>Een beslissing inzake personeelsaangelegenheden die het instellingsbestuur neemt en waarover moest onderhandeld worden, verwijst naar de gevoerde onderhandelingen en vermeldt het nummer van het desbetreffende protocol.</u>				

De regeringscommissarissen bij de hogescholen volgen de evolutie van de uitvoering van CAO III voortdurend op aan de hand van de bestuursdocumenten van de hogeronderwijsinstellingen. Sommige hogescholen staan voor een fusieoperatie en kiezen ervoor om eerst na de formele fusie verdere uitvoering te geven aan de actiepunten uit CAO III. Een bijzondere vermelding verdient nog de werkgroep “loonvergelijking contractuelen” waaraan het commissariaat bij de hogescholen participeerde.

2.2.5.3 80(85) – 20(15) norm

Vanuit het college werd een omstandige nota aan de administratie hoger onderwijs bezorgd, waarin hoofdzakelijk werd geargumenteed waarom, althans voor de universiteiten, het huidige BVR³⁴ ter zake verouderd en aan revisie toe is. Het ging daarbij o.m. over de opname van de defiscaliseringsmiddelen ter versterking van het wetenschappelijk potentieel, en wel in de noemer³⁵, over het meenemen in de teller van academisch personeel dat het universiteitsbestuur contractueel en buiten de personeelsformatie aanstelt³⁶ en gastprofessoren, over de introductie van het vormingsfonds in de noemer en de al dan niet opname van de “Bijzondere instituten” in diezelfde noemer. Dit laatste achtte het college niet noodzakelijk logisch. Het college stelde hierbij voor dat de administratie een soort rondschriven zou uitwerken waarin een aantal wijzigingen werden opgesomd, in afwachting van een nieuw BVR ten gronde n.a.v. de integratie.

Dit resulteerde effectief in een schrijven van de minister dat op 20 maart 2012 werd rondgestuurd naar de rectoren van de Vlaamse universiteiten. In hetzelfde schrijven werd ook de gewijzigde regelgeving betreffende de financiering en de aanpassing van het BOF – besluit verwerkt³⁷.

Deze verfijningen vormen eigenlijk een voorafname op de vraag van de regeringscommissarissen om de norm als dusdanig ten gronde te evalueren. Er wordt hierbij ook nagedacht over een valabel alternatief, bv. een economische loonnorm. Hierover zal in de komende maanden ongetwijfeld meer duidelijkheid komen.

2.2.6 Studentenaangelegenheden

In 2011 werd de samenwerking met EPOS vzw verder gezet op het vlak van systeem (en financiële) audits in het kader van de Europese Erasmusprojecten. Tevens werd de decretaal voorziene evaluatie van de studentenparticipatie over de periode 2004-2009 volledig afgerond met een korte toetsing van de conclusies aan de bevindingen van het VVS. Een derde groot thema was het nieuwe stuvodecreet en de verregaande vereenvoudiging die hiermee gepaard ging, inzonderheid de voorbereiding van de integratie van de studentenvoorzieningen in de hogescholen per 1-1-2013.

³⁴ BVR van 5-7-2002 houdende vaststelling van de wijze van berekenen van de 80-85-procentnorm voor de vaststelling van de begroting en de personeelsformatie van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

³⁵ Op een collegevergadering werd later genuanceerd “voor zover het middelen uit Afdeling I betreft”.

³⁶ Artikel 82 van het universiteitendecreet

³⁷ Eind 2012 zat er overigens alweer een nieuw BOF-besluit in de pipeline waarin het toezicht van de regeringscommissaris bevestigd, zo niet zelfs versterkt wordt. Het BVR zou uiteindelijk zelfs nog op 21-12-2012 worden goedgekeurd.

2.2.6.1 Systeemaudits (Erasmusprojecten)

In 2010 werkte het regeringscommissariaat op vraag van de minister en EPOS vzw voor het eerst mee aan de systeem audits in het kader van de Europese Erasmusprojecten. Dit kende een vervolg in 2011 waarin voor één financiële audit en 3 systeem audits de medewerking van de regeringscommissarissen werd gevraagd. Het ging meer bepaald om een financiële audit in de Arteveldehogeschool en een systeem audit in de Karel de Grote-Hogeschool, , Artesis Hogeschool Antwerpen en de Hogeschool voor Wetenschap & Kunst³⁸ waarvoor de bevoegde regeringscommissarissen en hun medewerkers werden ingeschakeld. Al deze audits werden tijdig uitgevoerd en de rapporten hierover werden zoals gevraagd eind 2011 aan alle belanghebbenden bezorgd.

In 2012 dienden er geen (systeem) audits te worden uitgevoerd. Het is evenwel niet uitgesloten dat er naar de toekomst toe wel opnieuw dergelijke audits worden voorzien en er daarbij een beroep wordt gedaan op de diensten van de regeringscommissarissen. Naar aanleiding van de vaststelling dat er heel wat tijd en energie was gestoken in voormelde audits vroeg AHOVOS de betrokken regeringscommissarissen op te lijsten wat de ingezette menskracht was geweest. Het resultaat was behoorlijk indrukwekkend. Aan de algemene voorbereiding en de specifieke voorbereiding, uitvoering en nazorg van de concrete audits (sinds 2010) werden in totaal 115 mensdagen gespenseerd. Deze meetoefening die als piloot kon gelden voor het commissariaat zal in de toekomst zeker nog worden gedaan bij andere dossiers.

Het strikt financiële rendement van deze systeem- en financiële audits mag dan misschien wel zeer bescheiden zijn geweest – detectie van één niet uitgevoerde uitgaande studentenmobiliteit waar de subsidie al uitgekeerd was – toch werden er heel wat verbeterpunten aan de instellingen meegegeven. Alle actoren (de instellingen, de personeelsleden van EPOS vzw, de commissarissen en hun medewerkers zelf) hebben overigens herhaaldelijk hun tevredenheid over het verloop en de resultaten van deze audits uitgesproken en ze als zeer nuttig ervaren. Een praktisch aandachtspunt naar de toekomst toe is het gegeven dat ook het verificatiekorps een wezenlijke bijdrage tot de succesvolle realisatie van bedoelde audits heeft geleverd en dat alle verificateurs (bij de hogescholen) op 1 februari 2013 met pensioen zullen zijn.

³⁸ Thans Luca School of Arts

2.2.6.2 Evaluatie studentenparticipatie

De decretaal voorziene evaluatie van de studentenparticipatie in de periode 2004-2009 door de regeringscommissarissen³⁹ was afgerond eind 2010⁴⁰. In zijn vergadering van 26 januari 2011 nam het college kennis van een document waarin de belangrijkste bevindingen van het VVS naast die van het regeringscommissariaat werden geplaatst. Daaruit bleek dat de conclusies van het VVS grotendeels gelijklopend waren met die van de commissarissen. Beide actoren stelden een soms te beperkt engagement van de studenten vast, zij het dat ze verschillen van mening inzake voorstellen tot aanpak. Daar waar het VVS meer heil ziet in striktere decretale bepalingen, denkt het regeringscommissariaat meer aan een aanpassing van het participatiereglement en de statuten. Het VVS sprak zich vooral uit voor een engagement bij de laagste echelons van de instellingen, wat niet in tegenspraak is met de bevindingen van de regeringscommissarissen en voor een echt statuut voor de studentenvertegenwoordiger.

In de zomer van 2012 werd meegedeeld dat de volgende evaluatie van de studentenparticipatie zal worden uitgevoerd door het departement Hoger Onderwijs en Vorming (afdeling hoger onderwijs). Hiervoor is wel een decretale aanpassing vereist. Dit zal wellicht gerealiseerd worden in onderwijsdecreet XXIII.

2.2.6.3 Studentenvoorzieningen

Begin 2011 deelde de minister mee dat de gemengde werkgroep in de schoot van de VLHORA verder kon werken aan de voorbereiding van het nieuwe stuvodecreet en dus ook van de integratie van de vzw's stuvo in de hogescholen. Mevrouw Van Haecke en de heer Dhondt participeerden namens het college van regeringscommissarissen aan de werkgroep. Op dat ogenblik was de integratie van de stuvo's nog voorzien voor 1 januari 2012 waarbij de vraag rees of de hogescholen voor hun begrotingen 2012 reeds rekening moesten houden met de voorziene integratie.

De werkzaamheden in het kader van de realisatie van het decreet liepen evenwel vertraging op. Om redenen van (bijna-)gelijktijdigheid raakte deze subintegratie ook meer en meer verweven met de grote integratieoperatie van het academisch hoger onderwijs. Zo diende er een passage over deze grootscheepse integratie ingevoegd te worden in het nieuwe stuvodecreet.

Uiteindelijk werd het nieuwe decreet betreffende de studentenvoorzieningen goedgekeurd op 29 juni 2012. De meeste artikelen hebben uitwerking op 1 januari 2013.

Aangezien de integratie van de studentenvoorzieningen in de hogescholen dus eigenlijk een integratie in de integratie is (d.w.z. binnen de grote integratie van de academische opleidingen in de universiteiten) werd het aspect stuvo gaandeweg ook besproken in de gemengde werkgroep Integratie zoals hiervoor uiteengezet. Dit had ook concrete resultaten. Zo werd in het decreet op voorstel van de werkgroep de term "marktwaarde" systematisch vervangen door "boekwaarde".

³⁹ Artikel II.93.§1 van het decreet van 19-3-2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen in het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

⁴⁰ Zie hiervoor het "Verslag over de werking van het college van regeringscommissarissen over 2009 en 2010", p.8-15.

In het kader van de voorbereiding van de integratie van de studentenvoorzieningen verstrekte het regeringscommissariaat op vraag van AHOVOS eind 2010 - begin 2011 een reeks gegevens over de personeelsbezetting van de vzw's stuvo. Hieruit moest blijken hoeveel contractuele personeelsleden en hoeveel gedetacheerde personeelsleden er door de vzw's waren tewerkgesteld. Hoewel het nieuwe decreet in veel opzichten een vereenvoudiging betekende (o.m. de afschaffing van de beheersovereenkomst), meenden sommige actoren toch dat er ook meer planlast werd gegenereerd ingevolge het creëren van een aparte afdeling met 4 (!) deelboekhoudingen voor de studentenvoorzieningen.

AHOVOS vroeg daarom aan de regeringscommissarissen bij de hogescholen om in een schematisch overzicht weer te geven waar de belangrijkste verschillen zaten tussen de periode vóór het ontwerpdecreet, de initiële versie van dit ontwerpdecreet en de laatste versie ervan. Hieruit bleek inderdaad dat de op dat moment laatste versie van het ontwerpdecreet wel voor wat extra planlast zorgde. Vanuit het regeringscommissariaat werden daarom enkele verfijningen en vereenvoudigingen voorgesteld. De begroting van de hogescholen doen bestaan uit een afdeling algemeen beleid, een afdeling studentenvoorzieningen en een geconsolideerde begroting waarbij elke afdeling dan nog eens bestaat uit vier deelbegrotingen, leek inderdaad werkelijk overdreven te zijn en meer van de hogescholen te verlangen dan vandaag en in de toekomst van de universiteiten. Bij de universiteiten wordt er inzake studentenvoorzieningen immers enkel op het niveau van het resultaat en van de investeringen afzonderlijk gerapporteerd. De nota vanuit het regeringscommissariaat hierover zou uiteindelijk de basis vormen voor een aanvaard amendement bij het decreet dat tot meer tevredenheid bij alle betrokken actoren leidde.

Daarnaast kregen de regeringscommissarissen nog met andere vragen gelinkt aan de studentenvoorzieningen te maken, o.m. met betrekking tot het eventueel in aanmerking nemen van financiële ondersteuning door de stuvo bij het bepalen van het leefloon van een student. Een instelling overwoog het volgende:

“Ten gevolge van een beslissing van de POD⁴¹ Maatschappelijke Integratie zal bij studenten die een leefloon ontvangen, behoudens enkele uitzonderingen, het bedrag dat zij als sociale toelage krijgen in mindering worden gebracht van hun leefloon. In afwachting van een definitieve wettelijke regeling zoeken de vzw's stuvo naar mogelijkheden om hun decretale opdracht te blijven vervullen en tegelijk de beslissing van de POD te respecteren. In deze optiek hebben zij een lijst voorgesteld van praktische mogelijkheden om studenten met een leefloon die vroeger reeds door de stuvo werden ondersteund, verder een financiële tussenkomst te verlenen.”

Het college besliste dat er in ieder geval over gewaakt moet worden dat de stigmatisering van de student als hulpbehoevende zoveel mogelijk wordt vermeden en dat de aldus door de stuvo's gemaakte kosten analytisch worden toegewezen aan het betreffende werkveld “sociale diensten”.

⁴¹ Programmatorische Overheidsdienst

Specifiek wat de opvolging van de ontbinding van de vzw's stuvo betreft, werd erop toegezien dat elke vzw stuvo het door de VLHORA stuvo-werkgroep opgestelde stappenplan voor de ontbinding volgde. De verificateurs leverden hierover een tussentijds rapport. Op vraag van AHOVOS in december 2012 werd er een stand van zaken bezorgd rond de publicatie van de ontbindingsbeslissingen in het Belgisch Staatsblad.

2.2.7 Wetenschappelijk onderzoek

2.2.7.1 Industrieel Onderzoeksfonds (IOF)

Met het oog op de verdeling van de middelen 2012 voor de Industriële Onderzoeksfonds werden de cijfers voor de berekening van de parameter industriële contractinkomsten voor het referentiejaar 2010 bij brief van 19-3-2012 bezorgd aan EWI. Eerder was hetzelfde gebeurd in maart 2011 voor het referentiejaar 2009 met het oog op de verdeling van de middelen 2011.

2.2.7.2 Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF)

Het BOF-besluit van 8 september 2000⁴² legt een aantal regels vast voor de verdeling van de overheidsbijdrage aan de Bijzondere Onderzoeksfonds. De procentuele verdeelsleutel wordt becijferd aan de hand van een aantal parameters. De regeringscommissarissen controleerden zoals ieder jaar ook in 2011 en 2012 of de gegevens, nodig voor die berekening, correct waren.

Op 1 januari 2013 treedt een nieuw besluit (goedgekeurd op 21-12-2013) in werking. Hierin wordt de toezichthoudende rol van de regeringscommissaris bevestigd, zo niet versterkt.

2.2.7.3 Doctoraatsbeurzen

Naar aanleiding van twee brieven van regeringscommissaris Jan De Groof, respectievelijk aan minister Pascal Smet, o.m. bevoegd voor Onderwijs, en minister Ingrid Lieten, o.m. bevoegd voor Innovatie, m.b.t. de gelijkschakeling van doctoraatsbeurzen aan de Universiteit Antwerpen, verzocht het college van regeringscommissarissen minister Smet via de administratie een schrijven hierover aan de UA te richten.

De UA heeft zich naderhand volledig geconformeerd en de gelijkschakeling is een feit.

2.2.7.4 Gezamenlijke en fractionele doctoraten

Centraal stond hier de vraag van het college om deze doctoraten te registreren in DHO en dit bij voorkeur (en met verwijzing naar de indeling in het BOF-besluit) eenvormig volgens studiegebied. Onder meer wegens de complexiteit en onduidelijkheden in verband met de precieze toewijzing van doctoraten is hierop (tot op heden) nog niet ingegaan.

⁴² Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de financiering van de bijzondere onderzoeksfonds aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

2.2.7.5 Defiscaliseringsmaatregel

Naast de reguliere taken m.b.t. het nazicht van de correctheid van het toepassingsgebied (inzonderheid bij de hogescholen) en de besteding van de vrijgekomen middelen (inzonderheid bij de universiteiten) rees in 2012 ook de vraag naar de plaats van deze defiscaliseringsmiddelen binnen de 80(85) – 20(15) norm. College en administratie kwamen tot de bevinding dat dit de noemer diende te zijn, althans voor de middelen uit Afdeling I van de universitaire boekhouding.

2.2.8 Overheidsopdrachten – een procedurehandboek

In opvolging van een denkdag van het college werd een werkgroep van medewerkers o.l.v. regeringscommissaris Jozef De Cuyper samengesteld die een praktisch procedurehandboek opstelde. De werkgroep ging concreet van start in juni 2011. Tegen einde september 2011 was een eerste draft beschikbaar waarover de commissarissen nog hun opmerkingen konden formuleren.

Het einddocument werd, na verwerking van de binnengekomen opmerkingen, op het college van 7 december 2011 goedgekeurd en vervolgens verspreid bij de medewerkers die dossiers met betrekking tot overheidsopdrachten behandelen. Het bestaat uit een draaiboek en een checklist (*zie bijlage 4 en bijlage 5 achteraan in dit rapport*). De procedure geldt als standaard voor ieder commissariaat, maar maakt uiteraard geen aanspraak op algehele volledigheid. De regelgeving blijft immers de basis.

2.2.9 Taalproblematiek

De regeringscommissarissen stelden in de loop van 2011 een sluimerende en steeds sterker wordende invloed van het Engels vast die op de duur leek te gaan leiden tot inbreuken tegen de taalwetgeving, inzonderheid in de benaming van instellingen. Van intern en in principe toegelaten gebruik evolueerde men naar het opnemen van Engelse benamingen in toespraken (al dan niet in het buitenland gehouden), in schriftelijke cursussen, op websites, ...

In zijn vergadering van 19 oktober 2011 besliste het college een (adviserende) brief naar de minister te sturen m.b.t. het gebruik van de term “university college”, op dat ogenblik hoogstens toegelaten als werkterm of als vertaling van hogeschool. Dit laatste werd overigens ook decretaal onderbouwd in artikel 12 van het integratiedecreet⁴³. Aangezien het erop leek dat men op sommige plaatsen toch een andere invulling aan “university college” wou geven dan een louter vertaling van hogeschool gekoppeld aan de vaststelling dat de invloed van het Engels alsmear verder opgang bleek te maken, werd op het college van 10 januari 2012 beslist om de minister schriftelijk nogmaals op dit fenomeen te wijzen en inzonderheid voor te stellen in een omzendbrief van de administratie te voorzien met daarin de krijtlijnen voor de instellingen.

⁴³ Decreet van 13-7-2012 betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten.

Op het college van 8 februari 2012 werd een ontwerpschrijven in deze zin goedgekeurd, ook al had men zich in het concrete geval dat aanleiding was geweest tot de agendering op het college inmiddels geconformeerd aan de decretale invulling van het begrip University College.

Dit nam evenwel niet weg dat het college een snelle evolutie in het gebruik der Engelse termen bleef vaststellen en enkele concrete casussen de revue had zien passeren waardoor het er in de brief bleef op aandringen dat de overheid werk zou maken van een omzendbrief met een aantal duidelijke krijtlijnen.

2.2.10 Regeringscommissariaat en andere controleorganen

Naast de overlegmomenten met het Rekenhof en de Inspectie van Financiën in het raam van de voorbereiding van single audit (zie elders in dit rapport) kregen de regeringscommissarissen een opdracht in het kader van de opvolging van aanbevelingen van het Rekenhof m.b.t. het hoger onderwijs.

Het Vlaams Parlement wenste in 2012 dat de Vlaamse Regering in de beleidsbrieven een stand van zaken zou geven m.b.t. deze aanbevelingen. Daartoe werd met het Vlaams Parlement afgesproken dat het Rekenhof tegen 1 augustus een inventaris zou opstellen van de aanbevelingen waarop een reactie van de ministers werd verwacht. Zo ontving de heer Pascal Smet als minister bevoegd voor Onderwijs het gedeelte van de lijst waarover rapportering werd verwacht in de beleidsbrief Onderwijs.

Dit onderwijsgedeelte bevatte o.m. enerzijds enkele aanbevelingen die betrekking hebben op de toepassing van de nieuwe boekhoudregelgeving bij de Vlaamse universiteiten, rekeningenboek over 2009 en anderzijds een reeks aanbevelingen betreffende het UZ Gent. Aan de voorzitter van het college werd via AHOVOS informatie gevraagd over de stand van zaken.

Voor wat het deel over de boekhoudregelgeving universiteiten, rekeningboek over 2009 betreft, werden elementen van antwoord opgevraagd bij de heer Martin Decanq, voorzitter van de Commissie Financiële Directeuren binnen de VLIR op basis waarvan een antwoord werd verstrekt. Essentieel zijn en blijven de universiteiten van oordeel dat het de respectieve raden van bestuur van de instellingen toekomt om de waarderingsregels te bepalen. Dit betekent evenwel niet dat de Commissie onder bepaalde voorwaarden een grotere consensus niet zinvol acht m.b.t. een aantal boekingsprincipes en interpretatie van rubrieken. Daarom werden een aantal technische aanpassingen doorgevoerd m.h.o. op meer transparantie en meer eenduidige interpretatie van de jaarrekeningen en hun rubrieken over de universiteiten heen. Ten slotte wordt het Rekenhof eraan herinnerd dat alle universiteiten hun jaarrekening laten goedkeuren en controleren door erkende bedrijfsrevisoren.

Voor wat het UZ Gent betreft, werd alle nuttige informatie van het bevoegde regeringscommissariaat bij het ziekenhuis zelf verzameld en integraal overgemaakt aan AHOVOS.

In de beleidsbrief 2012-2013 van minister Smet die op 22 oktober 2012 bij het Vlaamse Parlement werd ingediend, zijn de gegevens die door de regeringscommissarissen waren aangebracht, integraal verwerkt.

Een bijzondere vermelding verdient ook het samenwerkingsprotocol tussen het regeringscommissariaat Antwerpen en de controle instanties en –organen en het overleg dat hierdoor ook in 2011 en 2012 per semester georganiseerd wordt.

2.2.11 Vorming

De regeringscommissarissen vinden het zeer belangrijk dat zij (en waar wenselijk hun medewerkers) via vormingssessies op de hoogte blijven van nieuwe evoluties in het (hoger)onderwijsgebeuren⁴⁴. In 2011 en 2012 namen zij o.m. deel aan de volgende vormingsactiviteiten:

- Studiedag ICOR op 15 september 2011 met als thema “De hervormingsplannen van het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en de academische vrijheid”,
- Najaarscongres NVAO betreffende de instellingsreview op 16 november 2011
- Werkbezoek aan het UZ Brussel en de VUB op 21 juni 2011
- Verzorgen van een sessie “over de integratie van de stuvo’ s ”op de studienamiddag van de VLHORA van 22 november 2011 betreffende “ de studentenvoorzieningen morgen”
- Interne studienamiddag voor het personeel van de regeringscommissariaten bij de hogescholen: “Nieuwe regelgeving integratie, stuvo en accreditatie: stavaza” op 26 januari 2012
- Eurashe-conferentie “Responding to challenges in EHE: lifelong learning and the welfare society” op 10 en 11 mei 2012
- Studiedag ICOR betreffende het toelatingsbeleid voor studenten en het selectiebeleid voor academici op 13 september 2012
- Toelichting van het accreditatiesysteem op 6 december 2012
- Studiedag op 20 december 2012 “Concept en mogelijkheden van single audit: naar een gezamenlijke risicoanalyse van alle controleactoren”

⁴⁴ In sommige gevallen verzorgden zij ook (mee) het programma.

3 Organisatie

3.1 Regeringscommissariaat

3.1.1 Enkele cijfers

Op 31 december 2012 waren er 37 personen bij het regeringscommissariaat tewerkgesteld (34,70 VTE), verspreid over zes vestigingen⁴⁵. Het gaat hierbij om 25,1 VTE benoemde personeelsleden⁴⁶, 7,1 VTE gedetacheerden en 2,5 VTE contractuele personeelsleden⁴⁷.

Per functie ziet de personeelssamenstelling er als volgt uit:

Functie	Benoemd	gedetacheerd	contractueel	Totaal
regeringscommissaris	7			7
medewerker niveau A	8,3	2	2	12,3
medewerker niveau B	2	1,8	0,5	4,3
medewerker niveau C	7,8	3		10,8
andere		0,3		0,3
Totaal	25,1	7,1	2,5	34,7

3.1.2 Statistiek werkzaamheden

Op het regeringscommissariaat UGent werkt men reeds vele jaren met een statistiek waarmee de werkzaamheden van de dienst kwantitatief in kaart worden gebracht. Dit resulteert ieder jaar in een gedetailleerde eindtabel.

Sinds 1-1-2012 gebeurt dit op ieder regeringscommissariaat bij de universiteiten. Als basis geldt een algemeen sjabloon dat door een ad-hocwerkgroep werd ontwikkeld en op het college van 7 december 2011 het fiat kreeg van de regeringscommissarissen bij de universiteiten.

De commissarissen bij de hogescholen stapten met uitzondering van één commissaris voorlopig niet in het project en concentreerden zich op een benadering waarbij op termijn meer aandacht zal worden gegeven aan de kwalitatieve invulling van de werkzaamheden. Zie hiervoor het volgende punt.

⁴⁵ Eén vestiging per regeringscommissaris, met uitzondering van de vestiging Leuven waar zowel het commissariaat KU Leuven als één van de drie commissariaten bij de hogescholen gevestigd zijn.

⁴⁶ Waarvan één op basis van het principe van de “voorbehouden betrekking”.

⁴⁷ Al deze personeelsleden zijn geslaagd voor de generieke proef met het oog op een statutaire betrekking.

3.1.3 Kwaliteitshandboek controle hogescholen

De regeringscommissariaten bij de hogescholen hebben in 2012 een lijvig kwaliteitshandboek ontwikkeld waarmee zij hun werkzaamheden en procedures in kaart willen brengen. De meeste elementen van dit handboek werden in de schoot van de commissariaten hogescholen goedgekeurd tijdens een intern overleg op 14-8-2012.

Tijdens een informeel college van regeringscommissarissen (3-10-2012) werd een eerste draft aan alle regeringscommissarissen voorgesteld.

3.2 College van regeringscommissarissen

3.2.1 Algemeen

De zeven regeringscommissarissen vormen samen het college van regeringscommissarissen. Het voorzitterschap van het college wordt waargenomen volgens een beurtrol, afwisselend door één van de regeringscommissarissen bij de hogescholen en door één van de regeringscommissarissen bij de universiteiten. De duur van het voorzitterschap bedraagt twee jaar. Het college kan wel beslissen om deze termijn te hernieuwen. In de periode 2011 – 2012 werd het voorzitterschap waargenomen door de heer Johan Dhondt, regeringscommissaris bij de VUB en de UAB. Het ondervoorzitterschap werd waargenomen door de heer Yannick De Clercq, regeringscommissaris bij de UGent, het UZGent en de UAGent. Het college wordt administratief en logistiek ondersteund door een secretaris.

Afgevaardigden van de diensten van de Vlaamse Overheid die bevoegd zijn voor het hoger onderwijs en van de Vlaamse minister, bevoegd voor het hoger onderwijs, kunnen de vergaderingen van het college bijwonen⁴⁸.

Decretaal is bepaald dat er jaarlijks minstens zes colleges van regeringscommissarissen gehouden moeten worden⁴⁹. Zowel in het jaar 2011 als in het jaar 2012 vonden er acht reguliere vergaderingen van het college plaats. In 2012 vonden er bovendien nog twee extra ad-hoccolleges plaats.

Daarnaast komt het college ook informeel, dit zijn dan enkel de regeringscommissarissen en de secretaris, geregeld samen. In 2011 gebeurde dit vier keer, in 2012 waren er zes dergelijke informele colleges.

⁴⁸ Concreet nemen de administrateur-generaal van AHOVOS, de afdelingshoofden van de afdeling hoger onderwijs (zowel van het departement als van AHOVOS) als de adjunct-kabinetschef van de minister meestal deel aan de vergaderingen.

⁴⁹ Art. 59 van het financieringsdecreet van 14 maart 2008

Ten slotte zijn er ook geregeld informele vergaderingen of andere vormen van informeel contact van hetzij de regeringscommissarissen bij de universiteiten, hetzij de regeringscommissarissen bij de hogescholen. Het gaat hierbij meestal om de bespreking van technische thema's, specifiek voor de eigen sector, of bijeenkomsten in voorbereiding van de meer formele collegevergaderingen. Het doel is steeds om tot afstemming en gezamenlijke standpunten te komen.

3.2.2 Voorzitterschap

Artikel 59 van het financieringsdecreet bepaalt in het tweede lid: het voorzitterschap van het college wordt onbezoldigd waargenomen volgens een beurtrol en afwisselend door één van de commissarissen bij de universiteiten en door één van de commissarissen bij de hogescholen. De duur van het voorzitterschap bedraagt twee jaar. Het college bepaalt bij consensus de volgorde van de komende voorzitterschappen.

In de loop van 2012 groeide binnen het college het idee om de mogelijkheid te creëren dat de termijn van het voorzitterschap kan worden verlengd. De filosofie die hierachter stak was de volgende: Gezien het belang van het voorzitterschap om samen met de diverse actoren in het onderwijsveld afspraken te maken over diverse aspecten van het hoger onderwijs en van de werking van het college, is het belangrijk dat de duur van het voorzitterschap kan worden verlengd. Op die manier kan meer continuïteit gegarandeerd worden naar alle betrokkenen.

Daartoe dienden de regeringscommissarissen verschillende concrete tekstvoorstellen in waarvan uiteindelijk de volgende versie opgenomen werd in het ontwerpdecreet betreffende het onderwijs XXIII (= wijziging van artikel 59 financieringsdecreet): na de tweede zin (van het 2de lid) wordt de volgende zin ingevoegd: "Deze termijn kan door het college worden hernieuwd."

Omdat de ambtstermijn van twee jaar van de heer Dhondt als voorzitter van het college eind 2012 ten einde liep, besliste het college op 7 november 2012 in voorafname van een bekrachtiging van het aangepaste decreetartikel de termijn van de heer Dhondt als voorzitter van het college te hernieuwen⁵⁰. Dit werd bij brief meegedeeld aan de minister. De minister zou begin 2013 antwoorden dat hij hiermee akkoord kon gaan.

⁵⁰ Onderwijsdecreet XXIII zal vermoedelijk pas medio 2013 worden goedgekeurd. Pogingen om de decreetwijziging nog op te nemen in onderwijsdecreet XXII mislukten zodat de inwerkingtreding retroactief zal zijn.

3.2.3 Huishoudelijk reglement

In zijn vergadering van 7 november 2012 besliste het college om voortaan en wanneer dit nuttig en voldoende is, ook gebruik te maken van het principe van elektronische besluitvorming. Het is immers niet altijd mogelijk noch nodig om iedere beslissing te nemen tijdens een feitelijke vergadering. Dit nieuw gegeven werd opgenomen in het huishoudelijk reglement. Van de gelegenheid werd gebruik gemaakt om ook nog enkele andere passages van het reglement te actualiseren. Deze hadden betrekking op de mogelijkheid tot hernieuwing van de ambtstermijn van het voorzitterschap van het college en enkele technische aanpassingen (benaming diensten en taalkundige verfijningen). *Een afschrift van het nieuwe huishoudelijk reglement vindt de lezer in bijlage 6 achteraan dit rapport.* Dit alles werd eveneens bij brief aan de minister meegedeeld.

3.2.4 Budget

Het college besliste de problematiek van zijn budget te reactiveren en aan te kaarten op het kabinet, op basis van een omstandige historische nota die op 16-3-2011 werd aangeleverd. Met het oog op het (ook decretaal voorziene) goede beheer van zijn budget vroeg het college o.m. leesrechten op de applicatie Orafin, eigenlijk een boekhoudsysteem, en een maandelijks overzicht van alle facturen m.b.t. het regeringscommissariaat. De regeringscommissarissen van hun kant zouden zelf hun begroting en hun trimestriële opvolging in voldoende mate detailleren, inzonderheid m.b.t. de infrastructuur en de nutsvoorzieningen.

Op de vraag om toegang tot Orafin te krijgen kon finaal niet worden ingegaan. De vraag om maandelijks factuuroverzichten te krijgen, werd wel ingewilligd.

Op het college van 26 april 2012 werden de beslissingen van de Vlaamse Regering naar besparingen bij de overheid toe besproken, samen met de gevolgen daarvan voor de werkingsmiddelen van het regeringscommissariaat. Dit betekende dat er zowel op het vlak van personeel als feitelijke werking maatregelen dienden te worden genomen om de vooropgestelde besparing samen met de rest van AHOVOS te realiseren. De niet-vervanging van personeelsleden die met pensioen gaan, telt uiteraard mee in de operatie. Voor wat het beheer van de financiën betreft, stelde de administratie een leidraad in het vooruitzicht welke eind 2012 nog maar in ontwerpvorm ter beschikking was. Het college van zijn kant deed in de loop van juni-juli 2012 ook enkele concrete besparingsvoorstellen.

Per 1-1-2013 wordt het beheer van het personeel van de regeringscommissariaten door AHOVOS van de MOD overgenomen wat ongetwijfeld tot nieuwe afspraken ter zake zal leiden tussen college van regeringscommissarissen en administratie/kabinet.

3.3 Communicatie

3.3.1 Intern

De regeringscommissariaten bij de hogescholen maken reeds vele jaren gebruik van een databank in Access waarin informatie wordt opgeslagen over de coördinaten van de instellingen, over allerhande bestuurs- en adviesorganen (data, beslissingen, e.d.), telefoonnummers en (mail-) adressen van contactpersonen en bekleeders van sleutelfuncties in de hogescholen en hun vzw's stuvo.

Deze databank bleek in 2010 niet meer actueel. Daarom werd begin 2011 beslist om een aanvang te maken met de conversie van de databank naar een hogere versie van Access. Men opteerde daarbij voor een scenario waarbij er geen centraal beheer met consolidatie van de gegevens zou zijn, dit ter wille van de privacy. Dit impliceerde dan wel dat de databank op alle servers van de aansluitende commissariaten moest worden geïnstalleerd.

Tevens werd in overweging genomen om ze uit te breiden naar de commissariaten bij de universiteiten. Na een toelichting over de functionaliteiten van de databank beslisten de regeringscommissarissen bij de universiteiten finaal toch niet in het format te stappen omdat dit een grote tijdsinvestering zou vragen die voor hen een eerder geringe meerwaarde zou opleveren.

3.3.2 Extern

individuele regeringscommissarissen en hun medewerkers werd er met het oog op een bredere communicatie de voorbije twee jaar ook gestart met een overkoepelende website van het regeringscommissariaat hoger onderwijs⁵¹.

De basis werd gecreëerd in 2010. Vanaf 2011 werd volop werk gemaakt van de uitbouw van de site. Naast de secretaris van het college kregen er nog twee andere medewerkers schrijfrechten tot de site via de applicatie Expression Web. Zij volgden daartoe ook een beperkte opleiding bij Luc Stoops, hoofdredacteur bij onderwijs.vlaanderen.be. Het is uiteraard de bedoeling dat inhoudelijke bijdragen gestuurd en goedgekeurd worden in de schoot van het college. Een stuurgroep o.l.v. regeringscommissaris Wim Leybaert coördineert de werkzaamheden.

De site, die nog in volle opbouw is, bevat thans

- een startpagina;
- een overzicht van de belangrijkste rapporten van het commissariaat sinds 2000;
- een overzicht van de coördinaten van de regeringscommissarissen;
- een pagina per commissariaat met coördinaten en kerntaken van de medewerkers.

⁵¹ Voorheen bestond er enkel een website van het commissariaat hogescholen.

De site kan teruggevonden worden op:

<http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/regeringscommissariaat/>

4 Samenvatting van de belangrijkste realisaties in 2011 en 2012

- Verslag over de financiële toestand van hogescholen, universiteiten en associaties en over de evolutie van het personeelsbestand van hogescholen en universiteiten
 - Editie 2011 (over 2009)
 - Editie 2012 (over 2010)
- Uitvoering van 3 systeem audits en 1 financiële audit (Erasmusprogramma)
- Onderzoek uitbetaling kosten eigen aan de werkgevers en van andere voordelen en vergoedingen verleend aan personeel en bestuurders en met betrekking tot de verantwoording van uitgaven met voorschotten en/of kredietkaarten (hogescholen)
- Rapport Associaties. Uitvoering van de regelgeving – stand van zaken anno 2010
- Cijfergegevens voor berekening parameter industriële contractinkomsten bezorgd aan EWI
 - In 2012 (referentiejaar 2010)
 - In 2011 (referentiejaar 2009)
- Bijzondere onderzoeksfondsen universiteiten (BOF-middelen): controleopdracht gegevens
- Formulering van een geactualiseerde visie op het toezicht
- Nieuwe functiebeschrijving regeringscommissarissen
- Deontologische code regeringscommissarissen
- Single audit: overlegmomenten met andere controleactoren, uitschrijven regelgeving, opleiding
- Uitvoerige lijst met vereenvoudigingsvoorstellen inzake het toezicht zowel m.h.o. meer efficiëntie van de eigen werking als m.h.o. het terugdringen van planlast (goeddeels meegenomen in het ontwerp van onderwijsdecreet XXIII)
- Lijst met opmerkingen en suggesties bij het ontwerp van integratiedecreet, het ontwerp van onderwijsdecreet XXII
- Diverse rapporteringen m.b.t. de stand van zaken in de integratieoperatie van het academisch hoger onderwijs
- Voorzitterschap van een gemengde werkgroep “integratie” (met vertegenwoordigers van kabinet, administratie, VLIR, VLHORA, instellingen, IBR, regeringscommissariaat): diverse aanbevelingen en initiatieven ter zake
- Inventaris van onroerend patrimonium in het kader van de integratieoperatie (opdracht en vervolgoopdracht)
- Meewerken aan samenstelling nulrapport Brusselse instellingen en bevraging secundaire arbeidsvoorwaarden personeel
- Executive summary jaarrekeningen 2011
- ESR-rekeningen en ESR-decreet: infosessies en overleg
- Concreet voorstel toezicht op financiële reserves universiteiten
- Gegevensbundel overschakeling arbeiders- naar bediendenstatuut (hogescholen) (opdracht en vervolgoopdracht)
- 80(85) – 20(15) norm: nota m.h.o. op de actualisatie van de regelgeving

- Diverse suggesties en documenten in het kader van de integratie van de studentenvoorzieningen in de hogescholen (inventaris soorten personeel, terugdringen van planlast)
- Procedurehandboek overheidsopdrachten
- Opvolging aanbevelingen van het Rekenhof: rapportering over stand van zaken
- Statistiek werkzaamheden (commissariaten universiteiten)
- Ontwerp van kwaliteitshandboek (controle hogescholen)
- Invoering elektronische besluitvorming van het college (aanpassing huishoudelijk reglement)
- Diverse maatregelen in het kader van besparingen op het budget van het college
- Update databank commissariaten hogescholen
- Uitbouw website

5 Overzicht van de bijlagen

Bijlage 1	Bevoegdheid: entiteiten per regeringscommissaris	(p. 89)
Bijlage 2	Takenpakket regeringscommissarissen: relevante regelgeving	(p.91)
Bijlage 3	Deontologische code regeringscommissarissen	(p.93)
Bijlage 4	Overheidsopdrachten: draaiboek	(p.100)
Bijlage 5	Overheidsopdrachten: checklist	(p.105)
Bijlage 6	Huishoudelijk reglement college van regeringscommissarissen	(p.106)

**BEVOEGDHEID: ENTITEITEN PER REGERINGSCOMMISSARIS –
SITUATIE DECEMBER 2012**

Johan Dhondt

- * Voorzitter van het college van regeringscommissarissen
- * Vrije Universiteit Brussel
- * Universitair Ziekenhuis Brussel
- * Universitaire Associatie Brussel

Jozef De Cuyper

- * KU Leuven
- * Universitair Ziekenhuis Leuven
- * HUB-KU Brussel
- * Associatie KU Leuven

Yannick De Clercq

- * Universiteit Gent
- * Universitair Ziekenhuis Gent
- * Associatie Universiteit Gent

Jan De Groof

- * Universiteit Antwerpen
- * Universitair Ziekenhuis Antwerpen
- * Universiteit Hasselt
- * Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen
- * Associatie Universiteit – Hogescholen Limburg

Anita Ruttens

- * Katholieke Hogeschool Leuven + VZW STUDENTENSERVICE KHLEUVEN, 3001 Leuven
- * Thomas More Kempen + VZW SOVO Katholieke Hogeschool Kempen, 2440 Geel
- * GROEP T - Internationale Hogeschool Leuven + VZW INTER S, 3000 Leuven
- * XIOS Hogeschool Limburg + VZW STUVOX, 3590 Diepenbeek
- * Katholieke Hogeschool Limburg + VZW STUVOOR, 3590 Diepenbeek
- * HUB-EHSAL + STUVO HUB, 1000 Brussel
- * Erasmushogeschool Brussel + VZW SOVEhB, 1070 Brussel
- * Orpheus Instituut, 9000 Gent
- * Performing Arts Research and Training Studio (P.A.R.T.S.), 1190 Brussel

Nadine Van Haecke

- * Karel de Grote-Hogeschool-Katholieke Hogeschool Antwerpen + VZW Karel de Grote-Hogeschool Stuvo, 2000 Antwerpen
- * Artesis Hogeschool Antwerpen + VZW SOVOHA, 2000 Antwerpen
- * Thomas More Antwerpen + VZW STIP Lessius Antwerpen, 2000 Antwerpen
- * Thomas More Mechelen + VZW STIP Lessius Mechelen, 2800 Mechelen
- * Provinciale Hogeschool Limburg + VZW SOCIUS, 3500 Hasselt
- * Plantijnhogeschool + VZW SOVO Plantijn, 2000 Antwerpen
- * Hogere Zeevaartschool Antwerpen + VZW SOVO HZS, 2030 Antwerpen
- * Operastudio Vlaanderen, 9000 Gent
- * Hoger Instituut voor Schone Kunsten - Vlaanderen (H.I.S.K.), 9000 Gent
- * Posthogeschool voor Podiumkunsten (PoPok), 2018 Antwerpen
- * Investeringsdienst hogescholen (CAD), 1000 Brussel

Wim Leybaert

- * Arteveldehogeschool + VZW SOVO-Arteveldehogeschool, 9000 Gent
- * De Hogeschool West-Vlaanderen + VZW SOVOWES, 8500 Kortrijk
- * Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen + VZW SOVO-FONDS KATHO, 8500 Kortrijk
- * Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende + VZW STUVO KHBO, 8000 Brugge
- * Katholieke Hogeschool Sint-Lieven + VZW SOVO KAHO Sint-Lieven, 9000 Gent
- * Hogeschool Gent + VZW SOVOREG, 9000 Gent
- * LUCA School of Arts + VZW SOVOWENK, 1210 Brussel

TAKENPAKKET REGERINGSCOMMISSARISSEN – RELEVANTE REGELGEVING

- * Decreet van 12-6-1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap
inzonderheid de artikelen 31, 74, 150, 160, 165, 173, 174, 175, 177, 178, 179
- * BVR van 5-9-2003 houdende vaststelling van de lijst van de controletaken van de commissarissen van de Vlaamse Regering bij de universiteiten
- * BVR van 8-9-2000 betreffende de financiering van de bijzondere onderzoeksfondsen aan de universiteiten
inzonderheid de artikelen 3, 7, 14
- * Programmawet van 24-12-2002 en KB van 28-9-2003 tot vaststelling van de toepassingsmodaliteiten zoals voorzien in artikel 385 van voormelde programmawet
- * Decreet van 13-7-1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap
inzonderheid de artikelen 22, 147, 149, 232, 232bis, 233, 240, 241, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 288, 340sexies
- * BVR van 5-4-1995 betreffende de taken van commissaris-coördinator en commissarissen van de Vlaamse Regering bij de hogescholen
- * Decreet van 4-4-2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen
inzonderheid de artikelen 95bis, 108, 109, 110
- * BVR van 26-3-2004 inzake de organisatie van het toezicht op de associaties in het hoger onderwijs
- * Wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17-7-1991
- * BVR van 29-5-2009 betreffende de ondersteuning van de industriële onderzoeksfondsen en de interface-activiteiten van de associaties in de Vlaamse Gemeenschap
inzonderheid artikel 19
- * Wat van 16-5-2003 vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof
inzonderheid artikel 13
- * BVR van 26-10-2007 betreffende de subsidiëring van onderzoeks- en innovatiestructuur in Vlaanderen
inzonderheid de artikelen 17, 19, 20, 21
- * Decreet van 14-3-2008 betreffende de financiering en de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen
inzonderheid artikel 59

* Decreet van 22-2-1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteit of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen

inzonderheid artikel 12

* Decreet van 19-3-2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen

inzonderheid artikel II.93

* BVR van 9-9-2011 tot wijziging van de taken van de commissarissen van de Vlaamse Regering bij de universiteiten en de hogescholen

* VZW-wet van 2-5-2002

* Vennootschapswetgeving – wetboek van vennootschappen van 7-5-1999

* Wet van 24-12-1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten

DEONTOLOGISCHE CODE REGERINGSCOMMISSARISEN

**DEONTOLOGISCHE CODE
REGERINGSCOMMISSARISEN HOGER ONDERWIJS**

1. ALGEMEEN

De taken van de regeringscommissarissen kunnen binnen de geest van de deontologische code van de Vlaamse overheid omschreven worden als kwetsbare functies. Daarom wordt er een specifieke deontologische code voor het ambt van regeringscommissaris opgesteld. De deontologische code moet worden samen gelezen met de decretale bepalingen, verordende bepalingen, de functiebeschrijving van het ambt van regeringscommissaris en alle andere initiatieven die genomen worden met betrekking tot de controle in het hoger onderwijs.

De regeringscommissarissen voeren hun taken uit met respect voor de autonomie van de gecontroleerde hogeronderwijsentiteiten en kunnen niet oordelen over de opportuniteit van beleidsbeslissingen die deze entiteiten nemen.

Volgende principes dienen het richtsnoer te zijn voor het functioneren en optreden van de regeringscommissarissen in het hoger onderwijs. Deze principes worden hierna verduidelijkt en verder ingevuld.

ONAFHANKELIJKHEID

- Feitelijke onafhankelijkheid
- Waardigheid, beïnvloeding en belangenconflicten
- Logistieke ondersteuning door de gecontroleerde entiteiten

OBJECTIVITEIT/ONPARTIJDIGHEID

- Onbevooroordeeld
- Omgang met giften en geschenken

BEKWAAMHEID/DESKUNDIGHEID

- Collegialiteit
- Eerlijk handelen
- Correctheid
- Zorgvuldigheid
- Loyauteit en afleggen van verantwoording t.a.v. de Vlaamse Regering
- Spreekrecht en spreekplicht
- Geheimhoudingsplicht

PARTNER VAN DE BELANGHEBBENDEN

2. VERDUIDELIJING VAN DE PRINCIPES

Onafhankelijkheid

De regeringscommissaris stelt alles in het werk om elk vermoeden van afhankelijkheid die zijn/haar beoordelingsvermogen zou kunnen beïnvloeden, te vermijden.

Feitelijke onafhankelijkheid

- Een eerste vorm is de onafhankelijkheid van geest. Dit is een ingesteldheid die het de regeringscommissaris mogelijk maakt om zich een professionele opinie te vormen zonder enige beïnvloeding. Op die manier kan de regeringscommissaris objectief en integer handelen.
- Een tweede vorm van onafhankelijkheid is de perceptie van de onafhankelijkheid. Men moet omstandigheden vermijden die een derde partij kan doen vermoeden dat de integriteit, objectiviteit of professionaliteit van de regeringscommissaris in gevaar is. Het is dus niet alleen belangrijk dat de regeringscommissaris onafhankelijk is, hij⁵² moet onafhankelijk overkomen bij derden. Indien dit laatste niet het geval is, zal zijn/haar opinie aan waarde verliezen.

Waardigheid - Beïnvloeding - Belangenconflicten

- De regeringscommissarissen stellen geen handelingen en nemen geen houding aan die hun onafhankelijkheid in het gedrang kunnen brengen, dit is elke situatie waarin zichzelf of door een tussenpersoon een voordeel hebben dat de onpartijdige en objectieve uitoefening van hun ambt kan beïnvloeden of een gewettigd vermoeden van zulke invloed kan wekken.
- Buiten de uitoefening van zijn functie mag de regeringscommissaris geen betaald advies verlenen in dossiers waarbij hij zelf professioneel betrokken kan zijn.
- De regeringscommissaris neemt niet deel aan activiteiten die het ambt of de Vlaamse overheid in diskrediet brengen of een invloed kunnen hebben op zijn onafhankelijkheid bij het uitvoeren van een controleopdracht.

Logistieke ondersteuning door de gecontroleerde entiteiten

Regeringscommissarissen zijn tijdens de uitvoering van hun opdracht soms afhankelijk van de logistieke ondersteuning die gegeven wordt door de gecontroleerde entiteit (bijvoorbeeld het nemen van kopieën, het ter beschikking stellen van een lokaal,...). Het spreekt voor zich dat met de ter beschikking gestelde ondersteuning zorgvuldig en volgens de principes van een goede huisvader wordt omgesprongen.

Objectiviteit/onpartijdigheid

⁵² Het is evident dat in plaats van “hij” of “zijn” als verwijzing naar de regeringscommissaris evenzeer “zij” of “haar” kan zijn. Dit geldt bijgevolg voor alle verwijzingen in deze zin in het document.

De regeringscommissaris oefent zijn functie op een onbevooroordeelde en neutrale wijze uit. Enkel feitenmateriaal kan de basis vormen voor de controleactiviteiten. Gecontroleerden hebben het recht om in gelijke gevallen op eenzelfde manier te worden behandeld.

Onbevooroordeeld

Persoonlijke voorkeuren, filosofische, politieke of religieuze overtuigingen of het engagement in een vereniging mogen geen weerslag hebben op de objectiviteit waarmee de regeringscommissaris zijn functie uitoefent. De regeringscommissaris laat bij het uitoefenen van zijn functie geen persoonlijke indrukken, standpunten en interpretatie blijken in gesprekken, rapporten en eventuele andere communicatie.

Omgang met giften en geschenken

De regeringscommissaris mag bij de uitoefening van controleopdrachten geen enkele gift, geen enkel relatiegeschenk of ander voordeel van bestuurders, personeelsleden of derden vragen of aanvaarden. Zo komt zijn objectiviteit en onpartijdigheid niet in het gedrang.

Het is de regeringscommissaris niet toegestaan om relatiegeschenken te ontvangen of deel te nemen aan activiteiten die door privépersonen worden betaald, tenzij dit past in het kader van een normale professionele verhouding en in het teken staat van het algemeen belang van de organisatie. Bij het aanvaarden van een geschenk of uitnodiging wordt rekening gehouden met de volgende factoren:

- Omwille van welke redenen wordt iets gegeven?
- Op welk moment en in welke situatie wordt iets aangeboden?
- Bestaat het risico dat een tegenprestatie van de regeringscommissaris wordt verlangd?
- Past het aanvaarden van het geschenk of de uitnodiging in het kader van een normale professionele relatie?
- Schendt het aanvaarden van het geschenk of de uitnodiging het principe van het algemeen belang van de overheidsdienst?
- Heeft het geschenk een geringe materiële waarde?

Bekwaamheid/deskundigheid

Van de regeringscommissaris wordt een specifieke deskundigheid verwacht. Dit is gebaseerd op een gedegen vakkennis en bereidheid tot flexibiliteit.

- **Vakkennis:** de regeringscommissaris ziet erop toe dat hij/zij zijn/haar vakkennis behoudt en ontwikkelt, onder meer door het volgen van de nodige opleidingen.
- **Flexibiliteit:** de regeringscommissaris waakt erover zich aan nieuwe omstandigheden en uitdagingen aan te passen.

De regeringscommissaris heeft het recht maar ook de plicht zijn vaardigheden via vorming bij te werken zodat hij zijn taken steeds adequaat kan uitoefenen. De regeringscommissaris krijgt hiertoe, binnen het budget en de planning, de nodige middelen en kansen. Dit kan betrekking hebben op technische kennis en persoonlijke vaardigheden.

Collegialiteit

De regeringscommissaris stelt zich collegiaal op tegenover alle leden van het college van regeringscommissarissen. Concreet wil dit o.a. zeggen:

- Informatie die nuttig kan zijn voor andere regeringscommissarissen wordt onmiddellijk en uit eigen beweging ter beschikking gesteld.
- Indien wenselijk worden nuttige kennis en vaardigheden ter beschikking gesteld en worden collega's die deze kennis en vaardigheden (al dan niet gedeeltelijk) wensen te verwerven of nodig hebben, met raad en daad bijgestaan.
- Iedere regeringscommissaris werkt in samenwerking met collega's in een open dialoog en een opbouwende sfeer naar resultaten toe.
- De regeringscommissaris doet t.o.v. derden geen uitspraak over collega's.
- Alle leden van het college van regeringscommissarissen behandelen elkaar gelijkwaardig.

Eerlijk handelen

- Tijdens de diensturen dient de regeringscommissaris zich volledig aan zijn taak te wijden. De regeringscommissaris maakt geen ongeoorloofd gebruik van uitrusting of materiaal van de Vlaamse administratie voor privédoeleinden.
- De regeringscommissaris heeft een voorbeeldfunctie.
- De regeringscommissaris durft zijn fouten en vergissingen toe te geven.
- De regeringscommissaris handelt steeds te goeder trouw.
- De regeringscommissaris springt zorgvuldig om met middelen.

Correctheid

De regeringscommissarissen bevorderen een positief werkklimaat en geven ruimte aan iedereen voor dialoog en zelfontplooiing. Ze respecteren zowel in de interne als externe relaties de waardigheid van allen.

Zorgvuldigheid

De regeringscommissaris springt zorgvuldig en discreet om met feitenmateriaal en de vaststellingen, verzameld en opgesteld in het kader van zijn opdracht.

De regeringscommissaris doet er alles aan om ervoor te zorgen dat zijn werk beantwoordt aan de hoogste kwaliteitsnormen.

Loyauteit en afleggen van verantwoording t.a.v. de Vlaamse Regering

Loyauteit betekent trouw aan en respect voor de democratische instellingen en de bestaande regelgeving, dit betekent dat de regeringscommissaris de missie en de visie van de controle hoger onderwijs volledig onderschrijft en helpt uitvoeren. Hierbij is men ook loyaal ten opzichte van de principes van het ambt. De regeringscommissaris toont initiatief, neemt verantwoordelijkheid en gaat met kennis van zaken te werk.

- De regeringscommissaris moet binnen het budget en de planning over de middelen kunnen beschikken om zijn/haar doelstellingen te bereiken, zodat dit ook kan bijdragen tot een eerlijke evaluatie.
- De regeringscommissaris draagt zo goed mogelijk bij tot het informeren van de Vlaamse Regering over de risico's bij de hogeronderwijsentiteiten.
- Zodra de Vlaamse Regering een beslissing heeft genomen, schaaft de regeringscommissaris zich erachter en voert die snel, efficiënt en plichtsbewust uit, met inachtneming van de principes van het ambt en de geldende regelgeving.

Spreekrecht en spreekplicht

Bij een informatievraag door hetzij een belanghebbende hetzij een andere persoon die zich beroept op de grondwettelijke, wettelijke of decretale bepalingen inzake openbaarheid van bestuur, evalueert de regeringscommissaris de feitelijke en juridische mogelijkheden en de gepastheid tot informatieverstrekking en geeft hij/zij zo snel mogelijk de verstreekbare informatie door. Hierbij neemt hij de wettelijke en decretale bepalingen inzake openbaarheid van bestuur telkens in acht.

Als personeelslid van de Vlaamse overheid heeft de regeringscommissaris spreekrecht en in een aantal gevallen ook spreekplicht. Gelet op de vertrouwenspositie die de regeringscommissaris bekleedt en de veelal vertrouwelijke aard van de informatie die de regeringscommissaris verzamelt, geldt het spreekrecht (of spreekplicht in geval van vastgestelde onregelmatigheden) in eerste instantie ten opzichte van de Vlaamse Regering en de gecontroleerde entiteiten.

Spreekrecht en spreekplicht worden als volgt geëxpliciteerd:

- De regeringscommissaris heeft het recht om met collega's informatie uit te wisselen, ideeën te toetsen en zijn standpunt te verdedigen. Een dergelijke soepele communicatie is ook een plicht, want ze draagt bij tot een goede werking van de organisatie en evenwichtige beslissingen.
- Ook bij onregelmatigheden binnen de eigen entiteit geldt de spreekplicht. Stelt de regeringscommissaris in zijn functie misbruiken of nalatigheden vast, dan probeert hij die onmiddellijk te doen ophouden en brengt hij de Vlaamse Regering op de hoogte.
- De regeringscommissaris heeft het recht om gecontroleerde informatie te verschaffen. Hierbij dient er over gewaakt dat deze informatie enkel betrekking heeft op de gecontroleerde entiteit en geen afbreuk doet aan de lopende en geplande controleopdrachten.
- In zijn contacten met gecontroleerde entiteiten beperkt hij zich tot duidelijke, objectieve en neutrale informatie over de feiten.
- De regeringscommissaris is volledig vrij om te publiceren, voordrachten te houden of op een andere manier als privépersoon derden te informeren over de domeinen waarin hij ervaring heeft opgebouwd. Hij mag hierbij echter de rechten en belangen

van gecontroleerde entiteiten niet schaden en moet steeds de vertrouwelijkheid van verkregen informatie respecteren.

Geheimhoudingsplicht

Het spreekrecht van de regeringscommissaris wordt beperkt door de plicht om vertrouwelijke informatie geheim te houden voor iedereen die niet bevoegd is om er kennis van te nemen.

De geheimhoudingsplicht slaat onder meer op volgende informatie:

- alle informatie die tijdens colleges van regeringscommissarissen e.d. door de collega's wordt verstrekt of die via allerlei documenten (zowel elektronisch als niet-elektronisch) wordt verkregen en deel uitmaakt van een controleopdracht waarbij hij/zij zelf niet betrokken is;
- alle informatie die in vertrouwen werd verkregen van gecontroleerden;
- medische, fiscale, sociale of andere gegevens uit de persoonlijke levenssfeer van personeelsleden en bestuurders van de entiteiten;
- vertrouwelijke commerciële, industriële of intellectuele gegevens.

De geheimhoudingsplicht blijft gelden na de uitdiensttreding. Deze geheimhoudingsplicht is ondergeschikt aan grondwettelijke, wettelijke of decretale bepalingen inzake openbaarheid van bestuur, evenals aan de principes van het ambt voor zover die de regeringscommissaris verplichten tot spreken, bijvoorbeeld als hij voor de rechtbank moet getuigen.

Partner van de belanghebbenden

De regeringscommissaris gaat met de gecontroleerde entiteiten op een klantvriendelijke en professionele wijze om. Hij is hoffelijk, toont respect in zijn contacten met collega's, gecontroleerde entiteiten en andere belanghebbenden en doet of zegt niets wat iemand anders als een inbreuk op zijn waardigheid kan beschouwen.

Bij het afhandelen van een dossier of een controle worden de volgende principes nageleefd:

- De regeringscommissaris respecteert de autonomie van de Hogeronderwijsentiteit, voor zover deze niet in tegenspraak handelt met de regelgeving waaraan ze zich moet houden.
- In elke correspondentie met belanghebbenden vermeldt de regeringscommissaris zijn naam, functie en adresgegevens. Zo kunnen alle belanghebbenden hem gemakkelijk bereiken.
- In zijn contact met belanghebbenden geeft de regeringscommissaris heldere en in de mate dat de controleopdracht dit toelaat, volledige informatie. Er wordt van de regeringscommissaris ook verwacht dat hij de Vlaamse overheid een professioneel imago bezorgt door bekwaamheid en initiatief te tonen.
- De regeringscommissaris is belanghebbenden behulpzaam bij administratieve formaliteiten en verwijst hen door naar de juiste persoon of overheidsinstantie als hij hen niet kan helpen.
- De regeringscommissaris handelt dossiers efficiënt en binnen de termijn af. Is men niet aan een datum gebonden, dan neemt de regeringscommissaris niettemin een termijn als richtsnoer die hij als een goede dienstverlening ervaart.

De regeringscommissaris treedt op regelmatige basis in dialoog met de hogeronderwijsinstellingen.

Daarbij moet de regeringscommissaris streven naar het aanbieden van een meerwaarde door constructieve verbeterpunten aan te reiken.

OVERHEIDSOPDRACHTEN – DRAAIBOEK

Stap 1. Inschrijven van het dossier

Onderwerp, nummering, datum,

Stap 2. Nakijken van de beslissing tot aanvang van de procedure

Zijn er voldoende middelen? (Bijvoorbeeld bij de KU Leuven bevat het dossier hiertoe de kredietnummers, waarmee via SAP kan worden nagegaan dat de middelen zijn vastgelegd).

Is het bestuursorgaan of de gemachtigde bevoegd om de procedure te starten?

Stap 3. Nagaan of het gaat om een werk, levering of dienst

Er zijn voor bepaalde aspecten andere bepalingen van toepassing naargelang het gaat om een werk, een levering of een dienst. De betekenis van werken, leveringen en diensten wordt gedefinieerd in art. 5 van de Overheidsopdrachtenwet (Wet van 23 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten).

1) Een opdracht van werken wordt gedefinieerd als de overeenkomst onder bezwarende titel gesloten tussen een aannemer enerzijds en een aanbestedende overheid anderzijds en die betrekking heeft:

- hetzij op de uitvoering, hetzij op de uitvoering samen met het ontwerp, van een werk of van werken in verband met de in bijlage 1 van de Wet vermelde werkzaamheden
- hetzij op het laten uitvoeren, op welke wijze dan ook, van een werk dat aan de door de aanbestedende overheid vastgestelde eisen voldoet.

Het werk is het resultaat van een geheel van bouwwerkzaamheden of werkzaamheden van burgerlijke bouwkunde dat ertoe bestemd is als zodanig een economische of technische functie te vervullen.

2) Een opdracht van leveringen wordt gedefinieerd als de overeenkomst onder bezwarende titel gesloten tussen een leverancier enerzijds en een aanbestedende overheid anderzijds en die betrekking heeft op de verwerving door koop- of aannemingsovereenkomst, huur, huurkoop of leasing met of zonder aankoopoptie van producten. Deze overeenkomst mag bijkomend plaatsings- of installatiewerkzaamheden omvatten.

3) Een opdracht van diensten wordt gedefinieerd als de overeenkomst onder bezwarende titel gesloten tussen een dienstverlener enerzijds en een aanbestedende overheid anderzijds en die betrekking heeft op de in bijlage 2 van de Wet vermelde diensten (dit is dus geen inhoudelijke definitie, maar men heeft geopteerd voor de verwijzing naar een bijlage waarin een hele reeks dienstenopdrachten met de nodige uitzonderingen zijn opgesomd).

Bij gemengde opdrachten (opdrachten met werken & leveringen, werken & diensten of leveringen & diensten of zelfs een combinatie van de drie) past men in principe de regeling voor het deel met het grootste bedrag toe.

Uitzondering: wanneer een opdracht zowel diensten als werken omvat, waarbij de dienst het hoofdvoorwerp van de opdracht uitmaakt, dan betreft het een opdracht voor diensten. Het respectieve geraamde bedrag van de aandelen diensten en werken is daarbij niet doorslaggevend.

Stap 4. Nagaan van de keuze van de procedure en in het geval van de keuze voor een onderhandelingsprocedure de motivering voor deze keuze (artikel 17 Wet overheidsopdrachten)

Er zijn zes mogelijke gunningswijzen waarvan de keuze voor de eerste vier opties vrij is (en dus niet gemotiveerd hoeft te worden).

- 1° de openbare aanbesteding (het enige gunningscriterium is de prijs);
- 2° de beperkte aanbesteding (het enige gunningscriterium is de prijs);
- 3° de algemene offerteaanvraag (er zijn andere gunningscriteria naast de prijs);
- 4° de beperkte offerteaanvraag (er zijn andere gunningscriteria naast de prijs);
- 5° de onderhandelingsprocedure met bekendmaking;
- 6° de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking.

Bij de openbare aanbesteding of algemene offerteaanvraag kan iedereen een offerte indienen. Bij de beperkte aanbesteding of beperkte offerteaanvraag is er een oproep tot kandidaatstelling waarna een selectie wordt doorgevoerd. Alleen de geselecteerde kandidaten mogen een offerteaanvraag indienen.

Bij onderhandelingsprocedures moeten in principe minimaal 3 inschrijvers gecontacteerd worden (als er meer dan 3 potentiële inschrijvers zijn, moet men bij opeenvolgende offertes wel variëren).

De keuze van procedure hangt nauw samen met de drempelbedragen (exclusief BTW !).

Aangenomen factuur: tot 5500 euro exclusief BTW (hiervoor is geen enkele procedure vereist en moeten zelfs geen 3 kandidaten aangeschreven worden).

Onderhandelingsprocedure: normaliter tot 67.000 € (**behoudens uitzonderingen opgesomd in artikel 17**).

Van 67.000 tot 193.000 euro (4.845.000 euro bij werken): aanbesteding of offerteaanvraag (al dan niet openbaar of beperkt) met nationale bekendmaking. Aanbesteding = laagste inschrijver nà eventuele correcties.

Offerteaanvraag : meest voordelige inschrijver na toetsing van alle gunningscriteria beschreven in het bestek.

Boven de 193.000 euro (of 4.845.000 euro voor werken): Europese publicatie.

Waakzaam zijn voor gesplitste kredieten om zodoende een moeilijke procedure te vermijden (bv. 5 facturen van 4000 euro met dezelfde bestelling...)

Stap 5. Nagaan of de minimale termijnen voor het indienen van de offertes zijn nageleefd

5.1. Europese bekendmaking

De termijn voor het indienen van de offertes bij de algemene offerteaanvraag of openbare aanbesteding met Europese bekendmaking, bedraagt in principe 52 kalenderdagen vanaf de datum van verzending van de aankondiging.

Indien de opdracht op voorhand bekend is gemaakt via een enuntiatieve aankondiging wordt deze termijn ingekort tot 36 kalenderdagen vanaf de datum van verzending van de aankondiging.

De term enuntiatieve bekendmaking doelt op een beknopte gegroepede vóórbekendmaking van alle opdrachten die een overheid zinnens is (of overweegt) te gunnen in het raam van een bepaald programma of begrotingsjaar.

Indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan, kan de indieningstermijn ingekort worden tot 22 kalenderdagen vanaf de datum van verzending van de aankondiging:

- 1° de opdracht in ontwerp gaf aanleiding tot de verzending van een enuntiatieve aankondiging niet minder dan tweeënvijftig dagen en niet meer dan twaalf maanden vóór de

verzendingsdatum van de aankondiging van de opdracht bepaald in artikel 4 van het KB van 8 januari 1996 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en de concessies voor openbare werken;

2° deze enuntiatieve aankondiging bevatte ten minste de in het model van aankondiging van opdracht bedoelde gegevens, voor zover deze op het ogenblik van de publicatie van deze enuntiatieve aankondiging beschikbaar waren.

Voor beperkte procedures met Europese bekendmaking bedraagt de termijn voor het indienen van kandidaatstellingen in principe 37 dagen vanaf de datum van verzending van de aankondiging en de termijn voor het indienen van de offertes 40 dagen (26 dagen indien er een enuntiatieve aankondiging is gebeurd).

Wanneer het om dringende redenen onmogelijk is deze termijn in acht te nemen, mag de termijn tot indienen van de kandidaatstellingen ingekort worden tot minimum vijftien dagen te rekenen vanaf de datum van verzending van de aankondiging, indien de aanbestedende overheid verzoekt om een versnelde bekendmaking en de in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen te publiceren aankondiging per telegram, per telex of per telefax verzendt.

De termijn voor de ontvangst van de offertes mag in dat geval ingekort worden tot tien dagen.

5.2. Louter nationale bekendmaking

De termijn voor het indienen van de offertes bij de algemene offerteaanvraag of openbare aanbesteding met louter nationale bekendmaking, bedraagt in principe 36 kalenderdagen vanaf de datum van verzending van de aankondiging.

Deze termijn kan worden ingekort tot een minimum van tien dagen, voor zover er een termijn van ten minste zeven dagen wordt nageleefd vanaf de datum van de Publicatie van de aankondiging in het Bulletin der Aanbestedingen tot deze bepaald voor de ontvangst van de offertes.

Voor beperkte procedures met louter nationale bekendmaking bedraagt de termijn voor het indienen van kandidaatstellingen in principe 15 dagen vanaf de datum van verzending van de aankondiging. De termijn voor het indienen van de offertes bedraagt 15 dagen.

Zowel de termijn voor het indienen van de kandidaatstellingen als die voor het indienen van de offertes kunnen worden ingekort tot 10 dagen. Voor de termijn voor het indienen van de kandidaatstellingen kan dit alleen voor zover er een termijn van ten minste zeven dagen wordt nageleefd vanaf de datum van de Publicatie van de aankondiging in het Bulletin der Aanbestedingen tot deze bepaald voor de ontvangst van de aanvragen tot deelneming.

5.3. Onderhandelingsprocedures

Voor onderhandelingsprocedures is er geen expliciete indieningstermijn voorzien, maar moet wel een redelijke termijn worden toegekend.

Stap 6. Opening van de inschrijving

Is deze aanwezig in het dossier (niet van toepassing bij onderhandeling)? Zo ja, zijn alle offertes van de inschrijvers toegevoegd? Werden er laattijdige offertes ingediend? Is de opening correct verlopen (plaats, datum, uur)?

Stap 7. Nakijken van het bestek

- Gunningscriteria: selectiecriteria kunnen bij werken en leveringen in principe niet als gunningscriteria gebruikt worden (Hof van Justitie, C-532/06, 24 januari 2008).

Bij offerteaanvragen is het aan te raden om het criterium prijs voor minimaal 30% mee te laten tellen.

Bij een offerteaanvraag zijn duidelijk omschreven gunningscriteria met objectieve waardeberekening essentieel.

- Wordt een borgtocht gevraagd?

De borgtocht is de som die de opdrachtnemer beschikbaar moet stellen als onderpand voor het nakomen van zijn verbintenis tot het integraal uitvoeren van de opdracht (cf. art. 5 van de Algemene Aannemingsvoorwaarden). De borgtocht bedraagt 5 % van de oorspronkelijke opdrachtsom, afgerond op het hogere tiental.

Bij opdrachten van leveringen en diensten op basis van eenheidsprijzen vermeldt het bestek de berekeningswijze of is de borg zesmaal het geraamde maandelijkse bedrag.

Een borgtocht is niet verplicht:

1° voor opdrachten beneden 22.000 euro exclusief BTW;

2° voor de opdrachten van leveringen en diensten met een uitvoeringstermijn van maximaal 30 kalenderdagen;

3° voor de opdrachten van diensten van de categorieën 6, 21, 24 en 25 van bijlage 2 van de Overheidsopdrachtenwet (financiële diensten, juridische diensten, onderwijsdiensten en gezondheids- en sociale diensten).

- ...

Stap 8. Nakijken van het selectieverslag

Hebben alle kandidaten de nodige documenten ingediend: (RSZ-attest, solvabiliteit, ...)

Bij het opvragen van ontbrekende documenten moeten alle kandidaten gelijk behandeld worden.

Zijn alle documenten rechtsgeldig? (RSZ-attest is origineel met droogstempel van het voorlaatste vervallen kwartaal, geen kopie tenzij voor eensluidend verklaard. Attest sociaal secretariaat is niet geldig). Beschikt een aannemer (of zijn onderaannemer) wel over de vereiste erkenning?

Stap 9. Nakijken van de gunningsbeslissing

- Is de beslissing conform het bestek (bv. Werden er geen bijkomende gunningscriteria/subcriteria gebruikt die niet in het bestek opgenomen waren? Waren varianten door het bestek toegelaten?).

- Zijn de beslissingen afdoende gemotiveerd en niet kennelijk onredelijk?

- Klopt de puntentelling (indien er een is)?

- Zijn er abnormale prijzen?

- Bij een onderhandeling: Werd de markt voldoende kritisch verkend? Zijn de prijzen marktconform? Is het gelet op de markt niet aangewezen om meer dan 3 kandidaten aan te schrijven?

- Bij aanbesteding: werden er rekenkundige correcties uitgevoerd naar aanleiding van opmerkingen van de inschrijvers? Zijn er abnormale prijzen?

- Bij offerteaanvraag: werden ALLE gunningscriteria beschreven en afgetoetst? Is de weging een correcte en objectieve afspiegeling van de ingediende offertes? (Hier staat een goed bestek voor garant waarin vooraf alle toegekende punten in detail dienen te worden beschreven).

Stap 10. Vergelijking van de gunningsbeslissing met de offertes (kloppen de in de gunningsbeslissing opgenomen prijzen met die van de offertes, ...)

Stap 11. Nakijken van eventueel uitgesloten offertes om na te gaan of de motivering van de uitsluiting terecht is

Stap 12. Nakijken van de offerte aan wie de opdracht gegund wordt

- Nagaan van de formele regelmatigheid (o.a. ondertekening door een bevoegd persoon).

De offertes die namens een **rechtspersoon** worden ingediend, moeten ondertekend zijn door de personen die bevoegd zijn om de vennootschap te vertegenwoordigen, met bijvoeging van de stukken waaruit hun bevoegdheid blijkt.

Deze vertegenwoordigingsbevoegdheid kan blijken uit de statuten van de vennootschap of uit een volmacht. De volmacht kan in geen geval met terugwerkende kracht worden verleend en moet gegeven zijn op het ogenblik van de opening van de offertes.

Een offerte die niet ondertekend is door een bevoegd persoon moet geweerd worden.

Hierbij weze opgemerkt dat niet enkel de offerte dient ondertekend te zijn, maar ook de (eventueel) bijgevoegde meetstaat (=weergave van de hoeveelheden en te gebruiken materialen).

Doorhalingen, correcties en verbeteringen in de offerte (of meetstaat) dienen steeds ondertekend te zijn (niet geparafeerd), anders zijn ze substantieel onregelmatig.

- Nagaan of de offerte conform het bestek is;
- Nagaan of er geen ongeoorloofde bepalingen in de offerte opgenomen zijn (bijvoorbeeld niet-conforme prijsherzieningsclausules, afwijkingen van de algemene aannemingsvoorwaarden);
- Nagaan of de offerte nog geldig is (gestanddoeningstermijn).

Stap 13 Uitschrijven en dateren van het dossier

Eventueel goedkeuring in het SAP-systeem (cf. UGent)

Hulpmiddelen

- Contacten/netwerking is heel belangrijk (centrale aankoopdienst, juridische dienst, indieners van dossiers ...);
- Inzage in het financieel systeem via computer;
- Eventueel deelname aan voorbereidende werkgroepen;
- Interne reglementen van de instellingen;
- Mercatus Online Databank Overheidsopdrachten,;
- Zakboekje overheidsopdrachten;
- Studiedagen.

Regelgeving

De belangrijkste regelgeving is terug te vinden op de site Overheidsopdrachten van de Vlaamse Gemeenschap:

<http://www2.vlaanderen.be/overheidsopdrachten/>

OVERHEIDSOPDRACHTEN – CHECKLIST

Dossier:

Stap 1	Inschrijven van het dossier	
Stap 2	Nakijken van de beslissing tot aanvang van de procedure (zijn er voldoende middelen, beslissing door een bevoegd orgaan)	
Stap 3	Gaat het om een: - werk - levering - dienst	
Stap 4	Keuze van de procedure 1° Openbare aanbesteding 2° Algemene offerteaanvraag 3° Beperkte aanbesteding 4° Beperkte offerteaanvraag 5° Onderhandelingsprocedure met bekendmaking 6° Onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking	
Stap 5	Zijn de minimale termijnen voor het indienen van de offertes gerespecteerd?	
Stap 6	Opening van de inschrijving	
Stap 7	Nakijken bestek (bv. wordt een borgtocht gevraagd?, ...)	
Stap 8	Nakijken selectieverslag	
Stap 9	Nakijken gunningsbeslissing, o.a: - is de beslissing conform het bestek? - is de beslissing voldoende gemotiveerd? - klopt de puntentelling? - zijn er abnormale prijzen?	
Stap 10	Vergelijking van de gunningsbeslissing met de offertes	
Stap 11	Is de motivering van eventueel uitgesloten offertes terecht? (nakijken van de offerte)	
Stap 12	Nakijken van de offerte aan wie gegund wordt - is de offerte nog geldig?	
Stap 13	Uitschrijven van het dossier	

HUISHOUDELIJK REGLEMENT COLLEGE VAN REGERINGSCOMMISSARISSEN

Ministerie van Onderwijs en Vorming

Regeringscommissariaat bij de
universiteiten
Commissariaat van de Vlaamse
Regering bij de hogescholen

**HUISHOUDELIJK REGLEMENT VAN HET COLLEGE VAN
REGERINGSCOMMISSARISSEN**

Het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen, inzonderheid artikel 59, behandelt het toezicht op de hogescholen en de universiteiten. De bepalingen van dit artikel vormen de basis voor het huishoudelijk reglement van het college van regeringscommissarissen bij de hogescholen, universiteiten en associaties.

Afdeling I – Organisatie

1. De regeringscommissarissen vormen één college. Het college vergadert ten minste zes maal per jaar.
2. Het voorzitterschap van het college wordt waargenomen volgens een beurtrol, afwisselend door één van de regeringscommissarissen bij de hogescholen en door één van de regeringscommissarissen bij de universiteiten. De duur van het voorzitterschap bedraagt twee jaar. Deze termijn kan door het college worden hernieuwd⁵³. Het college bepaalt bij consensus de volgorde van de komende voorzitterschappen.
3. Het ondervoorzitterschap van het college wordt waargenomen door het jongste lid onder de overige regeringscommissarissen van dezelfde geleding als de voorzitter. Bij afwezigheid of verhindering van de voorzitter, neemt de ondervoorzitter het voorzitterschap waar.
4. De vergaderingen van het college vinden in beginsel plaats in Brussel. De voorzitter kan beslissen de vergadering elders te laten doorgaan.
5. In de maand september worden de data van de vergaderingen voor het volgend academiejaar vastgelegd.
6. Het secretariaat van het college wordt waargenomen door de ambtenaar die werd aangesteld als secretaris van het college van regeringscommissarissen bij de hogescholen⁵⁴.

⁵³ Met akkoord van de minister in voorafname van een decretale bekrachtiging bij onderwijsdecreet XXIII

⁵⁴ Sinds de eenmaking van het college fungeert de secretaris van het college hogescholen bij uitbreiding als secretaris van het (verenigd) college hoger onderwijs.

7. De besluitvorming van het college gebeurt in beginsel bij consensus en tijdens de zittingen van het college. Wanneer dit laatste omwille van praktische redenen niet mogelijk is en de aard van de besluitvorming dit ook niet nodig maakt, kan de voorzitter van het college beslissen het principe van de elektronische besluitvorming toe te passen.
8. Een afgevaardigde van de Vlaamse minister bevoegd voor hoger onderwijs, de administrateur-generaal van AHOVOS⁵⁵, het afdelingshoofd van de afdeling Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs van het departement Onderwijs en Vorming alsook het afdelingshoofd van de afdeling Hoger Onderwijs van AHOVOS worden uitgenodigd om de vergaderingen van het college bij te wonen. Een afgevaardigde van de Vlaamse minister bevoegd voor wetenschapsbeleid wordt uitgenodigd voor de bespreking van agendapunten m.b.t. het wetenschappelijk onderzoek.
9. Het college kan andere personen omwille van hun specifieke kennis of expertise uitnodigen voor toelichting bij bepaalde agendapunten.

Afdeling II – Opdracht

1. Het college is o.m. belast met de volgende taken:
 - a) een coherente interpretatie van de regelgeving bij de uitoefening van de toezichtstaken;
 - b) de coördinatie van de werkzaamheden van de regeringscommissarissen;
 - c) een billijke en objectieve verdeling van de beschikbare personeelsleden en middelen over de diensten van de regeringscommissarissen, desgevallend voor de vorming van regionale teams;
 - d) het opmaken van een jaarlijks verslag aan de Vlaamse Regering over de werkzaamheden van de regeringscommissarissen, over de financiële toestand van de universiteiten, hogescholen en associaties en over de evolutie van het personeelsbestand van de universiteiten, hogescholen en associaties. Het verslag over de evolutie van het personeel wordt via de Vlaamse Regering voor advies bezorgd aan het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs.
2. De Vlaamse Regering kan het college belasten met bijzondere opdrachten.
3. Op eigen initiatief kan het college volgende activiteiten ontwikkelen:
 - a) de Vlaamse Regering adviseren in verband met normering (decreten, besluiten) en interpretatie van normering (omzendbrieven, mededelingen) met het oog op een coherente en uniforme toepassing ervan;
 - b) voorstellen tot de overheid richten betreffende de aanpassing van de regelgeving met het oog op een verduidelijking van de teksten of een betere werking van de universiteiten, de hogescholen, de associaties, de Hogere instituten en andere instellingen voor Schone Kunsten, de vzw's voor het beheer van de sociale voorzieningen en gebeurlijk de instellingen voor postinitieel onderwijs;
 - c) voorstellen doen die leiden tot een optimalisatie van het toezicht;

⁵⁵ Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen

- d) een samenwerking uitbouwen met de administratie, de VLIR, de VLHORA, de NVAO en met de diverse hoger onderwijs instellingen, associaties en vzw's stuvo ter bevordering van een inhoudelijke afstemming tussen het toezicht en de genoemde organen;
- e) contacten leggen met instanties of organen die informatie kunnen verschaffen over bepaalde specifieke domeinen van het hogeronderwijsgebeuren of domeinen met raakvlakken aan het hogeronderwijsgebeuren;
- f) studies uitvoeren over één of meer aspecten van het hoger onderwijs (die het college nuttig acht voor het toezicht, de minister, het departement Onderwijs en Vorming, AHOVOS en/of het hogeronderwijsveld zelf);
- g) overleg plegen met de Vlaamse minister over:
 - de coördinatie tussen het college, zijn kabinet, het departement en het agentschap;
 - het budget van het college;
 - aangelegenheden i.v.m. het personeel ter beschikking van de regerings-commissarissen;
 - themata in verband met beleid en/of regelgeving hoger onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en maatschappelijke dienstverlening;
- h) overleg plegen met o.m. de bevoegde federale ministers van Sociale Zaken, Volksgezondheid, Pensioenen, Wetenschapsbeleid en eventueel de bevoegde Brusselse minister alsook afgevaardigden van Europese instanties.

Afdeling III – Werking

1. Agenda en bijhorende documenten

- a) de briefwisseling uitgaande van het college wordt ondertekend door de voorzitter;
- b) de voorstellen voor de agenda worden door de leden van het college, uiterlijk 8 vrije dagen vóór de vergadering, schriftelijk bij de voorzitter en de secretaris ingediend;
- c) bij elk voorstel wordt een korte toelichting gevoegd. Deze toelichting omvat een situering van het probleem, een voorstel van beslissing of een aanzet daartoe;
- d) de orde van de te behandelen punten wordt vastgelegd door de voorzitter in overleg met de secretaris;
- e) de secretaris bezorgt de agenda en de bijlagen bij mail aan alle genodigden, in principe 5 vrije dagen voor de vergadering;
- f) in afwijking van punt b) kunnen er – zo er sprake is van een hoogdringend karakter van het agendapunt en met het akkoord van de voorzitter - ook nog agendavoorstellen worden ingediend tot uiterlijk 1 dag vóór de vergadering. Deze punten worden toegevoegd aan de agenda en bij aanvullende mail aan de genodigden bezorgd of indien dit niet meer mogelijk is, ter zitting uitgedeeld.

2. Verslag en opvolging
 - a) het ontwerpverslag van een vergadering wordt binnen de 8 vrije dagen voor opmerkingen, verzonden naar alle regeringscommissarissen. Het wordt goedgekeurd en al/dan niet geamendeerd op de volgende vergadering;
 - b) de behandelde punten worden genummerd per collegevergadering en per jaar;
 - c) de punten voor opvolging worden in de mate van het mogelijke gerealiseerd tegen de volgende vergadering of indien dit niet mogelijk is hernomen op de volgende vergadering.

3. Rapportering, verantwoording en promotie
 - a) naast de decretaal opgelegde verslagen en rapporten publiceert het college ook verslagen ingevolge eigen initiatieven zoals in Afdeling II, punt 3 bedoeld;
 - b) het college beschikt over een website waarop de relevante informatie m.b.t. zijn functioneren terug te vinden is. Deze site wordt beheerd door de secretaris van het college en geregeld geactualiseerd.

4. Budget
 - a) het college keurt jaarlijks en binnen de perken van het budget voor het regeringscommissariaat zoals door het Vlaams Parlement bepaald en na een voorafname voor de kosten van het college, de diverse deelbudgetten voor de onderscheiden regeringscommissarissen goed;
 - b) elke regeringscommissaris houdt boek van de facturen van zijn of haar dienst, tekent ze en bezorgt ze aan de administratieve dienst (MOD) in Brussel;
 - c) elke regeringscommissaris bezorgt trimestrieel een overzicht van de gedane uitgaven aan de secretaris van het college. Daartoe wordt een eenvormig excelsjabloon opgesteld.

Afdeling IV : Bijzondere bepaling

Inzake de aangelegenheden die niet door dit reglement zijn geregeld beslist het college. In gevallen van hoogdringendheid beslist de voorzitter die zijn beslissing ter bekrachtiging voorlegt op de eerstvolgende vergadering van het college.

Opgemaakt te Brussel op 15 januari 2009 en gewijzigd op 7 november 2012